

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት፡፡

ምሥጢረ ጥምቀት፡፡

የሰብአዊው ፍጡር ጥምቀትና የሚያገኘው ኹለተኛ ልደት፡፡

ስለዚህ፡ በዚያ ሃይማኖታዊና መንፈሳዊ አእምሮአችሁ ጸንታችሁ የቀጠላችሁ ከኾናችሁ፡ ይህን ረቂቅ ምሥጢር፡ ከነኪደቱና ከዋኔው፡ በቀላሉ ለመረዳት፡ በሃይማኖት ለመቀበልም እንደሚያዳግታችሁ አምናለሁ፡፡

ይህም ኾኖ፡ እስኪ፡ ለዚህ ጥያቄያችሁ፡ ምናልባት፡ በቀላሉ፡ አጥጋቢ መልስ ሊኾናችሁ የሚችል፡ አንድ ማስረጃን ልስጣችሁ! ይኸውም፡ በዘመናዊው ሥጋዊ ትምህርታችሁ ላይ ከቀሰማችኋቸው የማሳያ አብነቶች መካከል አንዱ የኾነውን ነው፡፡ እንደምታውቁት፡ አንድ ግዙፍ አካል፡ ዕቃ፡ ወይም ጽዋ፡ ለተመልካች ይመስላል እንጂ፡ በውስጡ ምንም ነገርን ካልያዘ፡ በልማድ፡ “ባዶ ነው፡” ይባላል፡፡

በእርግጥ ግን፡ ባዶውን አይደለም፡ ባዶውን፡ ሊኾንም አይችልም፡፡ ለምን? እኛ ባናየውም፡ በውስጡ፡ አየር ሞልቶበት ስለሚገኝ ነው፡፡ በዚያ አካል፡ ወይም፡ ዕቃ፡ ወይም፡ ጽዋ ውስጥ፡ አንድ ሌላ ነገር አምጥተን ስንጨምርበት፡ አየሩ፡ ቦታውን ይለቅና ያ፡ አዲሱ ነገር ተተክቶ፡ ቦታውን ይይዛል ማለት ነው፡፡ ለምሳሌ፡ ጽዋውን፡ ለአብነት እንውሰድ! ጽዋው፡ ተቀምጦ ማለ፡ ምንጊዜም፡ ባዶ አልነበረም፡ ኹልጊዜም፡ በአየር ተመልቶ ይገኝ ነበር፡ ውኃ ስንሞላበት ግን፡ አየሩ ይወጣና ውኃው ይተካል፡ የወይን ጭማቂ ልንጨምርበት ብንፈልግ ደግሞ፡ እስቀድመን፡ ውኃውን ማፍሰስ ይኖርብናል፡ እንደገና፡ በወይን ጭማቂው ቦታ፡ መርዝ፡ እንጨምርበት ብንል፡ እስቀድመን፡ የወይን ጠጁን ካልገለበጥነው፡ መርዙን፡ ልንተካ አንችልም፡፡

በዚህ መልክ፡ በነፍስና በሥጋ የተወራው የሰው አካልም፡ ባዶውን ሊኾን አይችልም፡ በመንፈስ ቅዱስ፡ ወይም፡ በርኩስ መንፈስ መመላት አለበት፡ ከማሕወን ጀምሮ፡ ከፈጣሪው፡ በተፈጥሮ ከተሰጠው ንጽሐ ባሕርዩ የተነሣ፡ ሕፃኑ የሚወለደው፡ በመንፈስ ቅዱስ ጸጋ ተከብቦ ነው፡ በወላጆቹ ዘንድ፡ በደም የታተመና በዘር የተላለፈ የአምልኮ ባዕድ ትሥሥርና ግንኙነት ካለ ግን፡ በርኩስ መንፈስ ተራራኝነት ይወለዳል፡፡ በጥምቀት ጊዜ፡ ይኸው ሕፃን፡ ከዚህ ተራራኝነት ተላቅቶ፡ በፍጹም ነጻነት፡ ልክ፡ በንጽሐ ባሕርይ ጸንቶ እንዳለው ሕፃን፡ የመንፈስ ቅዱስን ባሕርይና አካል፡ በምልዓት ይቀዳጃል፡፡

• በቀዳማዊውና በዚህ፡ በዳማማዊው የውይይታችን ክፍሎች ውስጥ እንደተረዳችሁት፡ እንደምትረዱትም፡ ይህ የተጠመቀ ሕፃን፡ በዕድሜው፡ እንደየጾታው፡ ለአቅመ ሔዋን፡ ወይም፡ ለአቅመ እዳም በሚደርስበት ጊዜ፡ ምርጫው፡ በዚያው፡ የደጉ ወገን በኾነው፡ በእግዚአብሔር ጸንቶ የቀጠለ ከኾነ፡ በመንፈስ ቅዱስ እንደተመላ፡ መልካም ሕይወቱን ይቀጥላል፡ ምርጫው፡ የክፋው ወገን የኾነውን፡ ዲያብሎስን ከኾነ፡ በመንፈስ ቅዱስ ቦታ፡ ርኩስ መንፈስ ተተክቶ፡ ወደኃጢአት ኑሮ ይዘፈቃል፡፡

ሕፃናት፡ በ፵ እና በ፳ ቀን ስለሚጠመቁበት ኢትዮጵያዊው ሥርዓት፡፡

ጥያቄ፡- ሰው፡ ወደእግዚአብሔር መንግሥት የሚገባበት ሥርዓት የሚፈጸመው፡ በጥምቀት፡ ከውኃና ከመንፈስ ዳግመኛ ተወልዶ፡ የእግዚአብሔር ልጅ የመኾንን ጸጋ በመቀዳጀት መኾኑን አውቀናል፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ለዚህ ዕድል ለመብቃት ደግሞ፡ የዕድሜ ክልል የማይወሰነው ከኾነ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከትንሣኤው በኋላ፡ ደቀ መዛሙርቱን፡ “ወደዓለም ሹሉ ሺዱ፤ ወንጌልንም፡ ለፍጥረት ሹሉ ሰበኩ!” ብሉ፡ የሐዋርያነት ተልእኳቸውን አስታውቆ በላካቸው ጊዜ፡ “ያመነ፥ የተጠመቀም ይድናል፤ ያላመነ ግን ይፈረድበታል!” ያለው፡ የምሥራቾና የፍርድ ቃሉ፡ በተግባር ላይ የሚውለው፡ እንዴት ሊኾን ነው? ^{፳፭}

መልስ፡- ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ “ያመነ፡ የተጠመቀ ይድናል!” የሚለውን መለኮታዊ ውሳኔውን ለደቀ መዛሙርቱ የሰጣቸው፡ ከትንሣኤው በኋላና ከዕርገቱ በፊት እንደነበረ ይታወቃል።

ይህንም፡ የምሥራቾን ለመንገር፡ ወደአሕዛብ በሚሼዱበት ጊዜ፡ ውሳኔውን፡ በእነርሱው፡ በአሕዛቡ ላይ እንዲያውሉት በማስገንዘብ መኾኑን፡ እንዲህ የሚለው ቃሉ ያስረዳል፡- “እንግዲህ፡ ሺዱና፡ አሕዛብን ሹሉ፡ በአብ፡ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው፡ ያዘዝኝታችኋል ሹሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው፡ ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው!” የሚለው መምሪያውና “ከእነርሱ ጋር አብሮ ሣለ፡ ከእኔ የሰማችሁት፡ አብ የሰጠው የተስፋ ቃል እስኪፈጸም፡ ለጥቂት ቀናት ጠብቁ!” ማለትም፡ መንፈስ ቅዱስ በላያቸው እስኪወርድ ድረስ፡ “ከኢየሩሳሌም እንዳይወጡ አዘዛቸው።” ^{፳፮}

ከዚያ አስቀድሞ፡ ማለትም፡ ከመስቀል መከራው፡ ከሞቱና ከትንሣኤው በፊት ግን፡ እርሱም፡ ደቀ መዛሙርቱም፡ ዋናውና ቀዳሚው ተልእኳቸው፡ ለአሕዛብ ላይኾን፡ በአብርሃም የግርዛት ቃል ኪዳን ምክንያት፡ ከ፰ (ስምንት) ቀን ዕድሜያቸው ጀምሮ፡ የእስራኤል ልጆች ተብለው፡ እንደኢትዮጵያ ልጆች፡ የእግዚአብሔር ወገኖች የነበሩትን፡ የእስራኤልን ሕዝብ ማዳን መኾኑን ተናግሩዋል።

ይህም፡ “አሥራ ሹለቱን ደቀ መዛሙርቱን፡ ወደእርሱ ጠርቶ፡ ...ላካቸው፡ አዘዛቸውም፡ እንዲህም አላቸው፡- “በአሕዛብ መንገድ አትሺዱ፤ ወደሳምራውያንም ከተማ አትገቡ፤ ይልቅስ፡ የእስራኤል ቤት ወደሚኾኑ፡ ወደጠፋት በጎች ሺዱ እንጂ። ሺዳችሁም፡ “የእግዚአብሔር መንግሥት ቀርባለች!” እና “ንስሐ ግቡ!” ብላችሁ ሰበኩ!” ደግሞም፡ ከአሕዛብ ወገን የኾነች አንዲት ሴት፡ የታመመች ልጇን ይፈውሰላት ዘንድ፡ ከኋላው እየተከተለች ስትሮህ፡ “ከእስራኤል ቤት፡ ለጠፋት በጎች በቀር፡ አልተላክሁም።” ብሎ በተናገረው ቃሉ፡ ታውቋል።

በልዚህ፡ “ያመነ፡ የተጠመቀ ይድናል!” የሚለው መለኮታዊ ውሳኔ የሚጸናው፡ አምልኮተ እግዚአብሔርን፡ ገና ባልሰሙና በማያውቁ፡ ነገር ግን፡ በዲያብሎስና በሠራዊቱ አጋንንት አማካይነት፡ አምልኮተ ጣዖትንና የተለያዩ አማልክትን በሚያመልኩ፡ በአሕዛብና በእረማውያን ላይ ብቻ መኾኑ ግልጽ ነው። ^{፳፯}

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት፡፡

ምሥጢረ ጥምቀት፡፡

ሕፃናት፡ በ፵ እና በ፹ ቀን ስለሚጠመቁበት ኢትዮጵያዊው ሥርዓት፡፡

ጥያቄ፡- በዚህ መለኮታዊ የመምሪያ ቃል መሠረት፡ ማንም ሰው፡ ለመጠመቅ፡ አስቀድሞ፡ ሃይማኖቱን ተምሮና አውቆ መቀበል አለበት፡ ማለትም፡ ማመን፡ ቀዳሚ ግዴታ መኾኑን፡ መለኮታዊው የመምሪያ ቃል የመለከታል፡፡ ታዲያ፡ በዕድሜ ታናናሽ የኾኑና ለዓቅም ያልደረሱ ሕፃናት፡ ለዚህ ግዴታ ሊበቁ ሳይችሉ፡ በተለይ፡ እንደኢትዮጵያውያን ላሉ ሕፃናት፡ ለወንዶቹ፡ በ፵ ቀናቸው፡ ለሴቶቹ ደግሞ፡ በ፹ቀን ዕድሜያቸው፡ ገና በአራሱነት ዕድሜያቸው የሚፈጸመው ሥርዓተ ጥምቀት “ትክክል ነው!” ተብሎ ታምኖበት፡ ሲሠራበት የተኖረው፡ በምን መሠረት እንደኾነ፡ እዚህ ላይ ገላልጸህ ብታስረዳን?

መልስ፡- በተለይ፡ ለኢትዮጵያውያን ሕፃናት፡ ለወንዶቹም፡ ለሴቶቹም፡ ገና በአራሱነት ዕድሜያቸው፡ ሥርዓተ ጥምቀት የሚፈጸምላቸው፡ ያለበቂ ምክንያት አይደለም፡ ለዚህ ሥርዓት፡ እንደሌሎቹ ኹሉ፡ “እውነትና ትክክል ናቸው!” ተብለው የታመነባቸው፡ ሃይማኖታውያን መሠረቶች አሉት፡፡ እነዚህንም፡ እንደሚከተለው ልዘርዘርላችሁ፡-

፩ኛ፡- ወደእግዚአብሔር መንግሥት ለመግባት፡ የሚያስችለውን፡ ኹለተኛውን ልደት ለማግኘት፡ ማለትም፡ በጥምቀት፡ ከውኃና ከመንፈስ ዳግመኛ ለመወለድ፡ ሕፃን መኾን ያስፈልጋል፡፡ ሕፃን ካልኾነ፡ ወደእግዚአብሔር መንግሥት መግባት አይቻልም ማለት ነው፡፡

ይህም፡ “እውነት እሳችኋለሁ! ካልተመለሳችሁ፡ እንደሕፃናትም ካልኾናችሁ፡ ወደእግዚአብሔር መንግሥት ከቶ አትገቡም፡፡” በሚለው፡ በራሱ በኢየሱስ ክርስቶስ ቃል ታውጇል፡፡ ደግሞም፡ “እንዲጸላላቸው፡ ሕፃናትን፡ ወደእርሱ አመጡ፡ ደቀ መዛሙርቱም፡ ያመጧቸውን ገሠጧቸው፡፡ ጌታችን ኢየሱስ ግን፡ ይህን አይቶ ተቈጥሮ፡ “ሕፃናትን ወደእኔ ይመጡ ዘንድ፡ ተዉ፡ አትከልክሏቸው! የእግዚአብሔር መንግሥት፡ እንደዚህ ላሉት ናትና፡፡ ...እውነት እሳችኋለሁ! የእግዚአብሔርን መንግሥት፡ እንደሕፃን የማይቀበላት ኹሉ፡ ከቶ አይገባባትም!” አላቸው፡፡ አቀፋቸውም፡ እጁንም ጭኖ ባረካቸው፡፡” የሚለው የምሥራቹ ዜና፡ ይህንኑ አጽንቶታል፡፡

ጥያቄ፡- እዚህ ላይ እናቋርጥህና፡ “ተመልሱ፡ ሕፃን መኾን” የሚቻለው፡ እንዴት እንደኾነ፡ አያይዘህ ብትገልጽልን?

መልስ፡- “ተመልሱ፡ ሕፃን መኾን”፡ አሳቡ፡ በቀሙ፡ ወይም፡ ቃል በቃል ተወስዶ፡ በአካል ሥጋ በማነስ፡ ወይም በዕድሜ፡ ወደኋላ በመመለስ፡ እንደገና ሕፃን መኾን ማለት አይደለም፡፡ ነገር ግን፡ ሰውነትን፡ በንስህ ሥርየት አጥርቶና ለጥንተ ተፈጥሮው ንጹሐ ባሕርይ አብቅቶ፡ በቅዱ ቊርባንም አጽድቆ፡ በእግዚአብሔር ዘንድ፡ እንዲሁም፡ ለሰው፡ ራስን እንደሕፃን፡ የዋህና ትሑት አድርጎ ማቅረብ ማለት ነው፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

በሰዚህ፡ የኢትዮጵያ ሕፃናት፡ በዚህ ረገድ ብቻ ሳይኾን፡ በተወለዱ በ፳ኛ ቀናቸው፡ የኪዳነ ልቦናንና የኪዳነ ኦሪትን የግርዛት ሥርዓት ሃይማኖት፡ ቀደም ብለው ጠብቀው የተገኙ በመኾናቸው፡ ለመጠመቅ፡ ማለትም፡ የጥምቀትን ሥርዓት ለመፈጸም የሚያበቃውን፡ የሕፃንነት መሥፈሪያ፡ ፈጽመው ያሟሉ ስለኾኑ፡ በአራስነታቸው መጠመቃቸው፡ ትክክልና ተገቢ መኾኑ በቀላሉ ይረጋግጣል።

፪ኛ፡ በአምልኮተ እግዚአብሔርና በቅዱሱ ኪዳን፡ የእግዚአብሔር ወገኖች ከኾኑ አባትና እናት የተወለዱት ኢትዮጵያውያን ሕፃናት፡ ገና ከሚሕወን ጀምረው፡ በአዳምና ሔዋን፡ የቅዱስ ጋብቻ፡ በኖኅ፡ የቀስተ ደመና፡ በመልክ ጼዴት፡ የኅብስተ እኩቴትና የጽዋ በረከት፡ በአብርሃም፡ የግርዛት፡ በሙሴ፡ የጽላተ ሕግ፡ በዳዊት፡ የመንበረ መንግሥት፡ በመጨረሻም፡ በድንግል ማርያምና በኢየሱስ ክርስቶስ፡ የቅዱስ ቍርባን ቃል ኪዳናት ተቀድሰው የተወለዱ ስለኾኑ፡ ወንዶቹ ሕፃናት፡ በ፵ ቀናቸው፡ ሴቶቹ ሕፃናት ደግሞ፡ በቼቀን ዕድሜያቸው፡ የጥምቀቱን ሥርዓት ፈጽመው፡ በዳግም ልደታቸው፡ ከቃል ኪዳን አምላካቸው፡ በመንፈስ ቅዱስ ተወልደው፡ በብልዩ ኪዳን የኖሩበትን፡ የእግዚአብሔር ልጅነታቸውን፡ በአዲስ ኪዳን የምሕረት ጸጋ አጽናተውና አረጋግጠው እንዲቀጥሉ ተደርጎላቸዋል።

፫ኛ፡ ኢትዮጵያውያኑ ሕፃናት፡ ወንዶቹ፡ በ፵ ቀናቸው፡ ሴቶቹ ደግሞ፡ በቼቀን ዕድሜያቸው፡ የጥምቀቱን ሥርዓት የሚፈጽሙበት ምክንያት፡ ቀደም ብለው ከተጠቀሱት ጋር፡ ተጨማሪ ሃይማኖታዊ መሠረት አለው፡ ይኸውም፡ በትውፊት እየተነገረ እንደደረሰን፡ በኪዳነ ልቦና፡ አዳም፡ ከተፈጠረ በኋላ፡ ወደገነት የገባው፡ አረባ ቀን፡ በደብር ቅዱስ ቆይቶ፡ ሔዋንም፡ ከተፈጠረች በኋላ፡ ወደገነት የገባችው፡ ሰማንያ ቀን፡ በደብር ቅዱስ ቆይታ ስለነበረ ነው።

፬ኛ፡ ሌላው መሠረታዊ ምክንያት ደግሞ፡ በኪዳነ ኦሪት፡ የተወለደው ሕፃን፡ ወንድ የኾነ እንደኾነ፡ በስምንተኛው ቀን ተገርዞ፡ የአብርሃምን ቃል ኪዳን ከተቀበለ በኋላ፡ አራሲቱ እናት፡ የመታረሻዋና የመንጸቷ ወራት፡ በጠቅላላ፡ በአርባ ቀን፡ ሴት የኾነች እንደኾነ ግን፡ አራሲቱ እናት፡ የመታረሻዋና የመንጸቷ ወራት፡ በጠቅላላ፡ በሰማንያ ቀን አብቅቶ፡ ሕፃኑን/ሕፃኗን፡ ከሚቃጠል መሥዋዕት ጋር ይዛ፡ በቤተ መቅደስ፡ በእግዚአብሔር ፊት እንድታቀርብ፡ የአራቱ ሕግ ስለሚያዝነው።

፭ኛ፡ በመጨረሻ፡ በኪዳነ መንፈስ ቅዱስ፡ ለአማኖዊው የምሕረት ቃል ኪዳን ጥላዎች ኾነው የቆዩት፡ እነዚህ ሥርዓታት፡ የእግዚአብሔርን ዘላለማዊ ጸጋ፡ ለአንዴና ለመቼውም ጊዜ ባስገኘው፡ በሥርዓተ ጥምቀት ተተክተው፡ ስለጸኑ፡ ወንዶችና ሴቶች ሕፃናት፡ በኢየሱስ ክርስቶስና በድንግል ማርያም የተገኘውን፡ “የእግዚአብሔር ልጆች የመኾንን” የጸጋ ክብር ለመቀበል የሚያበቃቸውን የምሥጢረ ጥምቀት ሥርዓት ይቀበሉ ዘንድ፡ ወደቤተ ክርስቲያን የሚገቡበት ዕድሜያቸው፡ በዚያው፡ ለወንዶቹ ሕፃናት፡ በአርባ ቀን፡ ለሴቶቹም በሰማንያ ቀን እንዲጸና ኾኗል።

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ጥምቀት።

ሕፃናት፡ በ፵ እና በ፹ ቀን ስለሚጠመቁበት ኢትዮጵያዊው ሥርዓት።

፪ኛ፡- እዚህ ላይ፡ ሔዋን፡ ወደገነት የገባችው፡ ከአዳም በኋላ፡ ፵ ቀን ዘግይታ፡ በ፹ ቀን የመኾኑን ነገር፡ ምክንያቱን፡ እርሷ፡ ከአዳም ቀጥላ ከመፈጠሩዋ ጋር በማያያዝ፡ ይህን ምሥጢር፡ ኋላ፡ በኪዳን እረት ሲሠራበት ለቆየው፡ ለቤተ መቅደሱ ሥርዓትና በመጨረሻ፡ በአዲሱ ኪዳን ለሚፈጸመው፡ ለጥምቀቱ ሥርዓት፡ ቀዳሚ አርአያና ጥላ አድርጎ ማቅረቡ፡ እግባብ ይኾናል።

፫ኛ፡- አራሲቱ እናት፡ ሴቷን ከወለደች በኋላ፡ ወደቤተ መቅደስ እንድትገባበት የተወሰነው፡ የጊዜ መጠን፡ ከወንዱ ዕጥፍ፡ ሰማንያ ቀን የኾነበትን ምክንያት፡ በሌላኛው ሰውኛ ባሕርይ፡ አክሎ ማስረዳቱም ያስኬዳል፡ ይህንም፡ እንዲህ የሚለው አስተሳሰብ አጠቃልሎ ያብራራዋል፡-

“ሰውን ያህል ፍጡር ጸንሳ፡ ከዚያም፡ ለዘጠኝ ወራት ተሸክማ፡ ወልዳና አጥብታ የምታሳድገው ሴት ልጅ፡ ገና በማሕፀን ስትፈጠር አንሥቶ፡ በሥጋዊ አካሏ በኩል የሚከናወነው፡ የፈጣሪዋ ጥበባዊ ትንግርት፡ ከወንዱ ይልቅ እጅግ የረቀቀና የተወሳሰበ መኾኑ ይታወቃል፡

“ከዚህ የተነሣ፡ አራሲቱ እናት፡ የሴት ልጅ ጽንሰዋን ወልዳ፡ እስከምትገላገልበት ቀን ድረስ፡ በእርግዝናዋ ወራት፡ ከመንሥዷው ጀምሮ፡ በኸደቱና በዕድገቱ ወቅት፡ የሚደርሱባት፡ የተለያዩ ኽደቶችና ከዋኔዎች፡ በውስጥ ሕዋሳቷ ማለትም፡ በሥጋዊ አካሏ ላይና ውስጥ ብቻ ሳይኾን፡ በነፍሳዊ ሰብእናዋ ላይና ውስጥ ጭምር እጅግ የረቀቁና የከበዱ ተዕዕናዎችን ስለሚያስከትሉባት፡ ኹለንተናዋን፡ በጽኑ ሊያዳክመውና ሊነዳው እንደሚችል ግልጽ ነው፡

“ያን፡ የተዳከመና የተነዳ፡ እንስታዊ ሰውነት፡ ጠግኖ ለመመለስ፡ ለአራሲቱ የሚያስፈልጋት የማገገሚያ ጊዜ፡ ከወንዱ ይልቅ፡ ዕጥፍ ሊኾን ተገብቶታል።”

ስለኢትዮጵያውያን የጥምቀት ሥርዓት።

ጥያቄ፡- በእኛ በኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ ለወንዶቹ ሕፃናት፡ በ፵ ቀን፡ ለሴቶቹ ሕፃናት ደግሞ፡ በ፹ ቀን ዕድሜያቸው፡ የጥምቀቱ ሥርዓት የሚፈጸምላቸው፡ ለምን እንደኾኑ፡ ከዚሁም ጋር ስለተያያዙ እንጸንድ ነጥቦች፡ ላቀረብንልህ ጥያቄ፡ መልሱን ከሰጠኸን፡ አሁን ደግሞ፡ የእግዚአብሔር ልጅ የመኾንን ታላቅ ጸጋና ክብር የሚያቀዳጀው፡ ይኸው ምሥጢረ ጥምቀት፡ ስለሚከናወንበት ሥርዓትና ስለሚያስገኘው ሕይወት ብታብራራልን?

መልስ፡- ቀደም ብዬ እንደገለጽሁላችሁ፡ የሚጠመቀው ሰው፡ ወንድ ቢኾን፡ ሴትም ብትኾን፡ አካለ መጠን ያደረሱ ከኾኑ፡ “ያመነ፡ የተጠመቀ ይድናል!” በሚለው መለኮታዊ መመሪያ መሠረት፡ በቅድሚያ፡ ስለኢትዮጵያዊነት ሃይማኖትና ምግባር፡ ጠንቅቀው ማወቅ ይኖርባቸዋል።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ሕጻናት፡ ወይም፡ አካለ መጠን ያላደረሱ ከኾኑ ግን፡ ቀደም ብለው በተገለጹት ፍጹሙነት፡ ተጠምቀው፡ ከዚያ በኋላ፡ ሃይማኖቱንና ምግባሩን እንዲማሩት ይደረጋል። እኒህ ሕፃናት፡ አድገውና ነፍስ አውቀው፡ አካለ መጠን በሚያደርሱበት ጊዜ፡ ሥርዓተ ጥምቀትን ፈጽመው፡ የእግዚአብሔር ልጆች የመኾናቸውን እውነተኛ ዜና ሰምተው ሲቀበሉት፡ “በሃይማኖት አጸኑት!” ማለት ነው። በዚህ ምርጫቸውና ውሳኔያቸው፡ “ያመኑ፤ የተጠመቀ ይድናል!” የሚለው መለኮታዊ ቃል መፈጸሙ፡ ይረጋገጣል።

አንድ ሰብአዊ ሕፃን፡ የሥጋ ወላጆቹን አባትነትና እናትነት፡ እውቅና ተረድቶ፡ በእምነት የሚቀበለው፡ አድኅ፡ ነፍስ ካወቀ በኋላ ነው፡ ይህን እውነታ፡ በሃይማኖት ተቀብሎ እስከሚያጸድቅበት እስከዚያ ዕድሜው ድረስም፡ ከአባት አብራክ ወጥቶና በእናት ማሕፀን ተፀንሶ፡ በሥጋ አካል፡ ከእነርሱ መወለዱን፡ ጨርሶ አያውቅም፡ ወላጆቹ ግን፡ እርሱን መውለዳቸውን፡ በገሃድ ያውቃሉ፡ ስለዚህ፡ እውን የኾነውን፡ ይህን እውቀታቸውን፡ እነርሱ፡ በሃይማኖት ማረጋገጥ አያስፈልጋቸውም። የእነርሱን ወላጅነትና የእርሱን ልጅነት በሃይማኖት ተቀብሎ፡ ማጽናት ያለበት፡ እርሱ ልጃቸው ነው።

እንደዚሁ ፍጹሙ ያ፡ አንድ ሕፃን፡ ራሱን፡ ለዓቅመ አዳምነት፡ ሲት ከኾነችም፡ ራሷን፡ ለዓቅመ ሔዋንነት ባደረሰች ጊዜ፡ የእግዚአብሔር ልጅ የመኾናቸውን የምሥራች ዜና ሰምተው፡ ወይም፡ ነገሩን ተረድተው፡ እውነታውን፡ በሃይማኖት እስከቀበሉትና በምግባር እስከያጸኑት ድረስ፡ ከእግዚአብሔር በመንፈስ ቅዱስ የመወለዳቸውን ምሥጢር፡ ፈጽመው አያውቁም፡ በመንፈስ ቅዱስ የወለዱት እግዚአብሔር ግን፡ የእነርሱን፡ በሕፃንነታቸው፡ ከእርሱ በመንፈስ ቅዱስ ያገኙትን ልደት ያውቃል፡ እኒህ ሕፃናት፡ አካለ መጠን በሚያደርሱበት ዕድሜያቸው ጊዜ፡ ከእግዚአብሔር፡ በመንፈስ ቅዱስ፡ ዳግመኛ የመወለዳቸው ዜና ሲነገራቸው፡ ዜናውን፡ ከልባቸው ተቀብለው ሲያምኑበት፡ ቀደም ብሎ እንደተነገረው፡ “ያመኑ፤ የተጠመቀ ይድናል!” የሚለው መለኮታዊ ቃል ተፈጸመ ማለት ነው።

ሥርዓተ ጥምቀቱ ከመጀመሩ በፊት፡ ለተጠማቂው፡ የክርስትና ስም ይሠየምለታል፡ ይህ ስም፡ ተጠማቂው፡ በመለኮታዊቷ መንግሥት፡ ለዘለዓለም ሕይወት የምታበቃው፡ የእግዚአብሔር ልጅ የመኾንን ጸጋና ክብር የተቀዳጀ መኾኑ፡ ተረጋግጦ የሚታወቅበት ስለኾነ፡ ከስሞች ፍጹሙ የሚበልጥ፡ ወደር የማይገኝለት መታወቂያውና መጠሪያው ይኾናል።

ማናቸውም የሚጠመቀው ሰው፡ አካለ መጠን ያደረሰ ከኾነ፡ ተምሮ የተቀበለውን ሃይማኖትና ምግባር፡ ጠብቆ እንዲኖር፡ የሚጠመቀው ሰው፡ ሕፃን ወይም አካለ መጠን ያላደረሰ ከኾነም፡ ተምሮ እንዲያውቅ ለማድረግ፡ ለወንዱ ተጠማቂ፡ “የክርስትና አባት”፡ ለሲቷ ተጠማቂም፡ “የክርስትና እናት” እንዲኖሩ ሥርዓቱ ይጠይቃል። ይህን ከባድ ኃላፊነት የሚቀበሉት፡ እኒህ፡ ክርስትና አባት እና/ወይም ክርስትና እናት፡ ራሳቸው፡ በዚሁ፡ የኢትዮጵያዊነት ሃይማኖትና ምግባር፡ ጸንተው የሚኖሩ ሊኾኑ ይገባቸዋል።

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አሶማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ጥምቀት።

በለኢትዮጵያውያን የጥምቀት ሥርዓት።

በሥርዓቱ ላይ፡ የክርስትና አባት እና/ወይም የክርስትና እናት የሚኾኑት ግለሰቦች፡ በካህኑ መሪነት፡ በቅድሚያ፡ እጃቸውን በተጠማቂው ግንባር ላይ አኑረውና ፊቱን ወደምዕራብ አዙረው፡ ተጠማቂው መከተል የሚችል ከኾነ፡ ቃሉን እየተቀበለ፡ ሕዋኝ ከኾነ ግን፡ እነርሱ እያሰሙለት፡ “እከወደከ ሰይጣን”፡ “ሰይጣንን፡ ክጀሃለሁ!” ይላሉ፡ ተጥሎ፡ በዚያው ይዘት፡ የተጠማቂውን፡ ፊቱን ወደምሥራቅ መልሰው፡ ፫ ጊዜያት፡ “አአምን፡ በእግዚአብሔር አብ፡ አአምን፡ በእግዚአብሔር ወልድ፡ አአምን፡ በእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ” ይላሉ፡ በመጨረሻ፡ “የምንጠብቀውና የምናስጠብቀው ሃይማኖትና ምግባር፡ ይህ ነው፡” ብለው፡ በመሐላ በማረጋገጥ፡ የተጠማቂውን አውራ ጣት እንደያዙ፡ የኢትዮጵያውያንን የሃይማኖትና የቃል ኪዳን ጸሎቶች፡ በእየራሳቸው፡ ወይም፡ ከአጥማቂው ካህን እየተቀበሉ፡ የክርስትና አባት፡ ወይም፡ እናት የሚኾኑት እና ተጠማቂው (ሕዋኝ ካልኾነ)፡ ኹለቱም ወገኖች፡ ከፍ ባለ ድምፅ ያሰማሉ።

ከዚህ በኋላ፡ ቀደም ብሎ የተጀመረው፡ የመጽሐፈ ክርስትናው የንባብ ጸሎት እንደተፈጸመ፡ ሥርዓተ ቅዳሴው ተካክሎ፡ በማብቂያው ላይ፡ ካህኑ፡ የጥምቀቱን ውኃ፡ በመስቀል እየቀዘፈ በመበረከ፡ “አሐዱ አብ ቅዱስ፡ አሐዱ ወልድ ቅዱስ፡ አሐዱ ወእቱ መንፈስ ቅዱስ!” የሚለውን የሥርዓተ ቅዳሴ ዓቢይ አንቀጽ፡ እስከመጨረሻው፡ በልዑል ዜማ ያሰማሉ። በዚህ ጊዜ፡ ውኃው ተለውጦ፡ አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በዕለተ ዓርብ፡ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ ሣለ፡ አንዱ ሮማዊ ወታደር፡ ቀኝ ጎኑን፡ በጦሩ በወጋው ጊዜ፡ ወዲያው፡ ሦስቱም፡ በአንድነት ሲወርዱ የታዩትን፡ ደሙንና ውኃውን፡ የማይታየውን መንፈሱንም ይኾናል።

ይህን፡ የዕለተ ዓርቡን ኹነታ፡ የዓይን ምስክር የኾነው፡ ደቀ መዝሙሩ ዮሐንስ፡ በጻፈው የወንጌልና የመልእክቱ ቃል ላይ በአጽንዖት አመልክቶታል፡ ይኸውም፡ በአንድ ወገን፡ ከአምላካችን ጋር፡ በቀኝና በግራው የተሰቀሉት ወንጀለኞች ሰላልሞቱ፡ ወታደሮቹ፡ የኹለቱንም ጭኖች እየሰበሩ ሲገድሏቸው፡ እርሱን፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ግን፡ አስቀድሞ፡ ፈጽሞ እንደሞተ ሰላረጋገጡ፡ ጭኑን ሳይሰብሩ፡ በጦር ብቻ ወግተው የተዉት መኾናቸው ነው፡ በሌላው ወገን ደግሞ፡ ጌታ፡ ነፍሳት ወገኖቹን ነፃ ለማውጣት፡ በነፍሱ፡ ወደሲየል ሲወርድ፡ በሥጋውም ሕያው መኾኑን ለማጠየቅ (ለማስረጃት)፡ በዕሩቅ ብእሲ ሬሳ ዘንድ ሊኾን የማይቻለው፡ የደሙ፡ የውኃውና የመንፈሱ ተዋሕደው የመፍሰሳቸው ነገር ነው።

እጥማቂው ካህን፡ ያን ተጠማቂ፡ “አሰግደክ/ኪ በሰመ እግዚአብሔር አብ፡ አሰግደክ/ኪ በሰመ እግዚአብሔር ወልድ፡ አሰግደክ/ኪ በሰመ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ! ስኃክ/ኪ ይኩን እከሌ/ሊት”፡ ማለትም፡ “ሰም/ሽ፡ እከሌ/ሊት ኾኖ፡ በእግዚአብሔር አብ፡ በእግዚአብሔር ወልድ፡ በእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ስም፡ አሰግድ/ሃለሁ/ሻለሁ!” እያለ፡ በአራቱም ማዕዘን ዓለም እያዘዋወረ ያሰግደዋል።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ከዚህ አያይዞ፡ የሥርዓቱ ጸሎት በተደረገበትና በተባረከው፡ በዚያ ውኃ ውስጥ አቁሞ፡ ወይም፡ ፫ ጊዜ ብቅ ጥልቅ እያደረገ እና/ወይም በላዩ እያፈለሰ ያጠምቀዋል፡፡ ሲያጠምቀውም፡ ፫ ጊዜ፡ “አጠምቀክ/ኪ በስመ እግዚአብሔር አብ፡ አጠምቀክ/ኪ በስመ እግዚአብሔር ወልድ፡ አጠምቀክ/ኪ በስመ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ! ስምክ/ኪ ይኩን እክሌ/ሊት”፡ ማለትም፡ ‘ስምህ/ሽ፡ እክሌ/ሊት ኾኖ፡ በእግዚአብሔር አብ፡ በእግዚአብሔር ወልድ፡ በእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ስም አጠምቅ/ሃለሁ/ሻለሁ!’ እያለ ነው፡፡

በዚህ ጊዜ፡ ያ ተጠማቂ፡ በተፈጥሮው ካገኘውም ኾነ በዘሩ ከወረሰው የክፋት ጠንቅ፡ የዓመፅ ደዌና የክህደት ርኩሶት ታጥቦ፡ ፈጽሞ ይጠራል፡፡ ከዲያብሎስ ቁራኝነት ይላቀቃል፤ ከኃጢአት እሥራት ይፈታል፤ ከሞት ፍርድ ነፃ ይኾናል፡፡ ለዚህ ደኅንነት፡ ለዚህ ንጽሕናና ለዚህ ነፃነት ያበቃውም፡ የጥምቀቱ ሥርዓት መሥራችና በኩር የኾነው፡ ራሱ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ለእኛ ለሰዎች ሲል፡ እንዲያ ተጠምቆና በመስቀል ላይ መከራን ተቀብሎ፡ ሥጋውን ቆርሶና ደሙን አፍሰሰ፡ ሙቶና ተቀብሮ፡ ፫ መፃልትና ፫ ሌሊት በመቃብር አድሮ፡ መበስበስን አጥፍቶና ከሙታን ተለይቶ ተነሥቶ፡ ዲያብሎስን ድል ያደረገበት፡ ኃጢአትን የደመሰሰበትና ሞትን ያስወገደበት፡ ያ፡ የደሙ፡ የውኃውና የመንፈሱ ጸጋ መኾኑ ሊታወቅ ይገባል፡፡

ከዚህ የተነሣ፡ እነሆ፡ ለመንፈስ ቅዱስ ማደሪያነት የበቃችውና ቀደም ብላ፡ ከወላጆቿ፡ ሥጋዊዉን አካል ለብሳ የተወለደችው፡ የዚያ ተጠማቂ ነፍስ፡ አሁን ደግሞ፡ ከእግዚአብሔር የመወለድን ብቅዓትን አግኝታ፡ የመጨረሻውንና ዘላለማዊዉን መንፈሳዊ አካል ትለብሳለች፤ አዳምና ሔዋን ያስወሰዱባትን፡ ወይም ያሳጧትን፡ ያን፡ የልጅነት ጸጋ፡ ዋጋው ሊተመን የማይቻል መለኮታዊ መሥዋዕትነት ተከፍሎላት፡ በበለጠ ክብር፡ መልሳ ትኑናጸፋለች፡፡ በዳግመኛው ልደት፡ የእግዚአብሔር ልጅ መኾኗን ታረጋግጣለች፡፡

ከዚህ ቀጥሎ፡ ካህኑ፡ “ዕቀብዓክ/ኪ በስመ እግዚአብሔር አብ፡ ዕቀብዓክ/ኪ በስመ እግዚአብሔር ወልድ፡ ዕቀብዓክ/ኪ በስመ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ! ስምክ/ኪ ይኩን እክሌ/ሊት”፡ ማለትም፡ “ስምህ/ሽ፡ እክሌ/ሊት ኾኖ፡ በእግዚአብሔር አብ፡ በእግዚአብሔር ወልድ፡ በእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ስም እቀባ/ሃለሁ/ሻለሁ!” እያለ የተጠማቂውን ፴፯ ሕዋሳት፡ በቅብዓ ሜሮን ይቀባዋል፤ የእግዚአብሔር ልጅ የመኾኑ ጸጋና ክብር፡ በሹመት ታተመ፤ ዘላለማዊነቱ፡ በማኅተም ጸደቀ ማለት ነው፡፡

ከዚህ በኋላ፡ ከውኃውና ከቅብዓ ሜሮኑ ጋር፡ አብሮ ጸሎት የተደረገበትንና የጥምቀቱ ውኃ በመስቀሉ ላይ ታትቶ፡ ለቡራኬ የተቀዘፈበትን፡ የእግዚአብሔር አብ፡ የእግዚአብሔር ወልድ፡ የእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ፡ እንዲሁም፡ የኢትዮጵያዊነት፡ አንድነትና ሦስትነት ምሳሌ የኾነውን፡ ሦስቱን፡ ዓበይት የቀስተ ደመና፡ ማለትም፡ አረንጓዴ፡ ብጫና ቀይ ቀለማት የያዘውን፡ የኖህን የቃል ኪዳን ማተብ፡ “ኢትዮጵያዊ/ት” ለሚያሰኘው፡ ለዚህ፡ ለእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ልጅነትህ/ሽ፡ ይህ ምልክት ይኹንህ/ይኹንሽ!” እያለ፡ ካህኑ፡ በተጠማቂው አንገት ላይ ያሥርለታል፡፡

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ጥምቀት።

ስለኢትዮጵያውያን የጥምቀት ሥርዓት።

ምሥጢረ ጥምቀት፡ በኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ የቱን ያህል በሰውነታቸው ሠርዖና ጠልቆ፡ ሥር ሰድዶና ተወድዶ፡ በሕያውነት ተዋሕዷቸው የሚኖር መኾኑን፡ በየዓመቱ፡ በጥር ፲፩ ቀን የሚውለውን በዓለ ጥምቀት፡ የሚያከብሩበት ሹኔታ፡ በሚበቃ ያስረዳል፡ ይኸውም፡ በዓለ ጥምቀት፡ “የአምላካችን የኢየሱስ ክርስቶስ በዓል ብቻ ሳይኾን፡ እኛም፡ ከእግዚአብሔር በመንፈስ ቅዱስ ተወልደን፡ የእርሱ ልጆች የመኾንን ጸጋና ክብር የተቀዳጀንበት፡ የእየራሳችንም ዘላለማዊ የልደት በዓላችን ነው።” ብለው፡ በታላቅ የደስታ ስሜትና ድምቀት ማክበራቸው ነው።

ስለምሥጢረ ጥምቀት ማጠቃለያ።

ጥያቄ፡- ቀደም ብለህ እንዳብራራሃቸው ምሥጢራት፡ ምሥጢረ ጥምቀትም፡ ለኢትዮጵያውያን፡ እንዲህ፡ የተለየ ትርጉምና ትሥሥር ሊኖረው የቻለው፡ ከቅዱሱ ኪዳን የተነሣ መኾኑን፡ በየበኩላችን እየተረዳነው መጥተናል፡ ከዚህ ጋር በተያያዘ መልኩ፡ በተጨማሪ የምትነግረን ካለ፡ ብታጠቃልለን?

መልስ፡- እኛ ኢትዮጵያውያን፡ እንደሌሎቹ ምሥጢራት ሹሉ፡ ከዚህ ከምሥጢረ ጥምቀት ጋር፡ እንዲህ፡ በጠበቀ መልክ የተሣሠርነው ያለምክንያት አይደለም። ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በፍጹም ትዕግሥት፡ በተቀበላቸው መከራዎቹና በመስቀል ላይ ባፈሰሰው ደሙ፡ ሙቶና ተቀብሮ፡ በሦስተኛው ቀን በመነሣቱም፡ ሰይጣንና ኃጢአትን፡ ሞትንና ሙስና መቃብርን (በመቃብር መበስበስን)፡ እነዚህን ሹሉ፡ የዘር ጠላቶቻችን የኾኑትን፡ ታላላቅና ረቂቃን የክፋት ኃይላት፡ ድል አድርጎ፡ ዘላለማዊ የኾነውን፡ አምላካዊ ጸጋ፡ ለእያንዳንዳችን አስገኘልን። ይህም፡ በጸሎት በተባረከው ውኃና በመንፈስ ቅዱስ በተጠመቅን ጊዜ፡ “የእግዚአብሔር ልጆች” የመኾንን ክብር፡ በተቀዳጀንበት፡ በክርስትና ልደት፡ ያገኘነው ጸጋ ነው። እንዲህ ከኾነ፡ እኛ፡ ይህን መሳይ ጸጋ፡ ያለአንዳች ድካምና ዋጋ ወይም መብት፡ እንዲሁ፡ በልግሥና ስጦታ ብቻ ለመቀዳጀት የቻልነው፡ ከእርሱ፡ እንዲያው በቸርነት ባገኘነው ቃል ኪዳንና እርሱ፡ ስለእኛ ቤዛ ኾኖ በከፈለልን መሥዋዕትነት መኾኑን፡ “እናንተም፡ በሚበቃ ተረድታችሁታል።” ብዬ አምናለሁ።

በዚህ ምሥጢረ ጥምቀት ምክንያት፡ ለእኛም፡ ሹለት ልደቶች እንዳሉን አውቃችኋል። “የመጀመሪያው ልደት”፡ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ “ከሥጋ የተወለደ ሥጋ ነው!” እንዳለው፡ ከአባት አብራክ ወጥተንና በእናት ማሕፀን ተጽኝሰን፡ በሥጋ አካል የተወለድነው ልደት ነው።

እንድ አምላክና ፈጣሪ በኾነው፡ በእግዚአብሔር የማያምኑ አረማውያንና አሕዛብ፡ ሥጋውያንና ዓለማውያን እንደሚያስቡት፡ በምድር ላይ የምንኖረው፡ በዚህ ሰውነታችን ብቻ ቢኾን ኖሮ፡ በምንሞትበት ጊዜ፡ እንደእነርሱ አስተሳሰብ፡ ወደአልቦነት፡ ማለትም፡ ወደአለመኖር ጥፋት ተለውጠን በቀረን ነበር።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ወይም፡ እንደእኛ እምነት፡ ነፍሳችን፡ በምድር ላይ የምትኖረው፡ በዚህ ግዙፍ ሥጋዊ ልደት ብቻ ቢኾን ኖሮ፡ ስንሞት፡ በለበስነው፡ የኃጢአት ማንደር፡ ሟችና በስባሽ በኾነው፡ በዚህ የሥጋ እካላችን ምክንያት፡ ነፍሳችን፡ መጀመሪያ፡ በሲኦል፡ በመጨረሻም፡ በዘለዓለም ሞት፡ ማለትም፡ ለሰይጣንና ለሠራዊቱ በተዘጋጀው፡ “ገሃነመ እሳት” ስትሠቃይ በኖረች ነበር።

ነገር ግን፡ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ “ከመንፈስ የተወለደ መንፈስ ነው!” ብሎ አከታትሎ እንደተናገረው፡ በጥምቀት፡ ከእግዚአብሔር የተወለደው፡ የመንፈስ ቅዱስ ልደት አለ፡ ይህም፡ “ኹለተኛው ልደት” ነው። በዚህ ልደት፡ ከእግዚአብሔር፡ መንፈሳዊዉን ልደት ተወልደን፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ድል አድራጊነት ያገኘነውን፡ የማይሞተውንና የማይበሰብሰውን፡ አዲሱን የመንፈስ ቅዱስን እካል ስለለበስን፡ በዚህ ዓለም፡ በሕይወተ ሥጋ እያለንም እንኳ፡ ነፍሳችንንና ሥጋችንን፡ በንስሐና በሥጋ ወደሙ እያጸደቅን፡ በፊተኛው የመንፈስ ትንሣኤ፡ “ሕያዋን” ኾንን እንኖራለን እንጂ፡ አንሞትም፤ ሥጋችን፡ ከሕያውቷ ነፍሳችን፡ በሞተ ሥጋ ቢለይም፡ በሰብሶ አይቀርም።

እኛ ኢትዮጵያውያን፡ ወንዶቹም፡ ሴቶቹም፡ በዚህ ዓለም፡ ገዝፈን እንደምንታይበትና እየተንቀሳቀስን እንደምንገኝበት፡ እንደመጀመሪያው የሥጋ ልደታችን ኹሉ፡ በዚህ ዓለም፡ በረቂቅ ተወልደንበትና በመንፈስ (በሃይማኖት) እየኖርንበት ላለነው፡ ክርስቲያናዊ ሕይወታችን የበቃንበት፡ ኹለተኛው፡ የመንፈስ ልደት፡ እንግዲህ፡ ይህ ነው። በዚህ፡ በኹለተኛው ልደት፡ እንዲህ ተወልደን፡ አዲሱን መንፈሳዊ እካል የለበስን ባንኾን ኖሮ፡ በመጀመሪያው፡ የሥጋ ልደት ብቻ፡ ወደእግዚአብሔር መንግሥት መግባት ባልቻልንም ነበር። “ሥጋና ደም፡ የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊወርሱ አይችሉም!” ተብሏልና። ለዚህም ኹሉ መሠረቱ፡ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ለኒቆዲሞስ፡ “እውነት፡ እውነት አልሃለሁ! ሰው፡ ዳግመኛ ካልተወለደ በቀር፡ የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊያይ አይችልም።” መልሱም፡ “እውነት፡ እውነት አልሃለሁ! ሰው፡ ከውኃና ከመንፈስ ካልተወለደ በቀር፡ ወደእግዚአብሔር መንግሥት መግባት አይችልም።” ብሎ የተናገረው ቃሉ መኾኑን አውቃችኋል።

የአራቦቹ ሕፃናት ሕይወት የሚያሠጋ ኾኖ በመገኘቱ፡ ከዚህ ባጠረ፡ የቀን ዕድሜያቸው ከሚጠመቁት በቀር፡ እኛ የኢትዮጵያ ልጆች፡ ወንዶቹ፡ በ፵ ቀን፡ ሴቶቹ ደግሞ፡ በ፱ ቀን ዕድሜያችን ተጠምቀናል፤ በዚህም የክርስትና ጥምቀት፡ ኹለተኛውን የመንፈስ ልደት ተወልደናል። እንዲህ፡ በመንፈስ ቅዱስ በተወለድንበት፡ በዚህ፡ በኹለተኛው ልደት፡ የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ልጆች ኾንናል። ይህን ልጅነት ለማግኘት፡ በሕፃንነታችን የተጠመቅንበት ምክንያት፡ ቀደም ብዬ እንዳብራራሁላችሁ፡ አባቶቻችንና እናቶቻችን፡ ስለዚህ ሥርዓት አፈጻጸም፡ ከጥንት ጀምረው፡ በኪዳን ልቦና፡ ቀጥሎ፡ በኪዳን እሪት፡ በመጨረሻ፡ በኪዳን መንፈስ ቅዱስ፡ ከእግዚአብሔር የተቀበሉትን መመሪያ ተከትለውና በሥራ ላይ አውለው በመኖራቸው መኾኑን ተገንዝባችሁታል።

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት፡፡

ምሥጢረ ጥምቀት፡፡

ስለምሥጢረ ጥምቀት ማጠቃለያ፡፡

ይኸውም፡ እግዚአብሔር፡ በመጀመሪያ፡ በኪዳነ ልቦና፡ በአዳምና ሔዋን መሥርቶት፡ በኖኅ እማካይነት፡ መልክ ጼዴቅ የተረከበውና ከዚያ፡ በእርሱ ቡራኬ፡ ለአብርሃም የተላለፈው የቃል ኪዳን ሓረግ፡ እነሆ፡ የ፰ ቀን ዕድሜ ባለው አራስ ሕፃን ላይ፡ በግርዛት ምልክትነት በሚፈጸመው ሥርዓት የተወጠነው ነው፡፡ ይህም የግርዛት ቃል ኪዳን ሥርዓት፡ በእኛ፡ በኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ ከአብርሃምም በፊት፡ ጠብቀነው የኖርን ሲኾን፡ እስከዛሬና ዛሬም ድረስ እነሆ፡ ተከብሮና በሥራ ላይ ውሎ ይገኛል፡፡ እዚህ ላይ፡ በማስተዋል ተመልከቱት! ለአብርሃም የተሰጠው፡ ያ፡ ቃል ኪዳን፡ ለዚያ፡ የ፰ ቀን አራስ የሚፈጸምለት፡ ሕፃኑ፡ በዚያ ጨቅላ ዕድሜው፡ ቃል ኪዳኑን አውቆትና አምናበት የሚቀበለው ኾኖ አይደለም፡፡ ነገር ግን፡ ያ ሕፃን፡ በተፈጥሮው፡ ከእግዚአብሔር ባገኘው ንጽሐ ጠባይ፡ አብርሃም፡ ከጽኑ የሃይማኖት ፈተና በኋላ፡ በቃል ኪዳን ለተቀበለው መለኮታዊ በረከት፡ የሚያበቃው ስለኾነ ብቻ ነው፡፡

ቀጥሎ ያለው፡ በኪዳነ እሪት የተጠናከረው ሥርዓት ሲኾን፡ ሙሴ፡ ከእግዚአብሔር በተቀበለው፡ በዚህ ሥርዓት መመረት፡ ወላጆች፡ ወንዱን ሕፃን ልጃቸውን፡ በግ ቀኑ፡ ሴቷን ሕፃን ልጃቸውንም፡ በግ ቀኗ፡ ከታዘዘው መሥዋዕትና ቀርባን ጋር ይዘው፡ ወደቤተ መቅደስ ያገቧቸው፡ በእግዚአብሔርም ፊት ያቀርቧቸው ነበር፡፡ የቀደመት ኢትዮጵያውያን አባቶቻችንና እናቶቻችን፡ ይህን ሥርዓት ሲፈጽሙት ኖረዋል፡፡

በመጨረሻ፡ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በኪዳነ መንፈስ ቅዱስ፡ ጥንታዊዉን ኪዳን፡ በአዲስ ኪዳን በማደስ፡ ሥርዓት ጥምቀትን ራሱ ፈጽሞና መሥርቶ፡ እኛም እንድንፈጽም ባዘዘ ጊዜ፡ እነሆ፡ ኢትዮጵያውያን ሕፃናት፡ ገና በአራስነታቸው፡ በክርስትና ጥምቀት፡ ኹለተኛውን የመንፈስ ልደት ተወልደው፡ ለዘላለም፡ የእግዚአብሔር ልጆች የመኾንን ክብር፡ በምሕረቱ ቃል ኪዳን እንዲቀዳጁ አደረገ፡፡

እግዚአብሔር፡ እርሱን፡ በእውነትና በመንፈስ ሲያመልኩት ይኖሩ ከነበሩት ኢትዮጵያውያን በኋላ፡ ለእሥራኤልም፡ በኪዳነ ልቦና፡ ለአብርሃም፡ በኪዳነ እሪት ደግሞ፡ ለሙሴ፡ በሰጣቸው ሥርዓቶች፡ ሕፃናት፡ ገና በአራስነት ዕድሜያቸው፡ ከእግዚአብሔር ፊት እየቀረቡ፡ የቃል ኪዳኖቹን በረከት እንዲቀበሉ፡ በብሉይ ዘመን፡ ፈቃዱ እንደነበረ ኹሉ፡ ኋላም፡ በአዲሱ ዘመን፡ በኢየሱስ ክርስቶስ በተቀዳጀው ጸጋ፡ ይህንኑ ቸርነቱን አብዝቶ አፈሰሰልን፡፡

በብሉይ ዘመንም ኾነ፡ በአዲሱ ኪዳን ዘመን፡ ለእግዚአብሔር ጸጋና በረከት፡ ይልቁንም፡ ለእግዚአብሔር ልጅነትና ለመንግሥቱ ወራሽነት የሚያበቃው መሥፈርት፡ የእውቀት፡ ወይም፡ የዕድሜ ልንቀት (በእውቀት፡ ወይም፡ በዕድሜ መላቅ) ሳይኾን፡ እንዲያውም፡ የእነዚያ ተቃራኒ የኾነው፡ ሕፃንነት፡ ወይም፡ ራስን፡ ለሕፃንነት ባሕርይ ማብቃት መኾኑን፡ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከተናገራቸውና ቀደም ብለው ከተጠቀሱት ቃላት ተረድታችሁታል፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

በመጀመሪያው፡ የሥጋ ልደታችን ጊዜ፡ ከሥጋ ወላጆቻችን ስንወለድ፡ አንዳች የምናውቀው እንዳልነበረ፡ ወይም፡ ዛሬ ልናስታውሰው የምንችለው፡ አንዳችም ነገር እንደሌለ ኹሉ፡ በዚያ፡ በአራስነት ዕድሜያችን፡ ከእግዚአብሔር፡ በመንፈስ ቅዱስ የተወለድንበትንም፡ ኹለተኛውን ልደት፡ እንዲሁ፡ በዚያ፡ የሕፃንነት ጊዜአችን፡ ልናውቀው፡ ወይም፡ ዛሬ፡ ልናስታውሰው የምንችለው፡ አንዳችም ነገር ከቶ የለም። ስለማይታየውና ረቂቅ ስለሆነው፡ መንፈሳዊው ልደት ቀርቶ፡ ስለሚታየውና ገዝፎ ስለሚሆነው፡ ስለሥጋዊው ልደት እንኳ፡ ከእነርሱ፡ በሥጋ መወለዳችንን፡ አረጋግጠው የሚያውቁትና ለእኛም የነገሩን ወላጆቻችን እና/ወይም በወቅቱ ተገኝተው፡ መወለዳችንን ያዩ፡ የዓይን ምስክሮች ብቻ ናቸው።

ነገር ግን፡ ይህ፡ የወላጆቻችን የሥጋ ወላጅነትና የእኛ የሥጋ ልጅነት፡ በእኛ ዘንድ እውን ሊሆን የቻለው፡ እኛ፡ ነፍስ እያወቅን በኬድን መጠን፡ ይህንን፡ ከእነርሱ የተረዳነውን፡ የእነርሱን ወላጅነትና የእኛን ልጅነት አያረጋግጥን ስላደግንና ራሳችን በእምነት ስለተቀበልነው እንጂ፡ በእየራሳችን ስንወለድ፡ መወለዳችንን፡ ራሳችን አይተን፡ ወይም አውቀን ያረጋግጥነው ነገር ኖሮ አይደለም።

ከእግዚአብሔር የተወለድንበትም መንፈሳዊ ልደት፡ እንዲሁ ነው። ልዩነቱ፡ መንፈሳዊው ልደት፡ እንደሥጋዊው ልደት አለመታየቱና ጎልቶ ቢታይም፡ በጥምቀቱ ውኃ ብቻ መሆኑ ነው። በሥጋ ከእነርሱ የተወለድን መኾናችንን በእርግጥ የሚያውቁትና የሚመሰክሩት፡ የሥጋ ወላጆቻችንና በጊዜው በቦታው የነበሩ ሰዎች ብቻ እንደመኾናቸው፡ በመንፈስ ቅዱስ፡ ከእርሱ የተወለድን መኾናችንንም የሚያውቀው፡ የመንፈስ አባታችን የሆነው፡ እርሱ እግዚአብሔር ብቻ ነው። እዚህ ላይ፡ የእግዚአብሔር ወልድ እናት፡ ቅድስት ድንግል ማርያም፡ በልጇ በኢየሱስ ክርስቶስ ባገኘነው ጸጋ ምክንያት፡ ለእኛም፡ የመንፈስ እናታችን መኾኗን፡ ከዚህ የተነሳም፡ እንደምድራውያኑና ጊዜያውያኑ የሥጋ ወላጆቻችን ኹሉ፡ ሰማያውያንና ዘለዓለማውያን የመንፈስ ወላጆችም እንዳሉን አትዘንቱ!

በግዙፉ ውኃ ተጠምቀንና በረቂቁ ቅዱስ መንፈስ፡ ከእግዚአብሔር ተወልደን፡ የእግዚአብሔር ልጆች መኾናችንን፡ ደግሞም፡ ለሥጋዊው ልደታችን መታወቂያ እንዲሆንን፡ ወላጆቻችን፡ የዓለም ስም እንዳወጡልን ኹሉ፡ ለዚህም መንፈሳዊ ልደታችን፡ መታወቂያ እንዲሆንን የተሰጠን ልዩ የክርስትና ስም፡ ማን መሆኑን፡ ጨምረው የነገሩን፡ እነዚያው የሥጋ ወላጆቻችንና የክርስትና ባላደራዎቻችን፡ እንዲሁም፡ የእግዚአብሔር ተጠሪዎች የሆኑት ካህናት ብቻ ናቸው እንጂ፡ እኛ፡ በዚያን፡ በጥምቀታችን ጊዜ፡ የምናውቀው ነገር ኖሮ አይደለም።

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት፡፡

ምሥጢረ ጥምቀት፡፡

ስለምሥጢረ ጥምቀት ማጠቃለያ፡፡

ነገር ግን፡ እያንዳንዳችን፡ በአካል እያደግን፡ በአእምሮ እየጉለመንና በመንፈስ እየጠነከርን በኼድን መጠን፡ ይህንኑ፡ እነርሱ የነገሩንን የጥምቀታችንን ዜና፡ በበለጠ እየተረዳንና እየተገነዘብን ኼደን፡ በመጨረሻ፡ አምንን ስለተቀበልነው፡ እነሆ፡ ይህ፡ የእግዚአብሔር ልጅነታችን፡ በእምነታችን ተረጋገጠ፡ ጸደቀ፡ እውነት ኾነ ማለት ነው፡፡ በዚያን ጊዜ ነው፡ “ያመነ፡ የተጠመቀ ይድናል!” ያለው፡ ያ፡ የመድኃኒታችን፡ የኢየሱስ ክርስቶስ ቃል፡ በእኛም ዘንድ ሳይቀር፡ “ተፈጸመ!” ሊባል የሚችለው፡፡

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ይህን፡ “ያመነ፡ የተጠመቀ ይድናል!” የሚለውን መመሪያ የሰጠው፡ የአዲሱ ኪዳን “የምሥራች ቃል” እንዲሰበክላቸው ላዘዘላቸው፡ የእግዚአብሔርን አምልኮ ላላወቁት አረማውያንና አሕዛብ እንጂ፡ ከአዳምና ሔዋን ዘመን አንሥቶ፡ ከእግዚአብሔር ጋር በቅዱሱ ኪዳን ተሣሥረንና በስምንተኛ ቀን ግርዛት ታትመን ለኖርን፡ ለእኛ፡ ለቃል ኪዳን ወገኖቹ አለመኾኑን፡ ቀደም ብላችሁ ተረድታችሁታል፡፡

እኛ፡ ኢትዮጵያውያንም፡ በሕፃንነታችን፡ ከመገረዛችንና ከመጠመቃችን እንኳ በፊት፡ በሥጋ ወላጆቻችን አማካይነት፡ ከማሕፀን ጀምሮ፡ በኪዳን ልቦና ተመሥርቶ፡ ወደኪዳን ኦሪት አልፎ፡ ለኪዳን መንፈስ ቅዱስ የበቃውን፡ የቅዱሱን ኪዳን ሃይማኖት፡ በሥጋም፡ በነፍስም፡ በመንፈስም ተወልደንበታል፡ ታትመንበታል፡ አድገንበታል፡ ኖረንበታል፡ ዛሬስ፡ ይኸው፡ እየኖርንበት አይደለምን? አዎን! ገና፡ በ፵ና በ፹ ቀናችን፡ ምኑንም ሳናውቀው፡ የተጠመቅነው፡ ቀደም ብሎ እንደተብራራው፡ በዚሁ ምክንያት ነው፡፡

እንግዲህ፡ እያንዳንዳችን፡ በሕፃንነታችን በተቀበልነው የክርስትና ጥምቀት፡ ከእግዚአብሔር በመንፈስ ቅዱስ ተወልደን፡ የእርሱ ልጆች ለመኾን የበቃንበት ምሥጢር፡ ሐተታው በዚህ ይጠቃለላል፡፡

እኔ፡ ዛሬ፡ በኢትዮጵያዊነቴ፡ በዚህ ዓለም፡ በሕይወተ ሥጋ፡ እየኖርሁት ያለውን፡ ይህን የተቀዳጀሁትን ክብር፡ በመንፈሳዊው አእምሮዬ ሳስበውና በዓይነ ሕሊናዬ ስመለከተው፡ የሚሰማኝን ደስታ፡ ደግሞም፡ ይህንኑ፡ የሥጋና የነፍስ ዘለዓለማዊ የክብር ዘውድን ላቀዳጀኝ፡ ቸር ፈጣሪዬ የማቀርበውን የባለውለተኝነት ምስጋና፡ በቃላት ልገልጸው ያዳግተኛል፡፡ እናንተም፡ በዚሁ የሃይማኖታችሁ እውቀት እያደጋችሁና እየደረጃችሁ በኼዳችሁ መጠን፡ ይህን የመሰለው ስሜት፡ በበለጠ እያደረባችሁ እንደሚኼድ አምናለሁ፡፡

ምሥጢረ ቊርባን፡፡

ጥያቄ፡- ይገርማል! እኛም፡ በውስጣችን እየተነሣሣ ያለው ስሜት፡ ይኸው፡ ያንተውን የመሰለ ኾኖ እያገኘነው ነንና፡ በመጨረሻ በተናገርከው ቃል እንደነቃለን፡፡ ስለዚህ፡ የተያያዝነውን የእውቀት ፍለጋ ወይይታችንን፡ ከግብ ለማድረስ እንበቃ ዘንድ፡ ወደሚቀጥለው ምሥጢር እንሸጋገር፡፡ ስለምሥጢረ ቊርባን አስረዳን?

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

መልስ፡- ከንጹሕ የሰንዶ እህል፡ በንጽሕና ተፈጭቶ፡ ተለውሶና ተዘጋጅቶ፡ በፃሕል የቀረበውን ኅብስት፡ ደግሞ፡ ከንጹሕ የወይን ፍሬ፡ በንጽሕና ተለቅሞ፡ ታሸቶና ተጣርቶ፡ በጽዋ የቀረበውን ጭማቂ፡ ካህኑ፡ ሹለቱንም መባዖች፡ በቅዳሴው ጸሎት ሲባርካቸው፡ ኅብስቱ ተለውጦ፡ ሥጋ መለኮት፡ ወይኑ ተለውጦ፡ ደመ መለኮት የሚሾንበት ሥርዓት፡ ምሥጢረ ቊርባን ይባላል፡፡

የዚህም መሠረቱ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ብዕላተ ዓርብ፡ በመስቀል ላይ፡ ለዓለሙ፡ የመጨረሻው የፋሲካ በግ ኾኖ በመታረድ፡ ሥጋውን ከመቀረሱና ዘለዓለማዊው ቤዛ ኾኖ፡ ደሙን ከማፍሰሱ በፊት በነበረችው የሐሙስ ምሽት፡ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር በቤተ አልዓዛር ተቀምጦ፡ መሥዋዕተ አረትን በሻረባት፡ የአዲስ ኪዳንንም መሥዋዕተ ምሕረት በሾመባት፡ የፋሲካ ገበታ ጊዜ፡ የሠራልን ሥርዓት ነው፡፡

በዚያ ሥርዓት፡ ጌታችን፡ የቀረበለትን ኅብስት፡ የተቀዳለትንም የወይን ጽዋ፡ እንሥቶ፡ “ይህ ኅብስት፡ ሥጋዬ ይኾን ዘንድ፤ ይህም ወይን፡ ደሜ ይኾን ዘንድ፡ የእኔ ፈቃድ እንደኾነ፡ የእንተም ፈቃድ ይኾን!” ለማለት፡ “ወደሰማይ ወደሐባቱ አየ!” በዚህ አድራጎቱም፡ “እኔና አብ እንድ ነን” ባለው ቃሉ መሠረት፡ የአብ ፈቃድ፡ የእርሱ ፈቃድ መኾኑን አረጋገጠ፤ “አመሰግን! ባረክ!” በሚለው ቃሉም፡ ጌታ፡ ኅብስቱን፡ ወደሥጋ መለኮትነት፤ ወይኑንም፡ ወደደመ መለኮትነት እንዲለወጥ ማድረጉን ያመለክተናል፡፡ ኅብስቱን፡ ፈትቶ (ዛሬ፡ ካህኑ፡ በቅዳሴ ጊዜ፡ ከታች ሳይለየው፡ ከላይ ብቻ በጣቱ እየወጋ እንደሚለየው) እና ፲፫ ቦታ ቆርሶ፡ ፆዱን፡ ለራሱ፡ ፲፪ቱንም፡ ለ፲፪ቱ ሐዋርያት አቀበላቸው፤ ይህም፡ አይሁድ፡ በማግሥቱ ይዘው፡ ለአረማውያን አሳልፈው ከሰጡት በኋላ የሚቀበለው፡ “የ፲፫ቱ ሕማማተ መስቀል ምሳሌ ነው!” ተብሎ ተተርጉሟል፡፡

ደሙንም፡ በመጀመሪያ፡ እርሱ ከቀመሰበት፡ ከእንዱ ጽዋ፡ እነርሱም፡ ኹላቸው፡ በተራ እየተቀበሉ እንዲቀምሱ ማድረጉ፡ ከእርሱ ጋር ለዘለዓለም ይኖሩበት ዘንድ የመሠረተላቸውን የሕይወት አንድነት ብቻ ሳይኾን፡ የመከራውና የክብሩም ተካፋዮች መኾናቸውን ጭምር ለማመልከት መኾኑ፡ የ“ጽዋ”ን ትርጓሜ ለተረዳ፡ ለማንም አስተዋይ ተመልካች ግልጽ ነው፡፡

ዛሬ፡ ቀሳውስት፡ ሕዝቡን ከማቆረባቸው በፊት፡ አስቀድመው፡ ራሳቸው የሚቆርቡት፡ ደግሞም፡ “ነገ፡ አይሁድ፡ በመስቀል ላይ በጦርና በችንካሮ ወግተው የሚፈትቱት ሥጋዬና የሚያፈስሱት ደሜ፡ ይህ ነው፤ ንሡ፡ ብሉት! ጠጡት!” ብሎ፡ ጌታ፡ ለሐዋርያት፡ የኅብስቱን ቊራሽና የጽዋውን ወይን እንዳቀበላቸው ሹሎ፡ እነርሱም፡ ለምእመናን፡ “ራሳችሁን፡ ለከፋት መንፈስ በማስገዛት፡ የሠራችሁትን ቃጢኣት ያስተሰርይላችሁ ዘንድ፡ እየራሳችሁ ላመጣችሁት፡ ለነፍስና ለሥጋ ደዌያችሁም፡ መድኃኒት ኾኖ ይፈውሳችሁ ዘንድ፡ በኃጢአታችሁ ምክንያት ከተዳረጋችሁበት የሞት ፍጹም ድናችሁ፡ የዘለዓለምን ሕይወት ትወርሱበት ዘንድ፡ ይህን፡ የጌታን፡ ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም ተቀበሉ!” ብለው የሚያቆርቧቸው፡ ይህ፡ የጌታ ሥርዓት፡ አብነት ኾኗቸው ነው፡፡

ምዕራፍ ፫፤ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት። ምሥጢረ ቊርባን።

ከዚህ ጋር፡ ጌታ፡ ይህን፡ የአዲስ ኪዳንን ሥርዓት የሰጣቸው፡ የብሉይን የፋሲካ ሥርዓት ከፈጸመ በኋላ መኾኑ፡ ታናሽና ጊዜያዊ የነበረችው፡ መሥዋዕተ አረት አልፋ፡ ታላቅና ዘለዓለማዊ የኾነው፡ መሥዋዕተ ምሕረት፡ በእርሱ ሥጋና ደም መተካቱን ለማሳወር መኾኑን፡ በማስተዋል ተመልከቱት!

ቅዱሱ ቊርባን ፡ በሰንዴ ኅብስትና በወይን ጭማቂ ስለመኾኑ።

ጥያቄ፡- አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ የአዲስ ኪዳንን መሥዋዕት፡ ቀድሞ፡ በአራቱ ሥርዓት፡ በእንስሳትና በአዕዋፍ ደም ይቀርብ ከነበረው፡ የተለየ እንዲኾን በማድረግ፡ እንዲህ፡ በሰንዴና በወይን ብቻ እንዲፈጸም፡ ለምን እንደፈቀደ ልትገልጽልን ይቻላል?

መልስ፡- “ይቻላል?” ብላችሁ ለምን ተጠይቃላችሁ? በመንፈስ ቅዱስ ሕይወት ውስጥ የማይቻል፡ ምንም ነገር የለም፤ እውነተኛ መልስ የሌለው ጥያቄም ከቶ የለምና፡ ማናቸውንም ጥያቄ ከማቅረብ ወደኋላ እንዳትሉ፡ ቀደም አድርጌኩ ነግራለችኋለሁ። በዚህ መሠረት፡ የአዲስ ኪዳን ቅዱስ ቊርባን፡ በሰንዴ ኅብስትና በወይን ጭማቂ እንዲኾን፡ የአምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ ፈቃዱ ስለኾነበት ምክንያት አሁን ላቀረባችሁልኝ ጥያቄ፡ የምሰጣችሁ መልስ፡ ከዚህ የሚከተለው ይኾናል።

እግዚአብሔር፡ ፍቅሩና ቸርነቱ፡ ቤዛነቱም፡ ለሰው ብቻ ሳይኾን፡ “እርባዕቱ እንስሳ” ተብለው፡ በሰው፡ በእንበሳ፡ በሳምና በንሥር ተመስለው፡ መንበረ ጸባዖቱን ለተሸከሙት ፍጥረቱ ኹሉ ጭምር መኾኑን፡ በዚህ ምሥጢር አማካይነት፡ በይፋ አሳውቋል። ይኸውም፡ ራሱን፡ ለመሥዋዕትነት ያቀረበው፡ ሰው በኾነበት ሥጋውና ደሙ ሲኾን፡ ይህ መሥዋዕትነቱ፡ በዚህ፡ ሕያው ነፍስ ካለው ፍጡር በተገኘ የሥጋና የደም ቊርባን እንዲቀጥል ማድረግ ሲችል፡ በቀላሉ፡ ከእርሻ በተመረተ እፍኝ እህልና ከተክል ሐረግ በተለቀመ ጥቂት ፍሬ እንዲኾን ማድረጉ፡ ከእርሱ መሥዋዕትነት በፊት፡ ሥጋቸውንና ደማቸውን ብቻ ሳይኾን፡ ሕይወታቸውን ሳይቀር፡ በተለያየ መልክ፡ ቤዛ አድርገው ይከፍሉ የነበሩትን፡ ሰዎችንና እንስሶችን፡ ወፎችንና አውሬዎችን፡ ከመገደልና ከመታረድ ሊያድን መኾኑ አይጠረጠርም።

ደግሞ፡ ሰው ኹሉ፡ ኃጢአቱን ለማስተሰረይ የሚያስፈልገውን የእንስሳ ወይም የወፍ መሥዋዕትና ቊርባን ለማቅረብ፡ በተለይ፡ በዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ሳይ ለሚገኝ፡ ወይም ችግረኛ ለኾነ ግለሰብ፡ እጅግ ይከብድበት የነበረውን ሽክም፡ ይህ፡ የአዲስ ኪዳን፡ የኅብስትና የወይን መሥዋዕትና ቊርባን፡ የቱን ያህል እንዳቀለለለት፡ ዉርሶም እንዳነሣለት እንመለከታለን። በተለይም፡ አንዲቱ ኅብስትና የአንዲት ጽዋ ወይን፡ ለአያሌ ቆራቢዎች እንዲበቃ ማድረግ የሚቻል በመኾኑ፡ በዚህ ረገድ፡ የእግዚአብሔርን ቸርነት ተመልክቶ ማድነቁ፡ ለማንም አያዳግትም።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ቀጥሎ፡ መብል መጠጥ፡ ሰዎችን የሚያቀራርብና የሚያፋቅር ከመሆኑ ጋር፡ በግለሰብም ደረጃ፡ ሰውነትን ይዋሃዳል። እግዚአብሔርም፡ ሰው በመሆኑ፡ ከፍጡሩ ከሰው ጋር በመዛመድ ብቻ ሳይወሰን፡ በመለኮትነቱ በተዋሓደው ኅብስትና ወዲን፡ ተበልቶና ተጠጥቶ፡ እያንዳንዱን ሰው፡ በሥጋና በደም ጭምር፡ ሊዋሃድ ፈቃዱ ሽነ!

ከዚያም፡ ከአዳምና ሔዋን ጀምሮ፡ የኃጢአትና የደዌ ምንጭ፡ መብልና መጠጥ በመሆኑ፡ በዚያ መነሻ የመጣውን ኃጢአትና ደዌ፡ በዚያው በመነሻው፡ በመብልና በመጠጥ ሊያጠፋ፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ የኃጢአት ማስተሰረያውን መሥዋዕትና የደዌ መፈወሻውን መድኃኒት፡ በመብልና በመጠጥ አደረገው።

በመጨረሻ፡ “እውነተኛው ንጉሥ” በሚል ስም፡ የኢየሱስ ክርስቶስ ምሳሌ ሽና ተገልጾ የነበረው መልክ ጸደቀ፡ በካህንነቱ፡ ለእግዚአብሔር ያቀርበው የነበረው የምስጋና መሥዋዕትና የበረከት ቀርባን፡ በኅብስትና በወይን ስለነበረ፡ አማናዊው መልክ ጸደቀ፡ እርሱ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑን፡ ምሳሌነቱ፡ ትንሲቱና ተስፋውም ሹሉ፡ በእርሱ አማናዊነት መፈጸሙን ለማረጋገጥ፡ የቅዱስ ሥጋውና የክቡር ደሙ፡ አማናዊ መገለጫ፡ ያው፡ የሰንደው ኅብስትና የወይኑ ጭማቂ እንዲሆን አደረገ።

ስለኅብስቱና ወይኑ፡ ወደመለኮት ሥጋነትና ደምነት መለወጥ።

ጥያቄ፡- ኅብስቱ ተለውጦ፡ ሥጋ መለኮት፡ ወይኑ ተለውጦ ደመ መለኮት የሚሆንበትን ምሥጢር ብታብራራልን?

መልስ፡- በጥምቀት ጊዜ፡ ካህኑ፡ በሥርዓተ ቅዳሴው ጸሎት፡ “አሐዱ አብ ቅዱስ፡ አሐዱ ወልድ ቅዱስ፡ አሐዱ ውላቱ መንፈስ ቅዱስ!” እያለ ሲባርከው፡ ውኃው፡ በመንፈስ ቅዱስ ተለውጦ፡ አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በመስቀል ላይ እያለ፡ በጦር ከተወጋው ጎኑ የፈሰሰውን፡ ደም፡ ውኃና መንፈስ እንደሚሆን፡ ይህም፡ ኅብስትና ወይን፡ በሥርዓተ ቅዳሴውና በፍሬ ቅዳሴው ጸሎት፡ በመንፈስ ቅዱስ፡ የኢየሱስ ክርስቶስን ሥጋና ደም ይሸናል። ይህ፡ በእርግጥ እውን የሚሆነው፡ “እግዚአብሔር፡ መንፈስ ነው፤ የሚያመልኩትም፡ በመንፈስና በእውነት ሊያመልኩት ያስፈልጋቸዋል!” በሚለው፡ በጌታ ቃል መሠረት፡ አቀባዩ ካህንና ተቀባዩ ምእመን፡ በዚያ ሥርዓተ ቅዳሴ ላይ የሚያካሄዱት አምልኮቸው፡ ማለትም፡ ሃይማኖታቸውና ምግባራቸው፡ ንስሐቸውና ጸሎታቸው፡ መንፈስ ቅዱስ በሚያውቀውና በሚቀበለው፡ ካህኑና ምእመኑ በእየራሳቸው በሚያውቁትና በሚያቀርቡት፡ “መንፈሳዊ እውነት” የሆነ እገጽሽ ብቻ ነው። ይህም ማለት፡ ካህኑና ምእመኑ፡ በአምልኮታቸው ጊዜ፡ በዚህ “የእግዚአብሔር እውነትና መንፈስ” የማይገኙ ከሆኑ፡ ያ የተቀደሰበት፡ የጸሐል ኅብስትና የጽዋ ወይን፡ ወደመለኮት ሥጋና ደምነት አይለወጥም ማለት ነው።

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት፡፡

ምሥጢረ ቊርባን፡፡

ስለገብስቱና ወይኑ፡ ወደመለኮት ሥጋነትና ደምነት መለወጥ፡፡

በበለጠ ለማብራራት፡ ዛሬም፡ በዘመነ ምሕረት በተገኘው አዲስ ኪዳን፡ “በመንፈስና በእውነት” መመለከን የሚወድደው፡ ያ፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ ተብሎ፡ ከቅድስት ድንግል ማርያም በሰውነት በመወለድ፡ ለዘለዓለም ሕይወት ይኾንን ዘንድ፡ ሥጋውን እንድንበላ፡ ደሙንም እንድንጠጣ ሰጠን፡፡ ስለዚህ፡ ሥጋውና ደሙ በሚፈተትበት፡ በአዲስ ኪዳን ታቦት ፊት፡ እኛ፡ በእውነት ስንቀርብ፡ እርሱ ደግሞ፡ በዚያ፡ በቀረበው መሥዋዕት ላይ፡ በቅዱስ መንፈሱ ተገልጾ፡ አምልኦችንን ይቀበላል፡፡

እንዲህ፡ በእውነት የምናቀርብለትን አምልኦችንን፡ በመንፈስ መቀበልን የሚወድደው አምላካችን፡ በቅዱስ ቁርባኑ ላይ ተገኝቶ፡ መለኮታዊ ምሥጢሩን የሚያከናውነው፡ በመንፈስ ቅዱስ ነው፡ ይህም፡ በቊርባን ጊዜ፡ በእርግጥ፡ ቅዱስ ሥጋውንና ክቡር ደሙን የሚቀበሉት፡ ከካህናቱም ኾነ ከምእመናኑ ወገኖች መካከል፡ የበቁት ብቻ በመኾናቸው ይታወቃል፡፡ “የበቁት” የሚባሉትም፡ በንስሐቸው፡ “እውነተኛች” ኾነው የቀረቡት ናቸው፡ ለእነርሱ፡ በመንፈስ ቅዱስ የተለወጠው፡ የመለኮት ሥጋና ደም ይሰጣቸዋል፡፡ በ“እውነተኛነት”፡ ወይም፡ በ“እውነተኛ ንስሐ” ያልቀረቡት ግን፡ ካህናቱም ኾኑ ምእመናኑ፡ የጎረሱት፡ ምድራዊውን የገብስት ቁራሽ፡ የተሻሻሉትም፡ ምድራዊውን የወይን ጭማቂ እንጂ፡ መለኮት የተዋሐደውን፡ መንፈሳዊውንና ሰማያዊውን አይደለም፤ እነዚህ፡ በ“እውነት” ባለመቅረባቸው፡ “ስላልበቁ”፡ በምሥጢረ ቊርባን ትርጓሜ እንደሚታተተው፡ መለኮት የተዋሐደውን፡ መንፈሳዊውን ሥጋና ደም፡ መላእክት ከእነርሱ ወስደው፡ በዚያው ቤተ ክርስቲያን ላሉት፡ በ“እውነተኛነታቸው” “ለበቁት” ካህናት እና/ወይም ምእመናን፡ ወይም በበረሃ ለሚኖሩት ገዳማውያን እና/ወይም ባሕታውያን ይሰጧቸዋል ማለት ነው፡፡

ስለአዲሱ ኪዳን ጽላትና ታቦት፡፡

ጥያቄ፡- የአዲስ ኪዳን ታቦት ስላልሰው ነገር፡ እዚህ ላይ፡ ጥቂት ብትነግረን?

መልስ፡- “ጽሌ”፡ በነጠላው፡ “ሰሌዳ” ማለት ሲኾን፡ በኹለትና ከዚያ በላይ ሲበዛ፡ “ጽላት” ይባላል፤ “ታቦት”፡ ጽላቱ የሚቀመጥበት፡ “ሣጥን” ማለት ነው፡፡ ሙሴ፡ በደብረ ሲና፡ ከእግዚአብሔር የተቀበላቸውን፡ ኹለቱን ጽላት የያዘው፡ የቃል ኪዳን ታቦት፡ አንድ ብቻ ነበር፤ ይህም ታቦት፡ በብሉይ ኪዳን ዘመነ አራት፡ ለእግዚአብሔር አምልኮ፡ የተቀደሰ ማዕከል ኾኖ ሲያገለግል ቆየ፡፡ በእነዚያ ጽላት ላይ በተጻፉት ዐሥሩ ቃላት የተገለጸው፡ ያ፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ ተብሎ፡ ከአማኖቷ ታቦት፡ ከድንግል ማርያም፡ በሰውነት ከተወለደ በኋላ ግን፡ አንድ ጽሌን ብቻ የያዘ፡ ሌላ ተመሳሳይ ታቦት፡ በክርስትና እምነት መሠረት፡ ተዘጋጀ፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

የአዲስ ኪዳንን ጽሌ (ጽላት) የያዘው ይህ ታቦት፡ በየቤተ ክርስቲያኑ መቅደስ ውስጥ ባለው መንበር መካከል ተቀምጦ፡ በመንፈስ ቅዱስ ጸጋ፡ ወደመለኮት ሥጋና ደምነት ይለወጥ ዘንድ፡ ኅብስቱ፡ በጻሕል፡ ወይኑ፡ በጽዋ ኾኖ ለሚቀርበው፡ ለአዲስ ኪዳን ቅዱስ ተራርባን በመሠዊያነት ያገለግላል።

ኹለቱን፡ የብሉዩን ኪዳን ጽላት ተክቶ፡ በአዲሱ ታቦት (ግጥን) ውስጥ የተቀመጠው፡ የአዲስ ኪዳን ጽሌ (ጽላት)፡ አራት ማዕዘንና ከኹለት መዳፍ ያልበለጠ ስፋት ያለው፡ ጠፍጣፋ ኾኖ፡ ከሚይነቅዝ እንጨት ተፈልፋሎ፡ ወይም፡ ከዕብን በረድ ተጠርቦ የወጣ፡ ነጠላ ሰሌዳ ሲኾን፡ በላዩ ተቀርጾ የሚታየው ጽሑፍ፡ እንደቀደሙት ጽላት፡ ዐሥሩ ን ትእዛዛት የያዘው፡ የእግዚአብሔር ቃል ሳይኾን፡ ያ ቃል፡ በድንግል ማርያም ማሕፀን፡ ሰው መኾኑን ለማሳየት፡ ከላይ፡ የቅድስት ሥላሴ ስም እና/ወይም ሥዕል፡ በመካል፡ የኢየሱስ ክርስቶስ ሥነ ስቅለት ኾኖ፡ በቀኝ፡ የድንግል ማርያም፡ በግራ፡ የወንጌላዊው ዮሐንስ ሥዕሎች፡ ዙርያውንም፡ የእግዚአብሔር፡ የአምላክነቱ ስሞች ተጽፈውና ተሥለው የሚታዩበት ነው። ያ፡ ታቦት የሚገኝበት ቤተ መቅደስ፡ በጌታ ወይም በእመቤታችን ስም እንደኾነ፡ ስማቸው፡ አለዚያ፡ መታሰቢያነቱ፡ ለነቢይ፡ ለሐዋርያ፡ ለጸድቅ፡ ለሰማዕት ወይም ለመልአክ ከኾነ፡ የዚያ ቅዱስ ስም፡ “ዛ ጽላት፡ ዘቅዱስ እከሌ” ተብሎ፡ ከጀርባው ይቀርጽበታል።

ከዚያን ጊዜ ጀምሮ፡ በዚያ፡ በመጀመሪያው የአዲስ ኪዳን ጽሌ ዓይነት፡ ነገር ግን አራት ማዕዘን ኾኖ፡ በዕብን በረድ፡ ወይም በማይነቅዝ የእንጨት ዓይነት፡ በተለያዩ ቅጽና ቅርጽ እየተዘጋጀ፡ እየተራባና በተገቢው ሥርዓተ ጸሎት እየተባረከ፡ ታቦት በተባለውም፡ የእንጨት ግጥን ውስጥ በክብር እንዲቀመጥ እየተደረገ፡ ሲሠራበት ኖሮዋል። ይህን የመሰለውን ጽላትና ታቦት ነው፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከድንግል ማርያም ተወልዶ፡ ለሰው ልጆች ባስገኘው ዘለዓለማዊ ትድግናው አማካይነት፡ የሚወርዱትን የመንፈስ ቅዱስ ጸጋዎች፡ ወደምእመናን ለማስተላለፍ የሚያስችሉት ምሥጢራትና ሥርዓታት በሚፈጸሙበት፡ በእያንዳንዱ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን መቅደስ ባለው መንበር ውስጥ እያኖሩ የሚቀድሱበት። ይህ ሥርዓት፡ የእኛ የኢትዮጵያውያን ብቸኛ ቅርሳችን መኾኑን አትዘነጉትም።

በብሉዩ ኪዳን እንደነበረው ኹሉ፡ የአዲስ ኪዳንም ጽሌ፡ ወይም በልማድ እንደሚባለው፡ ጽላቱ፡ የኢየሱስ ክርስቶስ፡ ታቦቱ ደግሞ፡ የቅድስት እናቱ፡ የድንግል ማርያም ምሳሌ የመኾኑ ምሥጢር፡ ሳይቃወስ ቀጥሏል። እንዲህ ኾኖ፡ የአዲስ ኪዳንን እምነት በመከተል ያልተቋረጠው፡ ይህ፡ የጽላትና የታቦት ዝግጅትና ሥርዓት፡ እስከዛሬ፡ በኢትዮጵያ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት ሥር በተቋቋሙት አብያተ ክርስቲያን ዘንድ ሲካኼድ የኖረው፡ ለምን እንደኾነ፡ ከዚህ የሚከተሉት ሦስት ምክንያቶች በሚበቃ ያስረዳሉ፡-

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት፡፡

ምሥጢረ ቊርባን፡፡

በአዲሱ ኪዳን ጽላትና ታቦት፡፡

፩ኛ፡ ማናቸውም የቤተ ሕዝቡ ሰበካ ጉባዔ፡ ማለትም፡ ገጠር፡ ደብር ወይም ገዳም፡ በማንበር ተቋቁሞና በቤተ ክርስቲያንነት ተደራጅቶ መገልገል ሲፈልግ፡ ጽላቱ፡ ከሌላ ከማንም ምእመን፡ ካህን ወይም ጳጳስ ሳይኾን፡ ሕጋዊው ሥልጣን ካላት፡ ከኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን፡ በዘመኑ እጨጌ አማካይነት ብቻ፡ ለዚያ ሃይማኖታዊ አቋምና መንፈሳዊ ድርጅት፡ የመሠረቱ ድንጋይ፡ ሕጋዊው ፈቃድና መለኮታዊው ማጎትም ችሎ ይሰጣል፡፡

፪ኛ፡ ካህናቱ፡ በእውነተኛው ሃይማኖታዊ አምልኮ ኾነው፡ በቅዱሴ ጊዜ በሚያከናውኑት ሥርዓተ ጸሎት፡ የመንፈስ ቅዱስ ጸጋና ኃይል በዚያ ተገኝቶ፡ ወደኢየሱስ ክርስቶስ ሥጋና ደም ይለውጣው ዘንድ፡ ኅብስተ አኩቱቱን፡ በጻሕል፡ ወይን በረከቱን፡ በጽዋ አድርገው፡ ለሚያቀርቡት ቅዱስ ቊርባን፡ በመንበሩ መካከል ጽላቱን ይዞ የሚገኘው ታቦት፡ መሠዊያ ሆኖ፡ ተልእኳቸው ይፈጸምበታል፡፡

፫ኛ፡ በኪዳነ ልቦና፡ ከአዳምና ሔዋን ጀምሮ እስከኢትዮጵያዊው መልክ ጼዴቅ፡ ከዚያም በኢትዮጵያዊው ካህን የቶር በኩል፡ እስከንግሥተ ሳባ ዘመን፡ ተያይዞ የደረሰው፡ የኅብስተ አኩቱትና የጽዋ በረከት አምልኮተ እግዚአብሔር፡ በኪዳነ ኦሪቱ ተጠናክሮ ከኖረ በኋላ፡ “የአዲሱ ኪዳን አቤሚሊክ” በተባለው፡ በኢትዮጵያዊው ጃንደረባ የክርስትና ጥምቀት ጸድቆ እንዲቀጥል በተደረገ ጊዜ፡ የጽላቱና የታቦቱ ሥርዓት፡ ሽግግሩን እንዴት እንዳሠመረው በማዘከር፡ ይህን ቅርስ ጠብቃ የኖረች ኢትዮጵያ ብቻ መኾኗን ለማረጋገጥ፡ የአዲስ ኪዳንን ጽላት የያዘው፡ ይኸው ታቦት፡ የዚህ ትውፊት፡ አማካዊ ድልድይን ቋሚ ማስረጃ ሆኖ፡ ለትውልደ ትውልድ ይተላለፍበታል፡፡

ይህን፡ የብሉይ ኪዳንን የአምልኮተ እግዚአብሔር ሥርዓት፡ እንዲህ፡ በአዲስ ኪዳን ምሥጢራት አድሶና አስተካክሎ በመተካት፡ የቀድሞው ቅርስ ተጠብቆና ሕያው ሆኖ እንዲቀጥል የማድረጉ ችሎታና ብቅዓት የተገኘው በኢትዮጵያውያን ዘንድ ብቻ መኾኑ ይታወቃል፡፡ ይኹን እንጂ፡ ኢትዮጵያውያን፡ አምላካቸውን፡ እግዚአብሔርን የሚያመልኩበት፡ ይኸው አዲሱ የክርስትና ሥርዓት፡ ጥንትም ኾነ ኋላ፡ ምንጊዜም፡- “እግዚአብሔር፡ መንፈስ ነው፡ የሚያመልኩትም፡ በመንፈስና በእውነት ሊያመልኩት ያስፈልጋቸዋል፡፡” በሚለው በአምላካችን በኢየሱስ ክርስቶስ ቃል ላይ የተመሠረተና ያንን የተከተለ መኾኑ ሊዘነጋ አይገባም፡፡

ይህን የመሰለው፡ በቅዱሱ ኪዳን ላይ የተመሠረተው፡ የአምልኮተ እግዚአብሔር ባህል፡ ባንድ ወገን፡ የቃል ኪዳን ታቦት፡ ወደኢትዮጵያ መጥቶ፡ እስከመጨረሻው፡ በዚችው ምድር ለመቆየቱ፡ ተጨባጭ ማስረጃና ሕያው ምስክር ሲኾን፡ በሌላው ወገን ደግሞ፡ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን፡ በመላዋ ምድር ላይ በሚገኙት፡ በዓለም አብያተ ክርስቲያናት ጉባዔ መካከል፡ ከኹሉ የተለየች ብርቅና ከኹሉ የቀደመች አረጋዊት ለመኾኗ፡ ዓቢይ መለያ ምልክት ሆኖ ይኖራል፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፤ ማነው?

የቅዱስ ቍርባን አስፈላጊነት፡፡

ጥያቄ፡- ምሥጢረ ቍርባን፡ ለምን እንዳስፈለገ፡ ምክንያቱን አስፋፍተህ ብትገልጽልኝ?

መልስ፡- እኛ ሰዎች፡ በኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከእግዚአብሔር ያገኘነው ጸጋ፡ ፍጹምና ሙሉ ነው፡፡ የመጀመሪያው ጸጋ፡ በምሥጢረ ጥምቀት ሐተታ ላይ እንደተገለጸው፡ ከእግዚአብሔር በመንፈስ ተወልደን፡ ከሰይጣን ገዥነት፡ ከጋጢአት ቀንበርና ከሞት ፍርድ ነጻ የኾን፡ አዲስ መንፈሳዊ እካልን መልበላችን ሲኾን፡ ኹለተኛው ደግሞ፡ ሰውነታችንን፡ ከጋጢአት በንስሐ ካነጻን በኋላ፡ በልተነውና ጠጥተነው፡ ከእግዚአብሔር ጋር፡ በመንፈስ ብቻ ሳይኾን፡ በሥጋና በደም ጭምር፡ እንድንዋሐድና ሕያዋን ቤተ መቅደሶቹ እንድንኾን፡ ቅዱስ ሥጋውንና ክቡር ደሙን መስጠቱ ነው፡፡ የቤተ ክብርት መኖር፡ ማለትም፡ የካህናት መሠየምና የቤተ ክርስቲያን መቋቋም፡ ብቸኛ ዓላማው፡ ሌላ ሳይኾን፡ የሰውን ልጆች ኹሉ፡ ለዚህ ጸጋ ለማብቃት መኾኑን፡ በትክክል ልትገነዘቡት ይገባል፡፡

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከተጠመቀ በኋላ፡ ለሚሰሙት ኹሉ፡ ማንነቱን እየገለጠ ሲያስተምራቸው፡ “በእኔ የሚያምን፡ የዘለዓለም ሕይወት አለው፡ ከሰማይ የወረደ፡ ሕያው እንጀራ እኔ ነኝ፡ ሰው፡ ከዚህ እንጀራ ቢበላ፡ ለዘለዓለም ይኖራል፤ እኔም፡ ስለዓለም ሕይወት፡ የምሰጠው እንጀራ፡ ሥጋዬ ነው፡፡ ...እውነት፡ እውነት እላችኋለሁ፤ ሥጋዬን ካልበላችሁ፡ ደሜንም ካልጠጣችሁ፡ በራሳችሁ ሕይወት የላችሁም፡፡ ሥጋዬን የሚበላ፡ ደሜንም የሚጠጣ የዘለዓለም ሕይወት አለው፤ እኔም፡ በመጨረሻው ቀን አስነሣዋለሁ፡፡ ሥጋዬ፡ እውነተኛ መብል፡ ደሜም፡ እውነተኛ መጠጥ ነውና፡፡ ሥጋዬን የሚበላ፡ ደሜንም የሚጠጣ፡ በእኔ ይኖራል፤ እኔም በእርሱ እኖራለሁ፡፡ ሕያው አብ እንደላከኝ፡ እኔም፡ ከአብ የተነሣ፡ ሕያው እንደምኾን፡ እንዲሁ፡ የሚበላኝ ደግሞ፡ ከእኔ የተነሣ፡ ሕያው ይኾናል፡፡ ...ወደእኔ የሚመጣ፡ ከቶ አይራብም፤ በእኔ የሚያምንም፡ ኹልጊዜም፡ ከቶ አይጠማም፤ እኔ ከምሰጠው ውኃ የሚጠጣ ኹሉ፡ ለዘለዓለም አይጠማም፡፡” ሲል ተናግሮ ነበር፡፡

በሥጋዊው አካላችንና በደማዊት ነፍሳችን የሚንቀሳቀሰው ግዙፉ ኹለንተናችን፡ የሚተነፍሰውን አየር፡ የሚጠጣውን ውኃና የሚበላውን ምግብ፡ የሚሞቀውንም የፀሐይ ብርሃን ካጣ፡ የዚህ ዓለም ሕይወቱ ሊቀጥል እንደማይችል ኹሉ፡ እንዲሁ፡ ለባዊቷና ነባቢቷ፡ ሕያውቷም ነፍሳችን፡ ፈጣሪዋ፡ በተለይ፡ ለእርሷ፡ “ያስፈልጋታል!” ብሎ ያዘጋጀላትን፡ ምግብና መጠጥ ከተነፈገች፡ ከመልካም ሕይወቷ ትቋረጣለች፡፡ ባጭሩ፡ ሥጋዊው ሰውነታችን፡ በፍጥረታዊ ህልውናው ለመኖር፡ በምልካት ከተሰጠው፡ ከእየሩ እስትንፋስና ከፀሐይ ብርሃን ጋር፡ በብርቱ የሚያስፈልጉት፡ ምድራዊው መጠጥና ምግብ እንደመኾናቸው መጠን፡ ነፍሳዊው ሰውነታችንም፡ በዘለዓለማዊው ህልውናዋ ጸንታ ለመገኘት፡ የሚያስፈልጋት፡ መንፈሳዊው ምግብና መጠጥ የኾነው፡ የኢየሱስ ክርስቶስ፡ ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም ነው፡፡

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት፡፡

ምሥጢረ ቊርባን፡፡

የቅዱስ ቊርባን አስፈላጊነት፡፡

እውነት፡ እውነት አላችንለሁ! ሥጋዬን ካልበላችሁ፡ ደሜንም ካልጠጣችሁ፡ በራሳችሁ ሕይወት የላችሁም፡ የሚለው አምላካዊ መመሪያ፡ በሥጋ አካል ገዘፎና በመንፈስ አካል ረቅቆ ያለው፡ ይህ፡ “እኔ” የምንለው፡ የእየራሳችን ማንነት የታወቀባት፡ ዘለዓለማዊቷ ነፍሳችን፡ “ያለዚህ ቅዱስ ቊርባን፡ ሕይወትም፡ ህልውናም የላትም!” ማለቱ መኾኑ፡ ለማንም ሰብአዊ ፍጡር ግልጽ የኾነ ቃል ነው፡፡

ጥያቄ፡- ይህ ቃል፡ ለእኔ ብጤ ሰሚ፡ እንዴት ያስጨንቃል?

መልስ፡- እዎን! ለአንተ ብቻ ሳይኾን፡ በእርግጥ፡ ለማንም ያስጨንቃል፡ ይልቁንም፡ ይህን፡ የኢየሱስ ክርስቶስን ቃል፡ በዚያች ወቅት፡ በእጠገቡ ኾነው፡ ከእንደበቱ ሲወጣ የሰሙት ደቀ መዛሙርቱ ሳይቀሩ፡ ግራ ገብቷቸው፡ “ይህ፡ የሚያስጨንቅ ንግግር ነው፡ ማን ሊሰማው ይችላል?” ሲሉ፡ እርስ በርሳቸው የተለዋወጡትን የኑፋቄ አሳብ፡ እዚህ አስታውሼ ስጠቅሰው፡ ይህ የእንክሮ ጥያቄያችሁ፡ ከዚያ አነጋገራቸው ጋር ፈጽሞ መመሳሰሉ ያስደንቀኛል፡፡

የእግዚአብሔር የኾነው ቀርቶ፡ ፍጥረታዊ የኾነው የሥነ ፍጥረት ነገር እንኳ፡ ለራሱ፡ ፍጡር ለኾነው ለሰው ጭምር፡ የረቀቀ ምሥጢር ኾኖበት፡ ይከበደዋል፡ ያስጨንቀዋል፡ ለዚህ ነው፡ ሓዋርያው፡ “ለፍጥረታዊ ሰው፡ የእግዚአብሔር መንፈስ ነገር፡ ሞኝነት ነውና፡ አይቀበለውም፡ በመንፈስ የሚመረመር ስለኾነ፡ ሊያውቀው አይችልም፡” ያለው፡፡ በእግዚአብሔር መንፈስ ያለ፡ ሰው ግን፡ የእግዚአብሔር የኾነውን ሊመረምርና ሊያውቅ እንደሚችል፡ ይኸው ሓዋርያ፡ “እኛ ግን፡ የክርስቶስ ልብ አለን!” ባለው መደምደሚያ ቃል አረጋግጧል፡፡

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ይህን ጭንቀታቸውንና ኑፋቄአቸውን፡ በሃይማኖት ለማስወገድ፡ ሕማማቱ መስቀሉና ሞቱ ከሚፈጸምባት፡ ዕለተ ዓርብ በፊት ባለቸው፡ “ምሴተ ሓሙስ” በተባለችው፡ በመጨረሻዋ የሓሙስ ምሽት፡ ከደቀ መዛሙርቱ ጋራ፡ ለፋሲካ ራት ተቀምጦ ግለ፡ በገባታው ላይ ያለውን ኅብስቱንና በጽዋ የተቀዳውን ወይኑን፡ ኹለቱንም እንሥቶ፡ ወደእርሱ ሥጋና ደምነት ለውጦ ሰጥቷቸዋል፡፡ ይህንም ያደረገው፡ በእግዚአብሔር ዘንድ፡ ኹሉ የሚቻል መኾኑን ሊያሳያቸው፡ እርሱ ራሱም፡ እግዚአብሔር ወልድ መኾኑን ሊያሳውቃቸው፡ ከትንሣኤው በኋላ፡ የሚቀበሉትን፡ የጸሐሉን ኅብስቱና የጽዋውን ወይን ለውጦና የመለኮት ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም አድርጎ የሚሰጣቸው፡ ያው፡ እርሱ ራሱ መኾኑን ሊያረጋግጥላቸው መኾኑን እንድትገነዘቡት ያስፈልጋል፡፡

በማግሥቱ ዓርብ፡ መለኮት የተዋሐደውን ሰውነቱን፡ እውነተኛውና ዘለዓለማዊው የፋሲካ በግ አድርጎ፡ በመስቀል ላይ በመሥዋዕትነት የሚያቀርበው መኾኑን በማመልከት፡ በሰዊቸው የዘለዓለም መመሪያ፡ ይህንኑ፡ የቅዱስ ቊርባንን ረቂቅ ምሥጢር፡ ለደቀ መዛሙርቱ፡ እብራርቶና አግዘፎ አሳውቋቸዋል፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

የሳወቀቸውም፡ ያን፡ የሚወቀውን ሥጋውን፡ በጻሕሉ ኅብስት ለውጦ፡ “ይህ፡ ሥጋዬ ነውና፡ እንካችሁ ብሉ!” ያን፡ የሚያፈስሰውን ደሙንም፡ በጽዋው ወይን ለውጦ፡ “ይህም፡ ስለብዙዎች፡ ለኃጢአት ይቅርታ የሚፈስስ፡ የአዲስ ኪዳን ደሜ ነውና፡ ሹላችሁ፡ ከእርሱ ጠጡ!” ብሎ፡ ለእያንዳንዳቸው በመስጠት ነው። እኛም፡ ይህን መመሪያ፡ እስከዳግም ምጽዓቱ ድረስ፡ ለሕይወታችን ስንል፡ በመታሰቢያነቱም ሳናቋርጥ፡ እያከበርነው እንቆይ ዘንድ ባዘዘን መሠረት፡ እነሆ፡ ዛሬ፡ ምሥጢረ ቊርባን ብለን፡ በሥርዓተ ቅዳሴ፡ ስንፈጽመው እንገኛለን።

ዘወትር በየቀኑና በየዕለተ ሰንበቱ፡ በየበዓላቱም፡ በየቤተ ክርስቲያኑ የሚቀደሰው ቅዳሴ፡ ይህን፡ በኢየሱስ ክርስቶስ የተመሠረተውን፡ የምሥጢረ ቊርባንን ሥርዓት ለመፈጸም ስለኾነ፡ እኛ፡ ኢትዮጵያውያን፡ ይህንኑ ሥርዓት ከማካከድ አናስታጥልም።

ስለቅዱስ ቊርባን የሚደረገው ሥርዓተ ቅዳሴ።

ጥያቄ፡- እዚህ ላይ፡ የጻሕሉን ኅብስትና የጽዋውን ወይን፡ ወደመለኮት ሥጋና ደምነት እንዲለወጥ ስለሚያደርገው፡ ስለቅዳሴ ሥርዓተ ጸሎት ብታሰረዳን?

መልስ፡- ሕዝቡ፡ በቤተ ክርስቲያኑ መቅደስ፡ በእፍኦ (በውጭ) ኾነው፡ ተሰጥለውን እየተቀበሉ (ለጸሎቱ ምላሽ እየሰጡ)፡ ልኩካኑ ካህናት (ልብሰ ተክህኖ ለብሰው፡ በቅዳሴው ጊዜ የሚያገለግሉት ቀሳውስትና ዲያቆናት) ደግሞ፡ እመቅደሱ ውስጥ ኾነው፡ ኅብስቱን፡ በጻሕል፡ ወይኑን፡ በጽዋ አድርገው፡ ለእግዚአብሔር በሚያቀርቡት፡ በአዲስ ኪዳን መሥዋዕት ላይ የሚያካክዱት፡ ማለትም፡ ምሥጢረ ቊርባንን የሚፈጽሙበት፡ የጸሎት ሥርዓት፡ “ቅዳሴ” ይባላል።

የቅዳሴ ጸሎት፡ ለመልካሙ ሥጋዊና መንፈሳዊ፡ ምድራዊና ሰማያዊ፡ ጊዜያዊና ዘለኛለማዊ ሕይወት ትበቁ ዘንድ፡ ኑ! “ሥጋዬን ብሉ! ደሜንም ጠጡ!” የሚለውን፡ ከቅድስት ድንግል ማርያም በመወለድ፡ ሰው የኾነውን የእግዚአብሔርን ጥሪ፡ እያንዳንዳችን ኢትዮጵያውያንና ኢትዮጵያውያት ተቀብለን፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በሊቀ ካህናትነትና በንጉሠ ነገሥትነት፡ ድንግል ማርያም፡ በቤተ መቅደስነትና በንግሥተ ንግሥተነት ክብር በተቀመጡበት ዙፋናዊ መንበር ፊት፡ በፍጹም ትሕትና ቆመን፡ የፈጣሪያችንን የሕይወት ግብዣ ለመሳተፍ የምንገኝበት፡ የመለኮታዊው ግብር ቅዱስ ገበታ ነው።

የቅዳሴው ሥርዓት ዝግጅት፡ ይህን ታላቁን የፈጣሪን ዓላማ፡ ከግብ ለማድረስ በመኾኑ፡ እያንዳንዳችን፡ የሥርዓቱ ተካፋዮች፡ ውሳጣዊት ነፍሳችንን፡ በንስሐ አንጽተንና የሥጋ አካላችንን፡ በውኃ አጽድተን፡ መንፈሳችንንም፡ ለእውነተኛው አምልኮ አብቅተን፡ ብሩህና ጸዓዳ ልብስን በተጎናጸፈ ሰውነት መቅረብ ይገባናል።

ምዕራፍ ፫፤ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ቊርባን።

ስለቅዱስ ቊርባን የሚደረገው ሥርዓተ ቅዱስ።

ይህ፡ የቅዱስ ሥርዓተ ጸሎት፡ “ሥርዓተ ቅዱስ” እና “ፍሬ ቅዱስ” ተብሎ፡ በኹለት አርእስት ይከፈላል፡-

“ሥርዓተ ቅዱስ” የሚለው፡ የመጀመሪያው ክፍል፡ የቅዱሳው የመግቢያና የመዘጋጃ ተግባሮች የሚፈጸሙበት፤ ለዕለቱ ተስማሚና ተገቢ የኾኑ ምንግቦች፡ ከቅዱሳት መጻሕፍት እየተውጣጡ የሚነበቡበትና የሚደመጡበት፤ ትምህርታዊ መልእክትም የሚተላለፍበት፤ ልዩ ልዩ የምልጃ ጸሎቶች የሚቀርቡበትና የምስጋና መዝሙሮች የሚዘመሩበት ጊዜ ነው።

በሕዝባዊው አነጋገር፡ “ቅዱስ ገቡ!” የሚባለውን፡ የቅዱሳውን መጀመር የሚያበሥረው የአዋጅ ምልክት፡ ከውስጥ፡ ከቤተ ልሔም፡ በቃጭል ድምፅ፡ በውጭ፡ በዓፀደ ቤተ ክርስቲያኑ ደግሞ፡ በደወል ድምፅ ተላልፎ ይሰማል። ለቅዱሳው መጀመር፡ የአዋጅ ምልክት የኾነው ቃጭል፡ በቅድሚያ የሚመታው፡ በቤተ መቅደስ ከሚጠባበቀው፡ ከ“ሠራዲው” (ከዋናው መሥዋዕት አቅራቢ) ቂስ በቀር፡ ልብሰ ተክህኖ ለብሰው፡ ለአገልግሎቱ የተሠየሙት ልኡካን፡ ገና ከቤተ ልሔም ሲወጡ ነው።

ቃጭሉ፡ ከእነርሱ መካከል፡ ገናንጥላውን፡ በመሥዋዕቱ ቊርባን ላይ፡ ከጎን ኾኖ ባጠላው፡ በ“ንፍቁ” (ረዳት በኾነው) ዲያቆን እየተመታ፡ “ሠራዲው” (የቊርባኑን ደም፡ ለምእመናን የሚያቀብለው ዋናው) ዲያቆን፡ የወይኑ ጭማቂ የተመላበትን መቀረርት፡ በተጌጠ ማጎፊድ ሸፍኖ ይዞ፡ ከፊት ለፊት እየመራ፡ በመካል፡ “ፍሬ ሰሞነኛው” (ሳምንቱን ሙሉ፡ የቤተ ክርስቲያኑን ቊርባኖች ኹሉ ይዞ፡ መሥዋዕቱን የሚያዘጋጀው) ዲያቆን፡ ኅብስት እኩቴቱ የሚገኝበትን መሶበ ወርቅ፡ እንደታቦት፡ በመጥናጸፊያ ተሸክሞ፡ ንፍቁ ቂስ፡ ፍሕምና ዕጣን የመላበትን ማዕጠንቱን እያወዛወዘ፡ መሥዋዕቱን ከኋላ አጅቦ፡ ከተዘጋጀበት፡ ከቤተ ልሔም እንሥተው ይዘው፡ ወደቤተ መቅደሱ ያመራሉ።

ቀዳሲያኑ ካህናት፡ በዚህ መልክ፡ መሥዋዕቱን ከተዘጋጀበትና በምሥራቅ አግጣጫ ከሚገኘው፡ ከቤተ ልሔሙ፡ እንሥተውና አጅበው፡ በክብር፡ በደባቤ፡ በዕጣኑ መዓዛ ታውደው፡ ወደቤተ መቅደስ ይገባሉ፤ እየዘመሩም፡ መንበሩን ሦስት ጊዜያት ይዞራሉ፤ “ሃሌ ሉያ! የሚለውን፡ የቅዱሳውን የመግቢያ ጸሎት እያዜሙ በሚዘሩበት ጊዜ፡ ለሕዝቡ ከሚያስሰሙት የአዋጅ ቃል መካከል፡ እንዲህ የሚለው፡ ብርቱና ግልጽ ማሳሰቢያ ይገኝበታል፡- ይህንም፡ እናንተ፡ በማስተዋል አጸምጡት!

“ሃሌ ሉያ! ወደቤተ ክርስቲያን ከገቡ ምእመናን መካከል፡ በቅዱስ ጊዜ፡ ቅዱሳት መጻሕፍትን የማያጸምጥ፡ የቅዱሳውም ጸሎት እስኪፈጸም የማይታገሥ፡ ከቊርባኑም የማይቀበል ቢኖር፡ ከቤተ ክርስቲያን ይለይ! የእግዚአብሔርን ሕግ አፍርሷልና! የሥጋና የነፍስ ንጉሥ በሚኾን፡ በሰማያዊው ንጉሥ ፊት መቆምንም አቃሏልና! ሐዋርያት፡ እንዲህ ብለው፡ በሲኖዶሳቸው አስተምረውናል።”

ሠራዲው ቂስና ተራዳኢው ቂስ፡ ከተገቢው ጸሎት ጋር፡ ኅብስቱን በጸሕል፡ ወይትን በጽዋ አድርገው፡ በመንበረ ታቦቱ ላይ የሚያስቀምጡት፡ በዚህ ጊዜ ነው።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

በቅዳሴው መግቢያ ሥርዓት፡ በቤተ ልሔም ጀምሮ እስከዚህ ድረስ የሚፈጸመው፡ እያንዳንዱ ድርጊት፡ በዚህ መልክ የሚካሄድበት ምክንያት፡ ትርጉምና ምሳሌነት አለው፡፡ ይኸውም፡ አማናዊው መሥዋዕትና ዘለዓለማዊው ቀርባን የኾነው፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ለእኛ ለሰዎች ሲል፡ ከእውነተኛዋ ቤተ ልሔም፡ ከቅድስት ድንግል ማርያም፡ በበረት ውስጥ ተወልዶ፡ በጅናው ቀን ከተገረዘ በኋላ፡ በሣኛው ቀን፡ ወደቤተ መቅደስ መግባቱን፡ ለሦስት ዓመታት ከሦስት ወራት እየተዘዋወረ ማስተማሩንና ተአምራት ማድረጉን፡ ከጥምቀቱ አንሥቶ፡ እስከሞቱ ድረስ፡ በቀራንዮ ካፈለሰው ደሙ ጋር፡ ከተቀበላቸው የመስቀል መከራዎችን፡ በትእግሥት መቀበሉን፡ በመጨረሻም፡ ከሙታን ተለይቶ መነሣቱንና ወደሰማያዊ ክብሩ ማረገጉን፡ ከዚህ ችሉ ቤዛነቱ የተነሣ፡ ከእግዚአብሔር የምንወለድበትን፡ የመንፈስ ቅዱስን ጸጋ ያስገኘልን መኾኑን በማዘከር፡ ያ የመለኮት ዕውቀት ድንቅ የቸርነት ሥራ፡ ዛሬም፡ እነሆ፡ እኹን በቀረበው፡ በዚህ፡ በንብሰቱ ሥጋውና በወይን ደሙ ቅዱስ ቀርባንነት፡ ሕያው ኾኖ የሚፈጸምበት ሥርዓተ ጸሎት፡ ይኸው ተጀመረ ለማለት ነው፡፡

- “ፍሬ ቅዳሴ” የሚባለው፡ ችሉተኛው ክፍል ደግሞ፡ ከወንጌል ንባብና ምዕዳን በኋላ ተያይዞ፡ እስከቅዳሴው ፍጻሜ ድረስ የሚቀጥለውን ጸሎት የሚያጠቃልል ነው፡፡ ይህም፡ በቅዳሴው መግቢያ ላይ እንደተደረገው ችሉ፡ በቃጭልና በደወል የድምፅ ምልክት የታጀበ፡ የአዋጅ ቃል እየተነገረበት የሚጀመር፡ የጸሎቱ ዋናውና ተከታዩ ምዕራፍ ነው፡፡

ሠራዊው ዲያቆን፡ ቃጭሉን እየደወለ፡ በዜማ፡ “ዓቡ ንኡስ ክርስቲያን!” ማለትም፡ “የክርስቲያን ታናናሾች ውጡ!” የሚለውን የአዋጅ ቃል ያሰማል፡፡ ቀድሞ፡ ይህ የአዋጅ ቃል እንዲነገር የተደነገገው፡ የክርስትናውን ትምህርት ተምረውና አውቀው፡ ለመጠመቅ፡ ገና ያልበቁት ወንዶችና ሴቶች፡ የቅዱስ ሥጋውና የክቡር ደሙ ምሥጢር እየተነገረ በሚዘጋጅበትና በሚፈተትበት ጊዜ ግር እንዳይላቸው፡ ለእነርሱ የሚያስፈልጋቸውና እነርሱ ሊካፈሉበት የሚገባቸው ጸሎት ስላበቃ፡ “እንግዲህ፡ እናንተ፡ ወደየቤታችሁ ተመለሱ!” ለማለት ነበር፡፡

በአኹኑ ጊዜ ግን፡ ይህ የአዋጅ ቃል እንዲሰማ የሚተላለፈው፡ በቤተ ክርስቲያን ተጠምቀው፡ “ክርስቲያን!” ከተባሉ በኋላ፡ እየራሳቸውን፡ በንስሐ እያደሱና ቅዱስ ቀርባንን እየተቀበሉ፡ ክርስቲያናዊዉን ሕይወት መኖር ሲገባቸው፡ ይህን ለማድረግ፡ ፈቃደኞች ላልኾኑና በዚያ ሥርዓተ ቅዳሴ ላይ፡ ቅዱስ ሥጋውንና ክቡር ደሙን ለማይቀበሉ፡ “በእውነት ላይኾን፡ ለይስሙላ ብቻ፡ “ኢትዮጵያውያን ነን!” ለሚሉ ግለሰቦች ነው፡፡ እነዚህም፡ እግዚአብሔር፡ በለጋሥነቱ የሰጣቸውን፡ ታላቁን የኢትዮጵያዊነት ክብር፡ “አንፈልገውም!” ብለው፡ በገዛ ፈቃዳቸው በመወሰን፡ እየራሳቸውን፡ ከንኡስ ክርስቲያንነት ወደባለው፡ ወደባዕዱ አምልኮ ወገንነት፡ አዘቅዝቀው ያዋረዱ ግለሰቦች ናቸው፡፡

ምዕራፍ ፫፤ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ቊርባን።

ስለቅዱስ ቊርባን የሚደረገው ሥርዓተ ቅዱስ።

አዎን! እኒህ ግለሰቦች፡ በመንፈስ ቅዱስ ጸጋ ተቀዳጅተውት፡ ነገር ግን፡ በእየራሳቸው አለመፈለግ ብቻ፡ ዝሸሸ አድርገውት ወደነበረው፡ ወደእውነተኛው የኢትዮጵያዊነት ክብራቸው፡ በንስሐ ተመልሰው፡ ቅዱስ ቊርባንን ለመቀበል ፈቃደኞች እስኪሆኑ ድረስ፡ እነርሱ የሚሳተፉበት የጸሎቱ ክፍል፡ ያበቃ መሆኑን አውቀው፡ እየራሳቸውን ወደውጭ እንዲያገልሉ ይገባቸዋል።

በዚህ ፍሬ ቅዱስ ጊዜ፡ መሥዋዕት ሽኖ የሚቀርበው፡ “የስንዴው ንብስት” ተለውጦ፡ “መለኮት የተዋሐደው፡ የኢየሱስ ክርስቶስ ሥጋ”፡ “የጽዋው ወይን” ተለውጦ፡ “መለኮት የተዋሐደው፡ የኢየሱስ ክርስቶስ ደም” ይሆናል። እውነተኞቹ ኢትዮጵያውያንና ኢትዮጵያውያት፡ ለታላቁ፡ መለኮታዊ ጸጋና በረከት በሚያበቃቸው፡ በዚህ ሥርዓት ላይ፡ በተቻላቸው ዓቅም፡ ምን ጊዜም እየ ተገኙ፡ የጸሎቱና የቂርባኑ ተሳታፊዎች ይሆናሉ።

የሥርዓተ ቅዱሴውና የፍሬ ቅዱሴው ሙሉ ጸሎት፡ በዚህ ውይይታችን መነሻነት፡ ወደፊት፡ ራሱን ችሎ፡ እንዲወጣ በሚደረገው የጸሎት መጽሐፍ ውስጥ፡ ከሌሎቹ መደበኞች ጸሎቶች ጋር ተዘጋጅቶ ስለምታገኙት፡ ዝርዝሩን ለየተመለከታችሁት፡ በጸሎትነቱ ትጠቀሙበታላችሁ።

ጥያቄ፡- ለታላቁ፡ መለኮታዊ ጸጋና በረከት መብቃት እንዴት ነው?

መልስ፡- እያንዳንዳችን፡ የኃጢአታችንን ሥርየት፡ ከፈጣሪያችን፡ በንስሐ አግኝተን፡ ቅዱስ ሥጋውንና ክቡር ደሙን ስንቀበል፡ በውስጣችን፡ ማለትም፡ ነፍሳችን፡ አጋርዋ በሆነው፡ በመንፈስ ቅዱስ ጸጋ ተጠብቃ በምትገኝበት፡ በመልካሙ “መንፈሳዊ” ፈቃዷ አንጻር፡ በርኩስ መንፈስ እየተደገፈ ያለማግኘት ከሚጻረራትና ከሚያስቸግራት ከ“ሥጋዊ”ው ክፉ ፈቃድ ድና ሹለቱ፡ የተለያዩ ፈቃዳት፡ ስለሚስማሙላት፡ አዎን! በውስጣችን፡ እውነተኛዋን የእግዚአብሔርን ሰላም እናገኛለን።

ይህም ምሥጢራዊ ኃይል፡ ላብራራላችሁ፡ በአንድ ወገን፡ እንስሳዊት በሆነችው፡ በደሙ ነፍሳችን የሚንቀሳቀሰውና መልካም የሆነውን፡ የእግዚአብሔርን ሕግ መከተል የተማነው፡ ይህ፡ ሟችና በስባሽ የሆነው፡ ሥጋዊ አካላችን አለ! እርሱም፡ ከእባት አብራክና ከእናት ማሕፀን፡ በዘር ስንወለድ፡ የወረሰነው ነው። በሌላ በኩል ደግሞ፡ ቀድሞ፡ ከመለኮታዊው እስትንፋስ ተከፍላ፡ የተሰጠችንና ጳላም፡ በክርስትና ጥምቀት፡ ከእግዚአብሔር የተወለድንበትን፡ መንፈሳዊ ጸጋ የለበሰች በመሆኗ፡ መልካም የሆነውን፡ የእግዚአብሔርን ሕግ የምትሻው፡ ባለአእምሮና ባለአንደበት የሆነችው፡ የማትሞተው ነፍሳችን አለች። ከእነዚህ ከሹለቱ፡ የሰውነታችን ዓበይት አካላትና ባሕርያት የሚፈልቁት፡ ሹለት የተለያዩ ፍላጎቶች፡ እውነተኛው የሃይማኖት ንስሐና ሥጋ ወደሙ ባስገኙት የእግዚአብሔር ፈቃድ፡ ፍጹም ተስማምተው፡ አንድ ይሆናሉ።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

በዚህ ጊዜ፡ በሰይጣን ክፋት ምክንያት፡ ከእግዚአብሔር ተለይቶ የነበረው፡ የእኛ ሰብአዊ ፈቃድ፡ ተመልሶ፡ ለእግዚአብሔር ፈቃድ የሚገዛ ይኾናል። እኛም፡ ከእግዚአብሔር ጋር፡ በመንፈስ ብቻ ሳይኾን፡ በሥጋም ጭምር እንዋሐዳለን። እንደእኛ ካሉትም ምእመናን ጋር ሹሉ፡ ሙሉ ንብረት ይኖረናል። ከዚህ እምነትና ሥርዓት ፀጭ ከኾኑት ጋር፡ ያለን ግንኙነት ሳይቀር፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በምድር ላይ ያደርግ እንደነበረው፡ ችግር የሌለበት፡ መልካም ይኾናል።

ኢየሱስ ክርስቶስ፡ የሰው ጠላቶች የኾኑትን፡ ሰይጣንን፡ ኃጢአትንና ሞትን፡ ድል አድርጎ፡ ለዘለዓለም ሕይወት እንደመኾኑ፡ እኛም፡ እነዚያኑ ጠላቶቻችንን፡ ድል የምናደርግበትን፡ ቅዱስ ሥጋውንና ክቡር ደሙን ተቀብለን፡ ከእርሱ ጋር፡ በሥጋም፡ በመንፈስም፡ በምንዋሐድበት ጊዜ፡ የድሉና የትንሣኤው ሕይወት ባለቤቶች የመኾንን ብቅዓት እናገኛለን። በዚህ ምክንያት፡ ሰይጣናዊው የክፋት ኃይል፡ ኃጢአትና ሞት፡ በእኛ ላይ ፈጽሞ ሥልጣን አይኖራቸውም። ከቶውንም፡ ሊቀርቡን አይችሉም። የሰይጣን ኃይል፡ ለፊተና ያህል፡ ቢያገኘን እንኳ፡ ድሉ፡ የእኛ ይኾናል። በማሰብ፡ በመናገር እና/ወይም በማድረግ፡ በኹለቱ፡ ወይም፡ በኹሉም፡ ኃጢአት ብንሠራ፡ መሳሳታችን፡ ማጥፋታችን፡ መበደላችን፡ ወይም፡ ኃጢአት መሥራታችን፡ በግልጽ ታውቆን፡ ወዲያው፡ ንስሐ ስለምንገባ፡ ኃጢአትና በኃጢአት ምክንያት፡ የሰው ልጆች ጽዋ የኾነው ሞት፡ በእኛ ላይ፡ ሥልጣን የሌላቸው ይኾናሉ። ዛሬ፡ በሕይወት ሥጋ እያለን፡ በመንፈስ፡ ከሞት ወደሕይወት ስለተሸጋገርን፡ መሞት ቀርቶ፡ ለፍርድ እንኳ ከመቅረብ፡ ነጻ መኾናችንን አውቀን። በዕረፍትና በሰላም እንኖራለን። ይህንም፡ “እውነት፡ እውነት እላችኋለሁ! ቃሌን የሚሰማ፡ የላከኝንም የሚያምን፡ የዘለዓለም ሕይወት አለው፤ ከሞት ወደሕይወት ተሻገረ እንጂ፡ ወደፍርድ አይመጣም።” ብሎ በተናገረው ቃሉ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ አረጋግጦልናል።

በመላው የሥነ ፍጥረት ዜና መዋዕል ውስጥ፡ ለፈጠረው ፍጥረቱ ሲል፡ ራሱን፡ ቤዛ አድርጎ በማቅረብ፡ በመስቀል ላይ ሥጋውን ቆርሶና ደሙን አፍስሶ፡ ለመሥዋዕትነት የሰጠ። በዚህ፡ በፈጸመው ዘለዓለማዊ መድኃኒትነቱም፡ መላውን ፍጥረቱን፡ ከሰይጣን ገዢነት፡ ከኃጢአት ቀንበርና ከሞት ቅጣት ያዳነ መሪ፡ አንድ ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው።

በቅዱሴ ጊዜ፡ ፈጣሪያችን፡ የየኃጢአታችንን ሥርዮት ይሰጠን ዘንድ፡ በእውነተኛ ንስሐ፡ ማለትም፡ በእውነት መንፈስ ኾነን፡ እየራሳችንንና ሌሎችን ይቅር ብለን፤ እርሱንም ከልባችን፡ ይቅርታን በመጠየቅ፡ በዙፋኑ አንጻር ወድቀን ከለመንነው በኋላ፡ ቅዱስ ቀሩርባን ለመቀበል፡ ወደማዕዱ ከመቅረባችን በፊት፡ ካህኑ፡ “በእውነት አምነው፡ ከእርሱ ለሚቀበሉ ሹሉ፡ ሕይወትና መድኃኒት፡ የኃጢአት ማስተሰረያም ሊኾን የሚሰጥ፡ የአምላካችንና የመድኃኒታችን፡ የኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱስ ሥጋ፡ ይህ ነው፡ ክቡር ደሙም ይህ ነው!” ብሎ ያውጃል።

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ቀሩርባን።

ስለቅዱስ ቀሩርባን የሚደረገው ሥርዓተ ቅዳሴ።

እኛም፡ “አዎን! እውነት ነው!” እያልን፡ አንድ ጊዜ፡ ለቅዱስ ሥጋው፡ አንድ ጊዜ ደግሞ፡ ለክቡር ደሙ፡ መላልሰን፡ የአዋጁን ቃል፡ በሃይማኖት እናረጋግጠዋለን።

እንዲህ አድርገን፡ በቃል ኪዳን የተቀበልነውን፡ የኢየሱስ ክርስቶስን ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም፡ ዛሬ፡ በዚህ ዓለም፡ በሕይወት ሥጋ እያለን፡ በልዩ መድኃኒትነቱ፡ ከነፍሳችንና ከሥጋችን ደዌያት ሹሉ ፈውሶ፡ በኃጢአት ማስተሰረዳችንም፡ ከየኃጢአታችን፡ ፈጽሞ አንጽቶ፡ በሕይወት ሰጪነቱም፡ እነሆ፡ ሞት በሌለባት፡ በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ ለመኖር ያበቃናል።

ሞት ስለሌለባት የእግዚአብሔር መንግሥት።

ጥያቄ፡- “ሞት የሌለባት የእግዚአብሔር መንግሥት”፡ ምንድር ናት? በየትስ ትገኛለች?

መልስ፡- “ሰማይ”፡ ረቂቅ ኾኖ ይታያል እንጂ፡ እንደማይጨበጥ፡ እንደማይደረስበትም፡ እንዲሁ፡ የእግዚአብሔርም መንግሥት፡ በሰው ልቦና ውስጥ ሰፍኖ፡ በዓለሙም ሹሉ መልታ የምትገኝ ስትኾን፡ የማትጨበጥ ረቂቅ በመኾኗ፡ “መንግሥተ ሰማያት” እየተባለች ስትጠራ ኖራለች። ይህች “የእግዚአብሔር መንግሥት” ብለን የምንኖርባት ሕይወት፡ ዛሬ፡ በመካከላችን ገዝፋ እንድትገኝ የተደረገበት የመለኮት ጥበብ የተፈጸመውና ጸጋው የተገኘው፡ በኢየሱስ ክርስቶስ፡ ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም ነው።

“የእግዚአብሔር መንግሥት ቀርባለችና፡ ንስሐ ግብ!” የሚለው፡ የእምላክ የአዋጅ ቃል የተነገረው፡ ለኢየሱስ ክርስቶስ መምጣት፡ አብዮሪ በነበረው፡ በመጥምቁ ዮሐንስ ነበር፤ ጓላም፡ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ይህች፡ “የእግዚአብሔር መንግሥት” የተባለችውን ረቂቅ መንግሥቱን፡ በመስቀሉ ዙፋን ላይ ኾኖ፡ በሠዋው ቅዱስ ሥጋውና ባፈሰሰው ክቡር ደም፡ በምድር ላይ፡ እንደገና አድሶና አግዝፎ እስኪገልጣት ድረስ፡ ይህንኑ የአዋጅ ቃል አሰምቷል። ሰይጣንን ድል አድርጎ፡ ኃጢአትን ደምሰሶ፡ ሞትንም አጥፍቶ፡ በኃይልና በምስጋና፡ በመንግሥታዊም ሥልጣን ከተነሣ በኋላ ግን፡ “ሰማያዊት” ትባል የነበረችው፡ የእግዚአብሔር መንግሥት፡ በምድር ላይ፡ እንደገና እንድትገለጥ፡ የማትታይና ረቂቅ የነበረችውም፡ ገዝፋ፡ እንደገና በሃይድ እንድትታይ አደረገ። የተገለጠችው፡ የታየችውም፡ በእርሱ በራሱ፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ይህንም፡ “የእግዚአብሔር መንግሥት፡ መቼ ትመጣለች?” ብለው ለጠየቁት ተቃዋሚዎቹ፡ “የእግዚአብሔር መንግሥት፡ በመጠባበቅ አትመጣም፤ ደግሞም፡ ‘እነኝት በዚህ፡ ወይም እነኝት በዚያ ናት!’ አይሏትም፤ የእግዚአብሔር መንግሥት፡ እነሆ፡ በመካከላችሁ ናትና!” ብሎ በሰጠው ቃል አረጋግጦታል።

**ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፤ ማነው?**

ስለዚህ፡ እግዚአብሔር፡ በዚች፡ የእርሱ፡ በኾነችው መንግሥቱ፡ ልጆቹና ዜጎቹ ኾነን፡ እኒያ፡ የመጀመሪያዎቹ አዳምና ሔዋን፡ እንዲሁም፡ ዛሬ፡ እንደእነርሱ፡ እምቢተኞች የኾኑት መስሎቻቸው ያጧትን፡ እውነተኛ የገነት ሕይወት፡ መልሰን እንድናገኛት ሊያበቃን፡ ለእያንዳንዳችንም፡ በዚህ ዓለም ውስጥ በሰጠን ዕድሜ፡ በብቸኝነት ኾነ በጋብቻ፡ በንብረተሰብ ኾነ በሀገረሰብ ደረጃ፡ ፈጽሞ የሰላምና የጤና፡ የደስታና የብልጽግና ኑሮን እንድንኖር ሊያስችለን፡ በቸርነቱ የሰጠንን፡ የሥጋ ወደሙን ታላቅ ጸጋ፡ ያልኾነ ምክንያት እየፈጠርን፡ ወደቅዱሱ ቊርባን በመቅረብ ፋንታ፡ እንዳንርቅ፡ በመቀበል ፋንታ እንዳንተወው ልንጠነቀቅ ይገባናል።

ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በያለንበት፡ ቅዱሴ እየተቀደሰ፡ በቊርባኑም ገበታ ዙርያ እየተሰበሰብን፡ የምንቀበለው ቅዱስ ሥጋውና ክቡር ደሙ እንዲዘጋጅልን የሚያደርገው፡ እኛ የቃል ኪዳን ልጆቹ፡ ደካሞች ስለኾንን፡ በማሰብ፡ ወይም፡ በመናገር፡ ወይም፡ በማድረግ፡ ዘወትር ኃጢአት መፈጸማችን እንደማይቀር ስለሚያውቅ፡ ለዚህ ኃጢአታችን ማስተሰሪያ እንዲኾንን፡ ሥጋዊና መንፈሳዊው ሕይወታችንም፡ ጭንቀት፡ ሥጋትና ፍርሃት የሌለበት፡ የሰላምና የደስታ እንዲኾንልን፡ እንዲሁም፡ በነፍሳችንና በሰውነታችን ሕመም ቢያገኘን፡ በፍቱን መድኃኒትነቱ እንድንፈወስ አስቦልን መኾኑን ልንዘነጋው አይገባም።

ሥጋ ለባሾች እንደመኾናችን፡ በዚህ ተፈጥሮአችን ምክንያት፡ ዘወትር፡ ስሕተተኞች መኾናችንን፡ እርሱ ፈጣሪያችን፡ ከእኛ የበለጠ ያውቃል። እርሱ፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ ሰው የኾነው፡ በእርሱ ቤዛነት፡ ከዚህ የስሕተት ጠንቅ እንድንድን ሊያደርግ መኾኑን፡ እኛም፡ እነሆ፡ በሃይማኖት አውቀናል። ስለዚህ፡ ነፍሳችን፡ ምድራዊ ከኾነው፡ ከዚህ ሥጋዊ፡ ደማዊ አካል እስክትለይ ድረስ፡ ምንጊዜም፡ ከኃጢአት ልንርቅና ፍጹም ንጹሐች ልንኾን አንችልም። በመንፈሳዊው ባሕርያችን፡ ከኃጢአት ንጹሐች የመኾን ፈቃድ ቢኖረንም፡ በሥጋዊው ተፈጥሮአችን ደግሞ፡ ኃጢአት የመሥራት ፍላጎት እንዳለብን፡ እየራሳችን፡ በየሰውነታችን ባሕርይ እናውቀዋለን። “በነፍሴ፡ በእግዚአብሔር ሕግ ደስ ይለኛል፡ ነገር ግን፡ ከዚህ፡ ከነፍሴ ሕግ ጋር የሚዋጋውንና ወደኃጢአት የሚማርከኝን ሌላ ሕግ፡ በሥጋዬ አያለሁ። እንግዲያስ፡ እኔ፡ በነፍሴ፡ በእግዚአብሔር ሕግ፡ በሥጋዬ ግን፡ ለኃጢአት ሕግ የምገዛ ከኾንሁ፡ ምንኛ ጉሥቋላ ነኝ! ለዚህ ሞት ከተሰጠ ሰውነት፡ ማን ያድነኛል? በኢየሱስ ክርስቶስ፡ በአምላካችን ያለው፡ የሕይወት መንፈስ ሕግ፡ ከኃጢአትና ከሞት ሕግ፡ አርነት ሰጣወጣች፡ በእግዚአብሔር ምስጋና ይኹን!” የሚለው የሐዋርያው ቃል፡ ይህን እውነታ ያረጋግጥልናል።

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት፡፡

ምሥጢረ ቊርባን፡፡

ዋት ስለሌለባት የእግዚአብሔር መንግሥት፡፡

ስለዚህ፡ ከኃጢአት ልንለይና ፍጹም ንጹሐች መኾን የምንችለው፡ በንስሐ ብቻ ነው፡፡ ንስሐም፡ በራስ ፍላጎትና እውቀት የተፈጸመውን ስሕተት፡ ጥፋት፡ በደል፡ ወይም፡ ኃጢአት፡ በእውነት አምኖ መጸጸትና ሰውን፡ ይቅር ማለት፡ ወይም፡ ሰውንና እግዚአብሔርን ይቅርታ መጠየቅ ሲኾን፡ ከዚህ አያይዞ፡ ሳይዘገዩ፡ የተሳሳቱትን አርሞ፡ ያጠፉትን አልምቶ፡ የበደሉትን ክም፡ የቀመ፡ትን መልሶ፡ የሰጡትን ቃል ጠብቆ፡ የሠሩትንም ኃጢአት፡ በጸም፡ በጸሎትና በምጽዋት አስተሥርዮ፡ ቅዱስ ሥጋውንና ክቡር ደሙን መቀበል ነው፡፡

ስለንስሐ ፍቱን መድኃኒትነትና ስለመምህረ ንስሐ ሥልጣን ክህነት፡፡

ጥያቄ፡- ስለንስሐ፡ በበለጠ አስፋፋተህ ብትገልጽልን?

መልስ፡- ንስሐ፡ ሰው ኃጢአቱን አምኖ፡ የፈጣሪውን ይቅርታ፡ በእውነተኛ መንፈስ የሚጠይቅበት ምግባር መኾኑን፡ ቀደም ብዬ፡ በየቦታውና በያጋማሚው አብራርቼላችኋለሁ፡፡ እርሱም፡ ከራስ መንጭቶ፡ በፈቃድ የሚፈጸም ሥርዓት መኾኑ ሊታወቅ ይገባል፡፡ ካህን፡ በቅርብ ካለ፡ ለዚህ ይረዳል፡፡ የሥጋ ሐኪም፡ ለሥጋዊ ሕመም፡ የበሽተኛው ምሥጢረኛና ንደኛ፡ አማካሪና ረዳት፡ አካሚና አስታማሚ እንደኾነ ሹል፡ ካህኑም፡ ለኃጢአተኛው፡ እንዲሁ ነው፡፡ ኃጢአት፡ የነፍስ ደዌ፡ የነፍስ በሽታ ስለኾነ፡ ካህኑ፡ ለኃጢአተኛው፡ መንፈሳዊ አማካሪውና ረዳቱ፡ ምሥጢረኛ ንደኛውና አጽናኝ ሲኾን፡ ሐኪሙ ግን፡ ራሱ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ መድኃኒቱም፡ እርሱ የሰጠው ሥጋውና ደሙ መኾኑን፡ ካህኑ፡ ለኃጢአተኛው እያብራራ፡ ምሥራቹን ይነግረዋል፡፡ የሰው ልጆች፡ በኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከእግዚአብሔር ያገኙት የይቅርታና የምሕረት ጸጋ፡ ወከን የሌለው መኾኑን ያስረዳዋል፡፡

እዚህ ሳይ፡ እውነተኛውና ዘለዓለማዊው ካህናችን፡ ሐኪማችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ይህን በሚመለከት፡ የተናገራቸውን፡ እንዲህ የሚሉትን፡ ሕያዋን የምሥራች ቃላት፡ ካህኑ፡ ለኃጢአተኛው ይጠቃቅስሉታል፡፡ “ሐኪምና መድኃኒት የሚያስፈልጋቸው፡ ሕመምተኞች እንጂ፡ ጤነኞች አይደሉም፤ እኔም፡ ወደዚህ ዓለም፡ ሰው ኾኜ መጥቼ የተሠዋሁት፡ ኃጢአተኞችን ወደንስሐ ልጠራ እንጂ፡ ጻድቃንን ልጠራ አይደለም፡፡ ...እላችኋለሁ፡ ንስሐ ከማያስፈልጋቸው፡ ከዘጠና ዘጠኝ ጻድቃን ይልቅ፡ ንስሐ በሚገባ፡ በእንደ ኃጢአተኛ፡ በሰማይ፡ በእግዚአብሔር መላእክት ፊት፡ ደስታ ይኾናል፡፡”^{፳፭}

ካህኑ፡ ከዚህ ጋር አያይዞ፡ “ኃጢአት በሚሠረደባት፡ በእንዲት ጥምቀት እናምናለን!” የሚለውን ቃል፡ ዘወትር ከሚደገመው፡ የሃይማኖት ጸሎት ጠቅሶ፡ ስለዚህ ምሥራች ያብራራሉታል፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማንው?

ይኸውም፡ በዘር ሲያያዝ፡ ከዚያ ኃጢአተኛ ወላጆች ደርሶ፡ እርሱ በሥጋ ልደቱ፡ ከእነርሱ የወረሰው ኃጢአት፡ በመንፈስ ቅዱስ፡ የእግዚአብሔር ልጅ ኾኖ በተወለደባት፡ በዚያች፡ የክርስትና ጥምቀትና ዕለት የተደመሰሰለት መኾኑን ነው፡ ከዚያ በኋላ፡ በተለይም፡ ነፍስ ካወቀባት ጊዜ አንሥቶ፡ የወራቸውን ኃጢአቶች ኹሉ ለማስወገድ የሚያስፈልገው፡ እውነተኛ ንስሐ ብቻ ስለኾነ፡ የኃጢአት ጠንቅ፡ በእርሱ ላይ፡ ምንም ዓይነት ሥልጣንና ኃይል የሌለው መኾኑን፡ አበክሮ፡ ለኃጢአተኛው ይነግረዋል።

ሰው፡ በተፈጥሮው ምክንያት፡ አጥፊና ኃጢአተኛ መኾኑን የሚያውቀው ፈጣሪው እግዚአብሔር፡ ከእርሱ የሚጠይቀውና የሚጠብቀው ነገር ቢኖር፡ ከኃጢአት፡ ፍጹም ንጹሕ መኾኑን ሳይኾን፡ በንስሐ መመለስን ስለኾነ፡ ከእርሱ፡ ከኃጢአተኛው የሚፈለገው፡ እውነተኛ ንስሐ ብቻ መኾኑን፡ ንስሐውንም ከፈጸመ በኋላ፡ ሥጋ ወደሙን በመቀበል፡ ያንን ኃጢአት እንዳልወራ ኾኖ እንዲገኝ የሚያደርገው መኾኑን፡ ካህን፡ ለኃጢአተኛው ያስገነዝባል።

በዚህ መሠረት፡ በብቸኝነት የምንኖር፡ በጋብቻ ተወስነን ያለን፡ ወይም፡ ወደፊት ተጋብተን ለመኖር የምንሻ፡ ለዓትመ አዳምና ለዓትመ ሔዋን የደረስን፡ ወንዶችም፡ ሴቶችም፡ ኹላችን፡ በንስሐ እየተመለስን፡ በየግላችን ኾነ በአንድነት፡ ሥጋውን ደሙን እየተቀበልን ልንኖር፡ ከዚህ ዓለም፡ በሥጋ ለምንልይባትም ኾነ፡ ሊቀ ካህናትና ንጉሠ ነገሥት አያሱስ ክርስቶስ፡ ለመጨረሻው ፍርድ፡ በዚህ ዓለም፡ እንደገና ለሚገለጥባት፡ ለዚያች ድንገተኛ ዕለትም፡ የበቃንና የተዘጋጀን ኾንን ልንጠብቅ ይጠናል።

ጥያቄ፡ “ንስሐ”ን በሚመለከት፡ ለካህን ስለተሰጠው ሥልጣን፡ ከዚህ ጋር አያይዘህ ብታብራራልን? በዚህ ረገድ፡ ሥጋዊና ዓለማዊ ለኾነ ሰው ቀርቶ፡ መንፈሳዊና ሃይማኖታዊ ለኾነውም ተመልካች እንኳ ቢኾን፡ የሚከብዱና ግራ የሚያጋቡ፡ በግድም፡ በውድም፡ ምላሽ የሚያስፈልጋቸው፡ አንዳንድ፡ የአስተሳሰብ አቋሞችና የድርጊት ኹኔታዎች ስላሉ፡ በእነዚህ ላይ ተጨማሪ ማብራሪያን ለማግኘት ስንል፡ ይህን ጥያቄ ልናቀርብልህ ተገድደናል።

መልስ፡- እኔ ራሴ፡ እንደምእመንነቱ፡ ለራሴ፡ መምህረ ንስሐ ያስፈለገኝ፡ በሥልጣኑ ከህክምና፡ የመምህረ ንስሐነት ቀንበርን የተሸከምሁ በመኾኔ፡ በዚህ፡ ሥልጣኑ ከህክምና ምክንያት፡ በራሴና በሰው ዘንድ ብቻ ሳይኾን፡ በተለይ፡ በእግዚአብሔር ዘንድ፡ የቱን ያህል፡ የሚያስጠይቅ፡ ከባድ ኃላፊነት ያለበት መኾኑን ስለማውቀው፡ ንስሐንና መምህረ ንስሐን የሚመለከተውን፡ ይህን ጥያቄ በማንሣታችሁ፡ ደስ ብሎኛል። ይህን ዓቢይ ርእስ በሚመለከት፡ በመጀመሪያው ውይይታችን ጊዜ የተነጋገርንባቸውን ቀጥሎ ነገሮች እንድታስታውሷቸው እያሳስብኋችሁ፡ ለአኹኑ ጥያቄያችሁ የምሰጣችሁን፡ ከዚያ የቀረ መልስ፡ እንደሚከተለው፡ በሦስት ክፍሎች መደቤ አቅርቤላችኋለሁ።

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ቀሩርባን።

ስለንስሐ ፍቱን መድኃኒትነትና ስለመምህረ ንስሐ ሥልጣን ክህነት።

፩ኛ፡ የሰዎች ክህነት፡ ለፍጹምነት በቅቶ የተገኘ ቢኾን ኖሮ፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ በሰውነት መገለጥ፡ ከዚያም፡ “ተራ ካህን” እና “ሊቀ ካህናት” መኾን ባላስፈለገው ነበር፡ ነገር ግን፡ በመልኩ የፈጠረው ሰው፡ ከእርሱ ጋር፡ በእውነትና በመንፈስ አምልኮ እንዲገናኝበት፡ ገና፡ ከፍጥረት መጀመሪያ አንሥቶ ለሰጠው የክህነት ባለአደራነት የበቃ ሰብአዊ ፍጡር፡ አንድ እንኳ ባለመገኘቱ፡ በሰዎች ክፋት፡ በሥጋ ተፈጥሮና በዲያብሎስ አበጋዝነት ምክንያት፡ አዳምና ሔዋን፡ ልጆቻቸውም አጥተውት የነበረውን፡ የተራ ካህንነትንና የሊቀ ካህንነትን ሥልጣን፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በሰውነቱ፡ መልሶ ለራሱ አድርጎታል፡ ሰዎችም፡ በዚህ ጸጋው እንዲጠቀሙበት፡ አስችሏቸዋል።

ይህንም፡ “እውነት፡ እውነት እሳችኋለሁ፡ እኔ፡ የበጎች በር ነኝ፡ በእኔ የሚገዛ ቢኖር፡ ይድናል፡ ይገባልም፡ ይወጣልም፡ መስማርያም ይገኛል።” ከእኔ በፊት የመጡ ኹሉ፡ ሌሶችና ወንበይዎች ናቸው፡ ዳሩ ግን፡ በጎቹ አልሰሟቸውም፡ ሌባው፡ ሊሰርቅና ሊያርድ፡ ሊያጠፋም እንጂ፡ ስለሌላ አይመጣም። እኔ፡ ሕይወት እንዲኾንላቸው፡ እንዲበሳሳቸውም መጣሁ። መልካም እረኛ፡ እኔ ነኝ። መልካም እረኛ፡ ነፍሱን፡ ስለበጎቹ ያኖራል። እረኛ ያልኾነው፡ በጎቹም፡ የእርሱ ያልኾኑ፡ ሞያተኛ ግን፡ ተኩላ ሲመጣ ባየ ጊዜ፡ በጎቹን ትቶ ይሸሻል፡ ተኩላም ይነጥቃቸዋል፡ በጎቹንም ይበትናቸዋል፡ ሞያተኛ ስለኾነ፡ ለበጎቹም ስለማይገደው፡ ሞያተኛው ይሸሻል።” ባለው ቃሉ አረጋግጦታል።

በሰዎች ዘንድ የነበረው፡ የክህነት ሥልጣን፡ የተዳረገበት የሙስና ውርደት፡ ከመጨረሻው ዝቅጠት ደርሶ፡ ፍጹም ከመደምሰስ ሊድን የቻለው፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ ሰው ኾኖ፡ በኢየሱስ ክርስቶስ በፈጸመው ቤዛነቱ መኾኑ፡ ከቶ አይታበልም። ይህ እውነታ፡ በዘመኑ የነበሩት፡ ካህናትና ሊቃኑ ካህናት፡ በእርሱ ላይ በፈጸሙት ግፍ፡ በማያሻማ መልኩ፡ ገሃድ ወጥቷል። ይህንም፡ ሊቀ ሓዋርያት ጴጥሮስ፡ መንፈስ ቅዱስን ተመልቶ፡ እንዲህ ሲል በተናገረው ቃሉ፡ “ግልጽ አድርጎታል፡” “የእሥራኤል ሰዎች ሆይ! ይህን ነገር ስሙ! ራሳችሁ እንዳያችሁት፡ የናዝሬቱ ኢየሱስ፡ እግዚአብሔር፡ በመካከላችሁ፡ በእርሱ እጅ ባደረገው፡ በከሀሊነቱና በተለምዶቱ፡ በድንቅ ሥራዎቹም፡ እግዚአብሔር፡ ለእናንተ የገለጠላችሁ ሰው ነው፡ እርሱንም፡ እግዚአብሔር አውቆ መከድ፡ በሠራው ሥርዓት፡ እናንተ፡ ለዓመፀኞች አላልፋችሁ ሰጣችሁት፡ ሰቀላችሁት፡ ገደላችሁትም። እግዚአብሔር ግን፡ የሞትን ማሠራያ ፈትቶ፡ ከሙታን ለይቶ አስነሣው፡ ሞት ይይዘው ዘንድ አልቻለምና።”

ከዚህ ንግግር የተነሣ፡ እኒሁ የአይሁድ ካህናትና ሊቃኑ ካህናት፡ እጅግ ተቈጥተው፡ ጴጥሮስንና ሓዋርያትን፡ ሊገድሏቸው አስበው፡ እያስፈራሩ በጠየቋቸው ጊዜ፡ የሰጧቸው፡ እንዲህ የሚለው መልሳቸው፡ የቀደመውን፡ የሊቀ ሓዋርያቱን ቃል ያጠናክረዋል፡-

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“ከሰው ይልቅ፡ ለእግዚአብሔር ልንታዘዝ ይገባናል፡ እናንተ ከዳችሁ፡ በእንጨትም ላይ ሰቅላችሁ ይገደላችሁትን፤ ኢየሱስን፡ የአባቶቻችን አምላክ እስኑሣው፡ እግዚአብሔር፡ ለእሥራኤል፡ ንስሐን፡ ለኃጢአታችሁም ሥርየትን ይሰጥ ዘንድ፡ እርሱን፡ የሕይወት ራስም፡ መድኃኒትም እደረገው፡ በቀኝም አስቀመጠው፡፡ እኛም፡ ለዚህ ነገር፡ ምስክሮች ነን፡ ደግሞም፡ እግዚአብሔር፡ ለሚያምኑበት የሰጠው መንፈስ ቅዱስም ምስክር ነው፡፡”

“የእግዚአብሔር ሥልጣን ከህነት”፡ እስከዚያን ዘመን ድረስ፡ በኢትዮጵያውያን ዘንድ ከብራና ተጠብቃ መኖርዋን ቀጥላለች፡ “እሥራኤላውያን ነን!” በሚሉ፡ በእኒህ ወገኖች ዘንድ ግን፡ እንዲያ ተዋርዳና ማስና እንደነበረ፡ ከእዚህ የበለጠ ምስክርነት አያስፈልግም፡ የእግዚአብሔር መንግሥት ተጻራሪ የኾነው ዲያብሎስ፡ ከጥንት ጀምሮ፡ ሊያጠፋት ዐቅዶ፡ ሲጥርበት የኖረበት ሥውር መንገዱ፡ በእነዚያ አገልጋዮቹ መሣሪያነት በመጠቀም መኾኑ፡ የኹሉም ሥራ፡ ኹሉንም ስላጋለጠ፡ የምስክሮቹ እውነተኛነት፡ ከቶ አያጠያይቅም፡፡ እንግዲህ፡ ያችን “የእግዚአብሔር ሥልጣን ከህነት” ያን ከመሰለ ጠላት ተቤኾቶ የታደጋትን፡ እውነተኛውንና ዘላለማዊውን ካህንና ሊቀ ካህናት ኢየሱስ ክርስቶስን ነው፡ እኒያ፡ የአይሁድ ካህናትና ሊቃን ካህናት፡ ያን በመሰለ ግፍና ጭካኔ፡ የመስቀል ሞት ፍርድን በይነውበት፡ እንዲገደል ያደረጉት፡፡

ከዚያ ክፉ ድርጊታቸው በፊት ግን፡ ለዚያ መሠረ ዓላማቸው አፈጻጸም የሚረዳቸውን ማስረጃ ለመሰብሰብ፡ በእርሱ፡ በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ላይ፡ በረቂቅ ተንኩል የዘረጉት፡ የተለያዩ አያሌ ወጥመድ እንደነበራቸው ይታወሳል፡ ያም ወጥመድ፡ በየጊዜያቱና በየቦታው፡ በየምክንያቱም፡ ለፊትና ያቀርቡለት የነበረው የጥያቄ ማዕበል ነበር፡ ከእነዚያ ጥያቄዎች መካከል፡ የመጨረሻዋ ለኾነችው ጥያቄያቸው፡ መልስ ይኾናቸው ዘንድ፡ በበኩሉ ያቀረበላቸው፡ እንዲህ የሚል ጥያቄ ነበር፡- “ስለክርስቶስ፡ ምን ትላላችሁ? የማን ልጅ ነው?” እነርሱም፡ “የዳዊት ልጅ ነው፡” አሉት፡፡ ጌታችን ኢየሱስም፡ እንዲህ አላቸው፡ “እንግዲያ፡ እርሱ ራሱ ዳዊት፡ መንፈስ ቅዱስን ተመልቶ፡ ‘ጌታ [እግዚአብሔር አብ]፡ ጌታዬን [እግዚአብሔር ወልድን]፡ ጠላቶችህን፡ ከእግርህ በታች እስከጥላቸው ድረስ፡ በቀኝ ተቀመጥ አለው፡’ ለምን አለ? እንግዲህ፡ እርሱ ራሱ ዳዊት፡ ‘ጌታዬ!’ ያለው፡ እርሱ፡ እንግዲያ፡ ለእርሱ፡ እንዴት ልጁ ይኾነዋል?” ለዚህ፡ ለጌታችን ጥያቄ፡ መደምደሚያ ይኾን ዘንድ፡ ወንጌላዊው የጻፈው ቃል፡ “ከዚች ቀን ጀምሮ፡ እንዲትም ቃል ሊመልሰለት የቻለ፡ ምንም ሊጠይቀውም የደፈረ የለም!” የሚል ነው፡፡

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ቊርባን።

ስለንስሐ ፍቱን መድኃኒትነትና ስለመምህረ ንስሐ ሥልጣን ክህነት።

እኒህ የአይሁድ ካህናትና ሊቃነ ካህናት፡ ምሁራንና ሊቃውንት፡ “የእኛ፡ ብቸኛ ይዞታችን ነው!” ብለው ይመጸደቀበትና በአሕዛብ ዘንድ ለግብዝነት ተግጻሮት ጻርገውት ስለነበረው፡ “የእግዚአብሔር ሥልጣን ክህነት”፡ ወንጌላዊው፡ “ከዚህ በኋላ፡ ጌታችን ኢየሱስ፡ ለሕዝቡና ለደቀ መዛሙርቱ፡ እንዲህ ብሎ ነገራቸው፡” በሚል መግቢያ የሚጀምረውን፡ ራሱ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በመለኮታዊ አንደበቱ፡ የሠነዘራቸውን ተግባራትና ዘላቂዎች፡ እስኪ፡ በዛሬዎቹ፡ የኢትዮጵያ ትውልድ ካህናትና ሊቃነ ካህናት፡ ምሁራንና ሊቃውንት እየተፈጸመ ካለው ድርጊት ያር እያነጻጸርንና እያመዛዘንን፡ በእውነተኛው የሕሊና ጆሮአችን እንሰማው! በእውነተኛው የሕሊና ዓይኖችንም፡ እስኪ እንመልከተው!

“ጻፎችና ፈረሳውያን፡ በሙሴ መንበር ላይ ተቀምጠዋል፡ ያስተማሩአችሁን ኹሉ አድርጉ! ጠብቁም! የሚያስተምሩትን፡ ራሳቸው አይሠሩትምና፡ እንደሚሠሩት ግን፡ አትሥሩ! ትልቅና ከባድ ሽክም አሥረው፡ ሰውን፡ በሚንቀው ላይ ያሸከሙታል፡ እነርሱ ግን፡ በጣታቸው ሰንኢ፡ አይነኩትም። የሚሠሩትን ሥራቸውን ኹሉ፡ ለሰው ይምስል ይሠሩታል፡ የተሟላቸውን እጅ፡ ያሰፋሉ፡ የልብሳቸውንም ዘርፍ፡ ያሰረዝማሉ። በማዕድ ጊዜ፡ እላይ ባለው የገበታ ወንበር መቀመጥን ይመርጣሉ፡ በአደባባይም ፊት ለፊት መቀመጥን ይወድዳሉ። ሰው ኹሉ፡ በገበያ፡ ‘መምህራን!’ እያለ፡ እጅ ይነሳቸው ዘንድ ይወድዳሉ።

“እናንተሰ፡ በምድር ላይ፡ ‘መምህራን!’ አትባሉ! መምህራችሁ፡ አንድ ነውና፡ እርሱም፡ ክርስቶስ ነው። እናንተሰ፡ ኹላችሁ፡ ወንድማማች ናችሁ። በምድር ላይም፡ አባት አታድርጉ! የሰማዩ አባታችሁ፡ አንድ ነውና። በምድር ላይ፡ ጌታ አታድርጉ! ጌታችሁ፡ አንድ ነውና፡ እርሱም፡ ክርስቶስ ነው። ነገር ግን፡ ከእናንተ የሚበልጠው፡ አገልጋይ ይኼናችሁ! ራሱን፡ ከፍ ከፍ ያደረገ፡ ይዋረዳልና፡ ራሱን ዝቅ ዝቅ ያደረገ ይከብራልና።

“እናንት ግብዝቶ! ጻፎችና ፈረሳውያን! ወዮላችሁ! አብዝቶ መጸለይን፡ ምክንያት አድርጋችሁ፡ የድኾችን ገንዘብ ትበላላችሁና፡ ስለዚህም፡ ጽኑ ፍርድን ትቀበላላችሁ።

“እናንት ግብዝቶ! ጻፎችና ፈረሳውያን! ወዮላችሁ! ሰው፡ ጠደመንግሥተ ሰማያት እንዳይገባ፡ ትዘገብታላችሁና፡ እናንተም አትዝቡም፡ የሚገቡትንም፡ ከመግባት ትከለክሏቸዋላችሁ።

“እናንት ግብዝቶ! ጻፎችና ፈረሳውያን! ወዮላችሁ! አንድ መጽተኛን ለማጥመቅ፡ ባሕሩን፡ የብሉን ትዞራላችሁና፡ ከተጠመቀም በኋላ፡ ለገሃንም፡ የእናንተ ተከታይ ታደርጉታላችሁ።

“እናንት የዕውራን መሪዎች! ‘በቤተ መቅደስ የማለ፡ [መሐላውን ባይፈጽም]፡ ኃጢአት የለበትም፡ በቤተ መቅደስ ወርቅ የማለ ግን፡ [መሐላውን ባይፈጽም]፡ ኃጢአት ይኾንበታል!’ የምትሉ፡ ጻፎችና ፈረሳውያን! ወዮላችሁ!

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡
- “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“እናንተ አላዋቂዎችና ሰውሮች! የትኛው ይበልጣል? ወርቅ ነውን? ወይስ፡ ቤተ መቅደስ? ወርቅን የሚቀድሰው፡ ቤተ መቅደስ አይደለምን?” በመሠዊየው የማለ፡ [መሐላውን ባይፈጽም]፡ በደል አይኸንበትም፡ በመሠዊየው ላይ ባለው፡ በመሥዋዕቱ የማለ ግን፡ [መሐላውን ባይፈጽም]፡ በደል ይኸንበታል!” ትላላችሁ፡ እናንተ አላዋቂዎችና ሰውሮች! የትኛው ይበልጣል? መሥዋዕቱ ነውን? ወይንስ መሠዊየው? መሥዋዕቱን የሚቀድሰው፡ መሠዊየው አይደለምን? በመሠዊየው የማለ፡ በእርሱና በላዩ ባለውም ኹሉ ማለ፡ በቤተ መቅደስም የማለ፡ በቤተ መቅደስና በውስጡ ባለውም ኹሉ ማለ፡ በሰማይ የማለ፡ በእግዚአብሔር ዙፋን ማለ፡ በላዩ በተቀመጠውም ማለ፡

“እናንተ ግብዣች! ጸፎችና ፈረሳውያን! ወዋላችሁ! ከአዝመድና ከሔናጸም፡ ከከሙንና ከእንስሳል፡ ዐሥራትን አውጥታችሁ የምትቀበሉ! ታላላቁን የእርሱን ትእዛዝ፡ ፍርድንና እውነትን፡ ምጽዋትንና ፖሮማዎችንም የምትተዉ! ይህን ልታደርጉት፡ የንጹም ላትተዉ ይገባል። እናንተ የሰውራን መሪዎች! ትንንን የምታጠፉ! ግመልንም የምትውጡ!

“እናንተ ግብዣች! ጸፎችና ፈረሳውያን! ወዋላችሁ! የጽዋዉንና የጸሐሉን ውጭዉን የምታጥቡ! ውስጡ ግን፡ ቅሚያንና ዓመፅን፡ ንጥቂያንም የተመላ ነው። እንተ ሰውር ፈረሳዊ! ውጭው፡ ንጹሕ ይኾን ዘንድ፡ አስቀድመህ፡ ጽዋውንም፡ ጸሐሉንም፡ ውስጡን አጠበቁ!

“እናንተ፡ የተለበኑ መቃብሮችን የምትመስሉ፡ ግብዣች! ጸፎችና ፈረሳውያን! ወዋላችሁ! መቃብሮቹ፡ በውጫቸው፡ እምረው የሚታዩ፡ በውስጣቸው ግን፡ አጥንትንና ርክሶን ነገርን ኹሉ የተመሉ ናቸው። እንዲሁ፡ እናንተም፡ በውጭ፡ ለሰው ይምሰል፡ እውነተኛች ትመስላላችሁ፡ በውስጣችሁ ግን፡ ዓመፅንና ቅሚያን፡ አድልዎንም የተዋላችሁ ናችሁ።

“እናንተ፡ የነቢያትን መቃብር የምትሠሩ፡ የጸድቃንንም መታሰቢያ የምታሰጧት፡ ግብዣች! ጸፎችና ፈረሳውያን! ወዋላችሁ! “በአባቶቻችን ዘመን ኖረን ቢኾን፡ ነቢዳትን ልንገድል፡ ከእነርሱ ጋር ባልተባበርን ነበር፡” ትላላችሁ።

“እነሆ፡ የነቢያት ገጽዮች ልጆች እንደኾናችሁ፡ እናንተ ራሳችሁ ታምናላችሁ። እናንተም፡ የአባቶቻችሁን መሥፈሪያ መሉ! እናንተ፡ ሶፋኝዮች! የምድር እባቦች ልጆች! ከገሃንም ፍርድ ልታመልሙ፡ እንዴት ትችላላችሁ?

“ስለዚህ፡ እነሆ፡ እኔ፡ ነቢያትንና ሐዋርያትን፡ ጥበበኞችንና ጸሓፊዎችን፡ ወደእናንተ አልካለሁ፡ ከእነርሱም መካከል፡ ትገድላላችሁ! ትሰቅላላችሁ! በምክራባችሁም፡ ‘ትገርፋላችሁ፡ ከእነርሱ ወደእነርሱም ታላድዷችዋላችሁ። ይህንም የምታደርጉት፡ ከጸድቁ ከእቤል ደም ጀምሮ፡ በቤተ መቅደስና በመሠዊየው መካከል እስከገደላችሁት፡ እስከበራክዩ ልጅ፡ እስከከካርያስ ደም ድረስ፡ በዓለም የፈሰሰው፡ የጸድቃን ኹሉ ደም፡ በእናንተ ላይ ይደርስ ዘንድ ነው። እውነት እላችኋለሁ! ይህ ኹሉ በዚች ትውልድ ላይ ይደርስባታል።

ምዕራፍ ፫፤ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ቅርባን።

በአንስሐ ፍቱን መድኃኒትነትና ስለመምህረ ንስሐ ሥልጣን ክህነት።

“ኢየሩሳሌም! ኢየሩሳሌም! ክቢያትን የምትገድል! ወደእርሷ የተላኩትን ሓዋርያትንም የምትወግር! ዶር፡ ሚጥቶቿን፡ በክንፎቿ ጉያ እንደምትሰበሰብ፡ ልጆችሽን ልሰበሰብ፡ የቱን ያህል ወደድሁ? እናንተ ግን፡ “እንቢ!” አላችሁ። ስለዚህ፡ እነሆ! ቤታችሁ፡ ምድረ በጻ ሽኖ ይቀርሳችኋል። እውነት እላችኋለሁ! “በእግዚአብሔር ስም የሚመጣ፡ ቡሩክ ነው!” አስከምትሉበት ጊዜ ድረስ፡ ከዛሬ ጀምሮ አታዩኝም።”^{፳፱}

፪ኛ፡ የንስሐና የመምህረ ንስሐ፡ የሥልጣን ክህነትም ነገር፡ ምንን እንደሚመስል፡ ከዚህ ጋር የተያያዘ፡ አንድ ሓተታን፡ እስኪ፡ በመጠኑም ቢኾን ላቅርብላችሁ! ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከለምጹ ደዌ፡ ነጻ አድርጎ ለፈወሰው ሕመምተኛ፡ የተናገረውን ቃል፡ ከወንጌል በመጥቀስ፡ ምእመን የኾነ ኹሉ፡ ኃጢአቱን፡ ለመምህረ ንስሐው ካህን ካልነገረ በቀር፡ ሊሠረይለት እንደማይቻል ተደርጎ የሚታመንበትና የሚሠራበት ጠንካራ ይትበሃል እንዳለ የምታውቁ ይመስለኛል፡ ለዚህ ይትበሃል ማስረጃ ሽኖ የሚጠቀሰውም፡ “እነሆ፡ ለምጹም ቀርቦ፡ “ጌታ ሆይ! ብትወደህ፡ ልታነጻኝ ትችላለህ!” እያለ ሰገደለት። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም፡ እጁን ዘርግቶ ዳሰሰውና፡ “እወድዳለሁ፡ ንጹ!” አለው። ለምጹምም፡ ወዲያው፡ ከለምጹ ነጻ። ጌታችንም፡ “ለማንም እንዳትናገር፡ ተጠንቀቅ! ነገር ግን፡ ጄደህ፡ ራስህን ለካህን አሳይ! ለእነርሱም፡ ምስክር እንዲኾን፡ ሙሴ ያዘዘውን መባ አቅርብ!” አለው።” የሚለው ቃልና ለእርሱ የተሰጠው ያልተስተካከለ ትርጓሜ ነው።^፳

፣፫ኛ፡ ጌታችን፡ ለምጹምን፡ “ለማንም እንዳትናገር፡ ተጠንቀቅ!” ያለው ነገር ምን እንደኾነ ብትተረጉምልን?

መልስ፡ በመሠረቱ፡ “ለምጹ”፡ ደዌ፡ ወይም፡ በሽታ እንጂ፡ ኃጢአት አለመኾኑን የሚያረጋግጠው የአራቱ ሕግ፡ የወለደችን ሴት፡ “ርኮሲት”፡ ራሱን “መውለድ”ንም ሳይቀር፡ “ርኮሲት” ያደርግ እንደነበረ ኹሉ፡ የለምጽ ደዌ የያዘውንም ሰው፡ እንዲሁ፡ “ርኮሲት” ብሎ፡ ከኅብረተሰቡ እንዲገለል ደንግጎ፡ በዚህ መልክ ሲሠራበት እንደነበረ ይታወቃል።

እንደዚያ ባይኾን ኖሮ፡ የብሉዩም፡ የአዲሱም ኪዳናት ጌታ፡ እርሱ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በኃጢአት ምክንያት ታምመው የሚሠቃዩ ሌሎች በሽተኞችን በሚፈውስበት ጊዜያት ኹሉ፡ ለእያንዳንዳቸው፡ “ኃጢአትህ ተሰረዋልህ!” ይል እንደነበረው፡ ለዚህም ለምጹም፡ ይህን የመሰለውን ቃል ተናግሮ ባሰናበተው ነበር። ነገር ግን፡ የኾነው፡ ይህ አልነበረም።^{፳፩}

ጌታችን፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ለዚያ፡ እንዲፈውሰው ጠይቆት ላዳነው ለምጹም የተናገረው፡ የዚህ ቃሉ፡ እውነተኛውና ትክክለኛው ትርጓሜ፡ ምንን እንደሚመስል ትገነዘቡት ዘንድ፡ የእግዚአብሔርን መንፈስ በተመላ፡ እውነተኛ ልቦናም ሽናችሁ ትመለከቱት ዘንድ፡ ከራሱ፡ ከተፈወሰው ለምጹም እንደበት ሊሰሰማ የሚችለውን መልእክት፡ እንደሚከተለው፡ አቅርቤላችኋለሁ፡-

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“ኃጢአቴንና በደሴን፡ ጥፋቴንም፡ እንደናዝዘለት
ያልጠየቀኝ፡ ነገር ግን፡ በልቤ ውስጥ ሠውሬ ከያህንኝቸው፡
ከእነዚያ ሹሉ ምሥጢሮች መካከል፡ አንዱንም እንኳ
ሳልነገረው፡ ሹሉን፡ አስቀድሞ አውቆና እኔ ራሴ፡ ኃጢአቴን
አምኜ፡ ለመዳን፡ በእውነት መፈለጊን ብቻ አይቶ፡
ይቅርታውን ያደረገልኝ እርሱ፡ እንዲህ አለኝ፡-

“ከዚህ የለምጽ ደዌ የፈወሰኝ፡ ቸፋ እግዚአብሔር
ነው፡ በል እንጂ፡ የፈወሰኝ፡ አያሱስ ነው!” ብለህ፡ ለካህት
ካልሽን በቀር፡ ለሌላ ለማንም ሰው እንዳትናገር፡ ተጠንቀቅ!
ይህም ሊሽን የተገባው፡ በእውነተኛው ማንነቱ የምገለጥበት
ጊዜ፡ ገና ስላልደረሰ ነው፡፡ ለምጽም እንደነበርህ ለሚያውቅህ፡
ለዚያ ካህንም፡ ይህን ፈውስ ያገኘሽው፡ ከእውነተኛው ካህን፡
ከእኔ መኾኑን፡ ምሥጢሩን፡ ገልጠህ ንገረው! በኦሪቴም ሕግ
መሠረት፡ የተፈወሰውን ገላህን አሳየውና ከለምጽ ደዌ የነጸህ
መኾንህን፡ እንደሕጉ ሥርዓት ያረጋግጥልህ!

“እኔ እግዚአብሔር ወልድ፡ ወደዚህ ዓለም መጥቼ፡
ሰው የኾንሁት፡ ኦሪትንና ነቢያትን፡ ላጸናቸውና ልፈጽማቸው
እንጂ፡ ልሸራቸው አለመኾኑን፡ እርሱ፡ ራሱ፡ ካህኑና
የሚቃወሙኝ አይሁድ፡ ለእየራሳቸው፡ በትክክልና በገሃድ
አረጋግጠው ያውቁ ዘንድ፡ በእግዚአብሔርና በሰውም ፊት፡
ምስክር ይኾንላቸው ዘንድ፡ ስለዚህ ስለደዌህ ፈውስ፡ ሙሴ
ያዘዘውን ቊርባን፡ ይዘህ ወስደህ፡ ለእግዚአብሔር
እንዲያቀርብልህ፡ ለካህት ሰጠው!”

ራስን ለካህን የማሳየት ትርጓሜ፡፡

ጥያቄ፡- ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ “ራስህን ለካህን አሳይ!” ሰላለው
ቃሉና ዛሬ፡ እኛ፡ በዚህ ረገድ ልንፈጽመው ስለሚገባን ተግባር፡ ገላልጸህ
ብትነገረን፡ በጣሙን ይረዳናል!

መልስ፡- “ራስህን ለካህን አሳይ!” የሚለው መለኮታዊ ትእዛዝ፡ ይህን፡
አሹን የሰማችሁትን፡ ቀጥተኛ ትርጉም ያለውን መልእክት የያዘ ነው፡፡
ይኸውም፡ እንደኦሪቴ ሕግ፡ ከደዌው መፈወሱን ለማረጋገጥ፡ ለምጽሙ፡
የተፈወሰ ገላውን፡ ለካህኑ፡ ገላልጦ እንዲያሳይና ካህኑም፡ ያ ሕመምተኛ፡
ከለምጽ ደዌው መዳኑን አይቶ፡ ተገቢውን የመንጸት ቁርባን
ወደእግዚአብሔር እንዲያቀርብለት የሚያስገነዝብ መኾኑ ነው፡፡

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት፡፡

ምሥጢረ ቊርባን፡፡

ራስን ለካህን የማሳየት ትርጓሜ፡፡

የአዲስ ኪዳን ምእመን፡ ራሱ፡ በፈቃዱ ፈልጎ ካልኾነ በቀር፡ “የወራሽውን ኃጢአት ሹሉ፡ በግድ፡ ለእኔ ካልተናዘዝህልኝ፡ ሥርየትን አታገኝም!” የሚለውን፡ ሰዎች፡ ለግል ሥልጣናቸውና ክብራቸው፡ ጥቅማቸውም ሲሉ የሜኑበት፡ የሕግ ሽክም ቢኖር፡ ለዚያ ግዳጅ፡ ምክንያትና ማጽኛ ሽኖ ሊጠቀስ አይገባውም፡፡

አለዚያማ፡ ቀደም ብዬ እንደጠቀስሁላችሁ፡ እንደምሥራቹ ቃል፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በአዲስ ኪዳን ደሙ፡ ከኃጢአት አንጽቶ፡ ሥርየትን ያስገኘለትንና በዚያ፡ በአራቱ የቀንበር ሽክም ምክንያት፡ የተዳከመው፡ ያን፡ የቀድሞውን ሰው፡ እንደገና፡ ለሕገ አራቱ ቀንበር በመዳረግ፡ የንስሐ ፍሬን ሊያፈራ ወደተማነው፡ ወደደረቀው የበለሰ ዛፍነት እንዲመለስ ማስገደድ ይኾናል፡፡ ስለዚህ፡ “ራስህን ለካህን አባይ!” ማለት፡ “ከለምጽ ደፍ፡ ፈጽመህ የዳንህ መኾንህን አይቶ፡ ንጽሕናህን ያረጋግጥልህ ዘንድ፡ እንደአራቱ ሥርዓት፡ ወደ ካህኑ ሼደህ፡ ሰውነትህን ገልጠህ አሳየው!” ማለት መኾኑ፡ በቅዱሳት መጻሕፍት ምስክርነት፡ የተረጋገጠ መኾኑ፡ እንዲህ በግልጽ ተነብዞ እየታወቀ፡ የአራቱን የቅጣት ሕግ፡ አለበታው፡ ለአዲሱ የምሕረት ኪዳን በመጥቀስ፡ ያውም፡ አለአገባብ በመተርጉም፡ “ኃጢአትህን ለካህን ንገር!” ማለት ነው፡፡ ብሎ ለማሳመን መዋከር ተገቢ አለመኾኑን፡ ልትረዱት ይገባል፡፡

እንዲያማ ካልኾነ፡ ቀደም ብሎ የተነገረውን፡ የኢየሱስ ክርስቶስን ቃል ማስተላቀርና እርሱ፡ ሰው ሽኖ የፈጸመውን ቤዛነቱን፡ ከንቱ ማድረግ ሊኾን አይደለምን? ለዚያውስ ደግሞ፡ የትኛው ሰብአዊ ካህን ነው፡ ምእመኑ፡ ኃጢአቱን በሙሉ የተናዘዘለት መኾኑን ፈጽሞ አረጋግጦ፡ ተገቢውን ንስሐ ከሰጠው በኋላ፡ “አኹን፡ እንግዲህ፡ ለሥጋ ወደሙ በቅተሃልና፡ መቀበል ትችላላህ!” ብሎ፡ የመጨረሻውን የፈቃድ ማግኘትም አስይዞ፡ ወደቅዱሱ ቊርባን ሊያቀርበው የሚችለው? በራሱ ብቅዓት ተማምኖና ይህን ኃላፊነት ወስዶ፡ ለምእመኑ፡ የፈቃድ ቃሉን ሊሰጠው የሚችል፡ ሥጋ ለባሽ ካህን ከቶ ይኖራልን? አይኖርም፡፡

ምእመኑም ቢኾን፡ ካህኑ፡ እንደእርሱ፡ ደካማ ፍጡር መኾኑን ስለሚያውቅ፡ ኃጢአቱንና በደሉን፡ ጥፋቱንም ሹሉ፡ ጨርሶ ሊናዘዝለት አይፈልግም፡፡ ታዲያ! ኃጢአቱንና በደሉን፡ ጥፋቱንም ሹሉ፡ ከካህኑ ሸሽጎ ያስቀረው ምእመን፡ ምንም፡ “ለቅዱሱ ቊርባን ያበቃዋል!” ብሎ፡ መምህረ ንስሐው፡ ባለማወቅ፡ ያልተሟላ ቀኖናን ቢሰጠው፡ ያም ምእመን፡ በዚህ መልክ የተሰጠውን ቀኖና ቢፈጽም እንኳ፡ ለእውነተኛው የመንፈስ ቅዱስ ንስሐ፡ እንደምን ሊበቃ ይቻላል? በዚህ ሹኔታስ፡ ራሱ፡ ምእመኑም ቢኾን፡ “በቅቻለሁ!” ብሎ፡ እንደምን፡ የክርስቶስን ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም ሊቀበል ይደፍራል? ሊደፍር አይገባውም፡፡

እንዲህ ከኾነ፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ ራሱ ሰው ሽኖ፡ በራሱ መሥዋዕትነት፡ የቤዛነት ካሣን ከከፈለ በኋላ፡ የካህኑንና የሊቀ ካህናትነቱን ሥልጣን፡ ለራሱ መያዝ ያስፈለገው፡ ለምን እንደኾነ፡ ምክንያቱ፡ እነሆ፡ “ታወቀ! ተረዳ!” ማለት ነው፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪያ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ይህም ምክንያት፡ በምእመኑም ኾነ በካህኑ፡ በኹለቱም በኩል ያለውን፡ ይህን የመሰለውን ድክመትና ጉድለት ለማስወገድ መኾኑ፡ በገሃድ ስለሚታይ፡ በማናቸውም ጤናማ ሰብአዊ ሕሊና ዘንድ፡ በቀላሉ ሊታመንበት እንደሚቻል መገመት አያዳግትም። እንዲህ ካልኾነ ግን፡ ራሱ፡ ሰብአዊው ፍጡር፡ የተደረገለትን የመለኮት ቸርነትና የተሰጠውን የንስሐ ጸጋ፡ ለከንቱነት ዳረገው ማለት ይኾናል።

ይህን ኹሉ እውነታ፡ እኔ ራሴ፡ ካህን በመኾኔና የክህነቱን ቅርስ፡ ከረዥሙ የትውልድ ሐረግ፡ በውርስ በማግኘቴ፡ በካህን ቤተሰብ ውስጥ ተወልጄ በማደጌም፡ ይልቁንም፡ “ለራሴና ለቤተሰቤ፡ ጠባቂ ይኾኑኛል!” ብዬ፡ በመምህረ ንስሐነት ከያዝኳቸው ካህን ጀምሮ፡ በክህነት አገልግሎቴ አካባቢ፡ እስከ አገር አቀፍ ደረጃ ባሳለፍሁት ዘመን፡ ኪጋጠሙኝ ኹኔታዎችና ድርጊቶች ሰላራጋገጡት፡ በቅዱሳት መጻሕፍቱ ቃላት እሙንነት እደነቃለሁ።

በዚህ አንጻር፡ ኢትዮጵያዊው መምህረ ንስሐ፡ “እኔ ኃጢአተኛውን፡ በእርግጥ ትሞታለህ!” ባልሁት ጊዜ፡ አንተም፡ ባታስጠነቅቀው፡ ነፍሱም እንድትድን፡ ከክፉ መንገዱ ይመለስ ዘንድ፡ ለኃጢአተኛው አስጠንቅቀህ ባትነግረው፡ ያ ኃጢአተኛ፡ በኃጢአት ይሞታል፤ ደሙን ግን፡ ከእጅህ እፈልጋለሁ። ነገር ግን፡ አንተ፡ ኃጢአተኛውን ብታስጠነቅቅ፡ እርሱም፡ ከኃጢአቱና ከክፉ መንገዱ ባይመለስ፡ በኃጢአቱ ይሞታል፤ አንተ ግን፡ ነፍሱን አድነገል።”^፳ ከሚለው አምላኩ፡ በቃል ኪዳን በተቀበለው፡ የሥልጣን ክህነት አደራና ኃላፊነት፡ ለኢትዮጵያዊው ምእመን፡ የሚነግረው፡ የእውነት ቃል አለ፡ ይህም ቃል፡ ኢትዮጵያዊው ምእመን፡ ስለኃጢአቱ፡ ከፈጣሪው፡ ከኢየሱስ ክርስቶስ ስርዮትን ለማግኘት የሚፈጽመው ንስሐ፡ እንዴት ሊኾን እንደሚገባ የሚያመለክት ነው፤ ያም፡ እንዲህ ይላል፡-

“በሽታህ፡ ምን መኾኑን፡ ከአንተ በላይ፡ በትክክል አውቆ፡ ፍቱኑን ፈዋሽ መድኃኒት፡ በመስቀል ላይ አዘጋጅቶ የሰጠህ፡ እውነተኛው ሐኪምህ፡ እውነተኛው ካህንህና ሊቀ ካህናትህ፡ እርሱ፡ ራሱ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፤ እኔም፡ አንተን፡ በአስታማሚነት አገለግል ዘንድ የመደበኝ፡ የእርሱ ረዳት ነኝ። ስለዚህ፡ የምታውቀውን ኃጢአትህን፡ በደልህንና ጥፋትህን፡ በምንም መንገድ ሳትወውር፤ ወይም፡ ሳትሸሸግ፡ ግልጽጽ አድርገህ ልትነግረው፡ ማለትም፡ ልትናዘዝለት የሚገባህ፡ ለእኔ ላይኾን፡ ለእርሱ መኾኑን እንድትገነዘበው ያስፈልግሃል።

“ይህን ማለቴ፡ እኔ፡ እንደምሥጢረኛ ጓደኛና አማካሪ፡ የነፍስ ረዳት ሐኪምም፡ የቅርብ ባልደረባህ ኾኜ፡ አገለግለህ ዘንድ፡ ከፈጣሪህ፡ በአደራ የተሰጠኸኝ፡ እኔም፡ በቃል ኪዳን የተቀበልሁህ ስለኾንኩ፡ ልትነግረኝ፡ ልታማከረኝና ልታካፍለኝ የምትፈልገውን ምሥጢር ኹሉ ዘርዝረህ ልትገልጽልኝ ትችላለህ፤ እኔም፡ ወደኋላ ሳልል፡ ዓቅሜ የሚችለውን ያህል፡ ያለማመንታትና ያለውልውል ለረዳህ ዝግጁ ነኝ።

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ቊርባን።

ራስን ለካህን የማሳየት ትርጓሜ።

“ይኼን እንጂ፡ አንተም፡ እኔም፡ ድክመትንና ሕፃን (ጉድለትን) የተመላን፡ ሥጋ ለባሾች ስለኾንን፡ የመለኮት ቅዱስ ሥጋንና ክቡር ደምን የሚያህል ታላቅ ምሥጢርን ለመቀበል የሚያበቃህን፡ የኃጢአትህን ሥርየት፡ በአንተና በእኔ መካከል ብቻ ተካሂዶ በሚፈጸም ንስሐህ አማካይነት፡ “ማግኘት ትችላለህ!” ብዬ፡ አረጋግጤ ልነግርህ ቀርቶ፡ ላስበው እንኳ፡ ለእኔ፡ እጅግ ይከብደኛል፡ አንተም፡ መቼም እንደእኔው ሰው ነህና፡ እኔን የሚሰማኝ፡ አንተንም እንደሚሰማህ አምናለሁ።

“ስለዚህ፡ ለቅዱስ ቊርባን የሚያበቃህን፡ የኃጢአትህን ሥርየት፡ በእርግጥ ማግኘት የምትችለው፡ አንተ ብቻ የምታውቀውንና በውስጥህ ያከማቸኸውን፡ በማሰብና በመናገር፡ በማድረግም፡ በምሥጢርና በግልጽ የፈጸምኸውን፡ የኃጢአትና የበደል፡ የጥፋትም ነገር ኹሉ፡ ከአንተ በበለጠ፡ አንድ በአንድ መርምሮ ለሚያውቅብህና ለሚያውቅልህ፡ ለእርሱ፡ ለኢየሱስ ክርስቶስ፡ በፍጹም እውነተኛነትና ግልጽነት፡ በቀጥታ ስትናዘዝለት ብቻ ነው።

“የዚህም ምክንያቱ፡ አንተና እኔ፡ በሰውነት የተፈጥሮ ባሕርያችን አንድ ስለኾንን፡ የእኔን ድክመትና ጉድለት፡ በአንተው ድክመትና ጉድለት ስለምታውቀው፡ በዚያ እውቀትህም ስለምትመዝነው፡ በግልና በጋራ ስለሠራሃቸው ኃጢአትህና በደህ፡ ስለሌላውም ጥፋትህ፡ እውነቱን፡ ፈጽመህ ሳትናዘዝልኝ ልትቀር እንደምትችል፡ አንተም፡ እኔም፡ ኹለታችንም እናውቀዋለን፡ በዚህ ጊዜ፡ ያ ንስሐህ፡ የኃጢአት ሥርየትን፡ ከፈጣሪህ አስገኝቶ፡ ቅዱስ ቊርባንን ለመቀበል፡ የሚያበቃህ እይኾንም ማለት ነው።

“ከእርሱ፡ ከኢየሱስ ክርስቶስ ግን፡ ማናቸውንም ነገር፡ በምንም መንገድ፡ ልትሸሸግ የማትችል መኾንህን፡ አንተው ራስህ፡ በሚገባ ስለምታውቀው፡ በውስጥህ ያለህን ኹሉ፡ ሳትሠውርና እንዳችም ነገር ሳትሰቀር ትነግረዋለህ፡ በዚህ ጊዜ፡ ንስሐህ፡ እውነተኛና የመንፈስ ቅዱስ ኾኖ፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ቤዛነትና በድንግል ማርያም ከዳንነት፡ ከእግዚአብሔር በተገኘው፡ በእውነተኛው፡ የንስሐ ጸጋ ነጽተህና ታደሰህ፡ የመለኮትን ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደምን ለመቀበል፡ የበቃህ ትኾናለህ።”

፫ኛ፡ በቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊነታችሁ፡ የቀዳማዊውና የማእከላዊው ብቻ ሳይኾን፡ የመጨረሻው ዘለዓለማዊው መልክ ጸደቅ የኾነው፡ የኢየሱስ ክርስቶስም ልጆች በመኾናችሁ፡ እየራሳችሁ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት ቤተ ሕዝብ፡ ቤተ ክህነትና ቤተ ምልክና መኾናችሁን አውቃችኋል፡ በዚህም፡ አምናችሁ፡ እነሆ፡ እየኖራችሁበት ነው።

ይህን፡ ከእግዚአብሔር፡ በቃል ኪዳንና በአደራ፡ በጸጋና በከብር የተቀበላችሁትን፡ የቅዱሱ ኪዳን ልጅነታችሁንና ኢትዮጵያዊነታችሁን፡ ጳላ፡ ከፊቱ ቀርባችሁ፡ ለባለቤቱ የምታስረክቡት፡ በነፍስ መከፍ፡ እየራሳችሁ መኾናችሁንም ተገንዝባችኋል።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ከዚህ የተነሣ፡ እየራሳችሁን በሚመለከት፡ “ካህንም፡ ሊቀ ካህናትም!” በሆነው፡ በኢየሱስ ክርስቶስና በእናንተ መካከል፡ ሌላ፡ “ማንም ተጠሪና ተጠያቂ ሊኖር እንደማይችል፡ ይህን እውነታ፡ በሃይማኖት ማወቅ ብቻ ሳይኾን፡ በሕይወታችሁ አካሄድ ሹሉ፡ በምግባርም እየፈጸማችሁ ልታሳዩት የሚገባችሁ መብትና ግዴታችሁ ነው። “እንዲህ ባይኾንም ኖሮ፡ ካህን በማይኖርበት፡ ወይም፡ እንደዛሬው ዘመን፡ እውነተኛ ካህን በሚታጠቡት ጊዜ፡ ምን ይበጀኝ ነበር?” ብላችሁ በማሰብ፡ የዘወትር ተደላሾችና አመስጋኞች መኾናችሁን እንዳትዘነጉት ያስፈልጋል።

ጥያቄ፡- እዚህ ላይ፡ ሥልጣን ከህጎች ያላቸው ካህናት፡ ሰውን፡ በጋጢአቱ ምክንያት፡ “የማሠርና የመፍታት ሥልጣን አላቸው!” ስለሚባለው አምነት፡ አይይዘህ ብትገልጽልን?

መልስ፡- ተገቢ አርእስትን፡ በተገቢው ጊዜና ቦታ አንሥታችሁ ማስታወሳችሁ አግባብ ስለኾነ፡ ንቃታችሁን አደንቃለሁ። ቀደም ብዬ ከሰጠኋችሁ ሐተታ እንደተረዳችሁት፡ ‘ራሱን፡ ለቅዱሱ ኪዳን ያበቃ ኢትዮጵያዊ ሹሉ፡ ጥንት፡ በብሉይ ኪዳን የኮነኔ ዘመን እንኳ፡ በመልክ ጼዴቅ የቃል ኪዳን ጸጋና በረከት ምክንያት፡ ኋላም፡ በአዲስ ኪዳን የምሕረት ዘመን፡ በኢየሱስ ክርስቶስ በተገኘው የመንፈስ ቅዱስ ጸጋና በረከት ምክንያት፡ የእግዚአብሔር ካህን መኾኑን በሚበቃ አውቃችኋል።

ይህን እውነታ መሠረት አድርጌ፡ የዚህን ጥያቄያችሁን ማብራሪያ ልቀጥልላችሁ! ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ሰዎች፡ ስለእርሱ ማንነት፡ ምን እንደሚሉ፡ ለደቀ መዛሙርቱ፡ ጥያቄን ካቀረበላቸው በኋላ፡ “እናንተሰ፡ እኔን፡ ማን እንደኾንሁ ትላላችሁ?” ባላቸው ጊዜ፡ ቅዱስ ጴጥሮስ፡ “አንተ፡ ክርስቶስ፡ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ!” ብሎ ስለመለሰለት፡ “የየኖ ልጅ ስምየን ሆይ! በሰማያት ያለው አባቱ እንጂ፡ ሥጋና ደም፡ ይህን አልገለጠልህምና፡ ብዙሶ ነህ። እኔም እልሃለሁ፡- ‘አንተ ዓለት ነህ፡ በዚችም ዓለት ላይ፡ ቤተ ክርስቲያኔን እሠራለሁ፤ የገሃነም ደጀችም አይችሏትም፤ ለአንተም፡ የመንግሥተ ሰማያትን መክፈቻዎች እሰጥሃለሁ፤ በምድር የምታሠረው ሹሉ፡ በሰማያት የታሠረ ይኾናል፤ በምድርም የምትፈታው ሹሉ፡ በሰማያት የተፈታ ይኾናል።” የሚል ቃልን፡ ከመለኮት እንዳገኘ ይታመናል።

ይኼን እንጂ፡ ይህ፡ ለቅዱስ ጴጥሮስ የተሰጠው ጸጋና በረከት፡ ለካህናት ብቻ እንደተላለፈ በማስመሰል፡ ምእመናንን ግን፡ በዚህ፡ በመምህረ ንስሐቸው ሥልጣን ከህጎች አማካይነት ብቻ ካልኾነ በቀር፡ በየራሳቸው ንስሐ በመግባት፡ ከየጋጢአታቸው ነጽተውና ታድሰው፡ ለቅዱሱ ቍርባን በመብቃት፡ ወደእግዚአብሔር መንግሥት የመግባት ዕድል እንደሌላቸው ተደርጎ እንደሚነገር ታውቃላችሁ።

ዳሩ ግን፡ ይህ፡ የኢየሱስ ክርስቶስ ቃል፡ ለሊቀ ሐዋርያቱ ብቻ ሳይኾን፡ ለማናቸውም እውነተኛ ምእመን የተነገረ መኾኑን፡ ያው ወንጌላዊ፡ በዚያው ክታቤ ውስጥ፡ ዝቅ ብሎ በመዘገበው ጽሑፉ ገልጾታል።

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ነይማኖት።

ምሥጢረ ቀሩርባን።

ራስን ለካህን የማሳየት ትርጓሜ።

ይዐም፡

አንደኛ፡ “ደቀ መዛሙርቱ፡ ወደኢየሱስ ቀርበው፡ በእግዚአብሔር መንግሥት፡ ከኹሉ የሚበልጥ ማን ይኾን?” ብለው ላቀረቡለት ጥያቄ፡ በመካከላቸው፡ አንድ ሕፃኑን በማቆም፡ “እውነት እላችኋለሁ፡ ካልተመለሳችሁ፡ እንደዚህም ሕፃን ካልኾናችሁ፡ ወደእግዚአብሔር መንግሥት አትገቡም።” ሲል የሰጣቸው መልስ፡

ኹለተኛ፡ “ከእነዚህ ከታናናሾቹ፡ እንዴን እንዳትንቁ፡ ተጠንቀቁ! መላእክቶቻቸው፡ በሰማያት፡ ዘወትር፡ በሰማያት ያለውን የአባቴን ፊት ያያሉ እላችኋለሁና።” ካለው ጋር አያይዞ፡

ፖስተኛ፡ በመካከላቸው ስለበደል ይቅርታ የሠራላቸውን ሥርዓት አክብሮ የማይፈጽም ቢኖር፡ እርሱን በሚመለከት፡ “እውነት እላችኋለሁ! በምድር የምታሥሩት ኹሉ፡ በሰማይ የታሠረ ይኾናል፡ በምድርም የምትፈቱት ኹሉ፡ በሰማይ የተፈታ ይኾናል።” በማለት የተናገረው ቃል ነው። ከትንግሥውም በኋላ፡ ለደቀ መዛሙርቱ፡ “ኃጢአታቸውን ይቅር ያላችኋቸው ኹሉ፡ ይቀርሳቸዋል፡ ይዋሸታሉናቸውም ተይዘዋቸዋል።” ሲል፡ በመንፈስ ቅዱስ ያሳደረባቸው ጸጋና በረከት፡ ይህን ቃሉን አጠናክሮታል።

እንዲህ ከኾነ፡ በዚህ መልክ የሚፈጸመውን ኃጢአት፡ ለማሠርና ለመፍታት፡ ሥልጣኑ የተሰጠው፡ ለካህናት ብቻ ሳይኾን፡ ለእውነተኞቹ ምእመናንም መኾኑን፡ ደግሞም፡ በሃይማኖትና በምግባር ላይ ዓምፀው፡ በአመንዘራነት በካዱ ሰዎች ላይ፡ በምድርም፡ በሰማይም ለሚጸናው መንፈሳዊ እሥራት እና/ወይም መፈታት፡ መነሻ የሚኾነው፡ የ“ኃጢአት”፡ ወይም፡ የ“በደል”፡ ወይም፡ የ“ጥፋት”፡ ምክንያት ኹሉ፡ የተሠወረ ሳይኾን፡ በማልጽ የታወቀ መኾን እንዳለበት፡ እነዚህ፡ አኹን የሰማናቸው ጥቅሶች፡ በሙሉ ያመለክታሉ፡ ከዚህ የተነሣ፡ ያ፡ “ራስህን ለካህን አሳይ!” የሚለው አራታዊ ትእዛዝ፡ “ኃጢአትህን ለካህን ንገር!” ማለት ነው። ተብሎ የተሰጠው የተሳሳተ ትርጓሜ፡ እነዚህ ጥቅሶች ከያዙት መልእክት ጋር ምንም ዓይነት አግባብነት እንደሌለው፡ በቀላሉ ልትገነዘቡት ትችላላችሁ።

በሌላው ገጽታው፡ ይህ፡ ለቅዱስ ጴጥሮስ የተሰጠው፡ “የራስ ሰውነት፡ ቤተ ክርስቲያን የመኾን” መንፈሳዊ ጸጋና በረከት፡ “ሳይዩ የሚያምኑብኝ፡ ብዙዓን ናቸው!” ለሚለው፡ ለተጨማሪው የመለኮት ብዕልና ለመብቃት፡ ቀዳሚ በኾነው፡ በዚያ፡ “አቤሜሌክ” በተባለው፡ በኢትዮጵያዊው ጃንደረሳ ሕይወትና የሃይማኖት ምግባር ላይ ተፈጽሞ ታይቷል።

ከዚያ ተመሳሳይ ትንግርት ጀምሮ፡ በመልክ ጺዴቅ ልጅነታቸው ምክንያት፡ በኢትዮጵያ፡ ለቤተ ሕዝቡ፡ ለቤተ ክህነቱና ለቤተ ምልክናው አባልነት ብቁ ለኾኑት፡ ለቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያውያን ኹሉ፡ ይኸው ጸጋና በረከት፡ ጸንቶላቸው የኖረ መኾኑ፡ እስከህሬ በደረሰው እውነታ፡ እነሆ፡ ተረጋግጦና ገዢ ኾኖ ይገኛል።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፤ ማነው?

ቀዳሚ ሰማዕት ቅዱስ እስጢፋኖስ፡ ተወግሮ ለመገደል ያደረሰው፡ “ነቢዩ፡- ‘ሰማይ፡ ዙፋኔ ነው፤ ምድርም፡ የእግራ መረገጫ ናት፤ ለእኔ፡ ምን ዓይነት ቤትን ትሠራላችሁ?’ ይላል ጌታ፤” ያለው ቃሉ፡ እዚህ ላይ ይጠቀሳል። በመቀጠልም፡ “ወይስ፡ የማርፍበት ሥፍራ ምንድር ነው? ይህንን ሹሉ፡ እጅ የሠራችው አይደለምን? እንዳለ፡ ልዑል እግዚአብሔር፡ የሰው እጅ በሠራችው አይኖርም።” ብሎ መስክሮ ባረፈባት ዕለት፡ ያስሰማው ቆራጥ ንግግር፡ ኢትዮጵያዊዉን ሰውነት፡ ለቤተ ክርስቲያንነት ያበቃውን፡ ያን፡ የኢየሱስ ክርስቶስን ሕያው ቃል፡ የበለጠ ገሃድና እውን አድርጎታል።

ስለዚህ፡ በዚህ የውይይት መድረካችን ላይ፡ በየቦታው ከተጠቀሱት፡ ነክነት ካላቸው፡ ከሌሎቹ ተመሳሳይ ቃላት ጋር፡ እነዚህም፡ ያኹኖቹ ታክለው፡ እያንዳንዱን እውነተኛ ኢትዮጵያዊ፡ እንደቅዱስ ጴጥሮስ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ቤተ ክርስቲያኑን የሠራበትን ዓላት ስለሚያደርገው፡ ለዚያ ብዕዕና ያበቃውን ጸጋና በረከት ያስገኘለትም፡ ሃይማኖታዊ ምግባሩ ስለኾነ፡ የንስሐ ሥርዓቱን፡ ቀደም ብዬ በገለጽሁላችሁ መንገድ ፈጽሞ፡ በጣፋጩ ፍሬ ለመጠቀም፡ ምንም ዓይነት ችግር የሌለበት መኾኑን፡ እናንተም ተገንዝባችሁት፡ ተገቢ ድርሻችሁን፡ በእጅታ መንፈስ ትቀበሉና ለሌሎችም ታበረክቱ ዘንድ አሳስባችኋለሁ።

ይህ ሹሉ እውነታ፡ የመለኮት ብቸኛ ሀብቱ ኾኖ የኖረውን፡ ማለትም፡ አንድ ሰብአዊ ፍጡር፡ በኢየሱስ ክርስቶስ በተገኘው፡ የመንፈስ ቅዱስ ጸጋ፡ ሌላውን ሰብአዊ ፍጡር፡ በኃጢአት የማሠርንና የመፍታትን ክህነታዊ ሥልጣን፡ እግዚአብሔር፡ ለአንድ ተራ ምስኪን ሰው መስጠቱ፡ ፈጣሪ፡ በመልኩ የፈጠረውን ፍጡሩን፡ የቱን ያህል እንደወደደውና እንዳከበረው ያመለክታል፤ ይህም፡ ታላቅ ቸርነት፡ ካህኑ፡ በየጊዜያቱና በየምክንያቱ፡ በየአጋጣሚውም በሚያሰማው፡ የንስሐ ኑዛዜ መጨረሻ ላይ፡ ምእመኑ፡ “ይፍቱኝ!” ቢል፡ “እኔ፡ ፈትቼሃለሁ!” ሳይል፡ “እግዚአብሔር ይፍታህ!” ማለትም፤ “ንስሐህ እውነተኛ ከኾነ፡ እግዚአብሔር፡ ከኃጢአትህ ሹሉ ፈትቶሃል!” ብሎ በሚያሰማው የምሥራች ቃል፡ ተረጋግጦ ይታወቃል።

ከንስሐ ስለሚያርቁ ማስፈራሪያ መልእክቶች።

ጥያቄ፡- የኃጢአትን ሥርዓት አስገኝቶ፡ ለቅዱሱ ቊርባን ስለሚያበቃው ንስሐ፡ የተነገረና የተጻፈ፡ ይህን የመሰለው የምሥራች ቃል እያለ፡ በብቸኝነት የሚኖሩ፡ በኃብቻ ተወስነው ያሉ፡ ወይም፡ ወደፊት ተጋብተው ለመኖር የሚሹ፡ ለዓቅመ አዳምና ለዓቅመ ሔዋን ያደረሱ፡ እኛን የመሰሉ፡ ወንዶችና ሴቶች፡ በንስሐ እየተመለሱ፡ በየግላቸውም ኾነ በአንድነት፡ ሥጋውን ደሙን እየተቀበሉ እንዳይኖሩ የሚያደርጉ፡ ማስፈራሪያ መልእክቶች፡ ከካህናት ሳይቀር፡ ታዲያ ለምን፡ በምእመናን መካከል፡ በሥውር ሲሠራጩና በይፋ ሲንገሩ ይሰማል?

ምዕራፍ ፫፤ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ቊርባን።

ከንስሐ ስለሚያርቁ ማስፈራሪያ መልእክቶች።

መልስ፡- ይህማ፡ “ዓለሙን ሹሉ የሚያስተው፡ ‘ዲያብሎስና ሰይጣን’ የሚባለው ታላቁ ዘንድ፡ እርሱም የቀደመው እባብ” በሥውር የሚያሠራጩው፡ የተለመደው መርዘኛ ወሬው ነው። ምክንያቱም፡ ወደር ለማይገኝለት፡ ለዘለዓለማዊው በረከት የምንበቃበትን፡ ይህን የመሰለውን፡ መለኮታዊ ጸጋ ተቀብለን፡ በዚህ ዓለም እያለን፡ መልካሚን የገነት ሕይወት እንዳንኖራት ሊያደርግ መኾኑ፡ በግልጽ ይታወቃል።

ስለዚህ፡ ይህን የርድከስ መንፈስ መርዘኛ ወሬ ሰምተንና ተታልለን፡ ከእግዚአብሔር፡ በቃል ኪዳን ካገኘናቸው፡ የኢትዮጵያዊነት ሃይማኖታችን ምግባርና ሥርዓት እንዳንነዋወጥ፡ በከይሲጤም የጥፋት ወጥመድ እንዳንጠመድ መጠንቀቅ ግዴታችን ነው።

የመጀመሪያዎቹን አዳምና ሔዋን፡ “ሌላውን ሹሉ፡ ብሉ፤ ነገር ግን፡ እንዳትሞቱ፡ በገነት መካከል ከሚገኘው ህፍ ብቻ አትብሉ!” ያላቸውን፡ የአምላካቸውን፡ የእግዚአብሔርን ቃል በማሳሳት፡ “የለም! አትሞቱምና፡ ብሉ!” ብሉ፡ የፈጣሪያቸውን ፈቃድ፡ በድፍረት አስፈርሰ፡ ከገነት ተድላ ደስታ ያስወጣቸውና ለሞት ፍርድ ያበቃቸው፡ ይህ፡ የእግዚአብሔር ተቃዋሚ፡ የሰው ልጆች ባላጋራና የክፋት አበጋዝ የኾነው ዲያብሎስ መኾኑን ልንዘነጋው አይገባም። ዛሬም፡ ያንኑ የማሳሳት ተግባሩን፡ በተፃራሪ መልኩ፡ እንዴት እድርኅ መቀጠሉን መመልከት ነው። ይኸውም፡ “ለዘለዓለም ሕያዋን ኾናችሁ ትኖሩ ዘንድ፡ የሕይወት ዛፍ ፍሬ የኾነውን፡ ሥጋዬን ብሉ፤ ደሜንም ጠጡ!” ያለውን፡ የኢየሱስ ክርስቶስን ቃል፡ በዚህም መለኮታዊ ቃል መሠረት፡ “የእግዚአብሔር መንግሥት፡ እነሆ፡ በመካከላችሁ ናትና፡ በቅዱሱ ኪዳን የተዋሕዶ ሃይማኖታችሁ እንደጸናችሁ፡ ንስሐ እየገባችሁና ሥጋ ወደሙን እየተቀበላችሁ፡ ወደእርሷ ግቡ!” ማለትም፡ “ቆረቡ! ወደእግዚአብሔርም ቅረቡ!” በሚል መልእክት፡ የምሥራች አዋጅ የሚነግሩትን፡ የቅዱሱን ኪዳን አገልጋዮች ኢትዮጵያውያን ተልእኮ፡ እነሆ ሊያፈርስ ሲታገል ይታያል።

ይልቁንም፡ ሥጋ ወደሙ መቀበል፡ ለእሥረኛነት፡ ወይም፡ ለጭንቀት ኑሮ የሚዳርግ በማስመሰል፡ “አትቀረቡ!” ማለትም፡ “ቅዱስ ሥጋውንና ክቡር ደሙን ለመቀበል፡ አትቅረቡ! ጓላ፡ ስታረጁ ያደርሳችኋል፤ አሁን፡ በዚህ ዕድሜያችሁ የቂረባችሁ እንደኾነ፡ በሥጋችሁ ትቀሠፋላችሁ! በነፍሳችሁም፡ ገሃነመ እሳት ትወርዳላችሁ!” እያለ፡ እነሆ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በደሙ የዋጃቸውን፡ የቃል ኪዳን ሕዝቡን፡ የራሱ ጭፍሮችና የገሃነም ልጆች ለማድረግ፡ በብርቱ እየጣረ መኾኑን እንመለከታለን።

እንግዲህ፡ ፈጣሪያችን፡ ሰው እስከመኾን ተዋርዶና ከማሕፀን ጀምሮ፡ ከቅድስት እናቱ ጋር፡ እስከሞቱ ድረስ፡ በማንም ሰው ላይ ያልደረሰ፡ ታላላቅ ፈተናዎችን፡ በትዕግሥት ተቀብሎ የተሠዋው፡ ለማንና ለምን እንደኾነ እናስብ! ይህን ሹሉ ውርደትና ፈተና የተቀበለው፡ መከራውንና ሥቃዩንም የታገሠው፡ በዚህ መሥዋዕትነቱም፡ ጠላቶቻችንን ሹሉ ድል ያደረገው፡ ለእኛ ሲል መኾኑን ፈጽመን እንወቅ!

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

እኛም፡ በትንሣኤው፡ ሕያው ያደረገውንና መለኮት የተዋሐደውን ሥጋውን በልተንለትና ደሙን ጠጥተንለት፡ በሥጋችንም ኾነ በነፍሳችን፡ ፍጹም ዕረፍትን እንድናገኝለት መኾኑን አስተውሎት!

ዲያብሎስና አገልጋዮቹ እንደሚያናፍሱት ሳይኾን፡ በቅዱሱ ኪዳን የተዋሕዶ ሃይማኖታችን ተመሥርተንና በምግባር ጸንተን፡ ከየኃጢአታችንም፡ በንስሐ ነጽተንና ታደሰን የምንቀበለው፡ የክርስቶስ ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም፡ ለሥጋ አካላችንም ኾነ፡ ለነፍሳችን፡ የኃጢአት ማስተሥረያ፡ መድኃኒትና ሕይወት ይኾናል።

በዚህ ጊዜ፡ የየግልና የጋራ ኑሮአችን፡ ከሰይጣን ግዛት፡ ከኃጢአት ቀንበርና ከሞት ፍዳ ነጻ ይኾናል፡ ሥጋትና ጭንቀት፡ ፍርሃትና ጥርጣሬ፡ ዝንና ትካዜ ተወግደው፡ እውነትና ሰላም፡ ፍቅርና ጤንነት፡ ብልጽግናና ደስታ ይሰፍኑበታል።

ስለዚህ፡ እናንተ፡ ዛሬ የምትኖሩበት ምርጫችሁ፡ የኢየሱስ ክርስቶስን ጥሪ የተከተለ ሳይኾን፡ ምናልባት፡ ከዚህ የተለየውን፡ የዲያብሎስን ከኾነ፡ ንስሐ ሳትገቡ፡ ሥጋ ወደሙንም ሳትቀበሉ፡ በየኃጢአታችሁ እንዳላችሁ፡ የሞት ጽዋ ተራችሁ እንዳይደርስባችሁ፡ ጊዜ ሳትሰጡ፡ በቶሎ፡ ወደንስሐ እንድትመለሱ አሳስባችኋለሁ። ይህን ማሳሰቢያ የምሰጣችሁ፡ መቼ እንደምትገለጽ የማትታወቀው፡ “የእግዚአብሔር ቀን” እና “ትንሣኤ ዘጉባኤ” የምትባለው፡ የመጨረሻው የሙታን ትንሣኤ የሚፈጸምባት፡ ታላቁቱ የዳግም ምጽዓቱ ሰለት፡ በድንገት እንዳትመጣባችሁ ነው፤ በዚህም የሰሐተት ምርጫችሁ ምክንያት፡ ፍጻሜአችሁ፡ እግዚአብሔር፡ እርሱን ለፈለጉት የለው ልጆች፡ ዓለም ሳይፈጠር ወዳዘጋጃት፡ ወደዘለዓለም የሕይወት መንግሥቱ መግባት ሳይኾን፡ ለሰይጣንና ለሠራዊቱ ወደተዘጋጀው፡ የዘለዓለም ቅጣት መኼድ እንዳይኾንባችሁ ነው፤ እንግዲህ ወዲህ የምንጠብቀው፡ ሌላ ማስጠንቀቂያ አይመጣልንምና፡ በእምቢተኝነታችሁ፡ በኖላ ዘመን እንደነበረው ትውልድ፡ ጠፍታችሁ እንዳትቀሩ፡ አኹኑኑ፡ እየራሳችሁን፡ በንስሐ እያደሳችሁ፡ “ቀረቡ!” ለሚለው፡ ለቃል ኪዳን አምላካችሁ የመጨረሻ ጥሪ፡ የበቃችሁ እንድትኾኑ ነው።

ምሥጢረ ትንሣኤ ሙታን፡

ጥያቄ፡- የሙታን ትንሣኤ ነገር ከተነሣ ዘንድ፡ ስለዚህ የረቀቀ ርእሰ፡ ሊያስረዳ ስለሚችለው፡ ስለመጨረሻው የምሥጢረ ትንሣኤ ሙታን ነገር፡ እስኪ፡ ቀጥለህ ንገረን?

መልስ፡- አዎን፡ እውነታችሁን ነው! ከአምስቱ የአዕግደ ምሥጢረ ሃይማኖት፡ የመጨረሻው የኾነው፡ ይህ አርእስት የሚናገረው፡ ስለዚህ ጉዳይ ነውና፡ አሁን፡ በ“ምሥጢረ ትንሣኤ ሙታን” ላይ እናተኩራለን።

ምዕራፍ ፫፤ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ትንሣኤ ሙታን።

በእግዚአብሔር መልክ የተፈጠሩት አዳምና ሔዋን፡ የወለዷቸው ወንዶችና ሴቶች ልጆች ተዋልደው ያስገኙት የሰው ዘር፡ እያንዳንዱ፡ ከሞተ በኋላ፡ በመቃብር፡ ፈርሶ፡ በስብሰባ ሳይቀር፡ በማይጠፋ አዲስ አካል፡ እንደገና፡ ሕያው ኾኖ የሚነሣ መኾኑ፡ በሃይማኖት የታወቀበትና የሚነገርበት ትምህርት፡ “ምሥጢረ ትንሣኤ ሙታን” ይባላል። ይህም ትንሣኤ፡ ከእነዚህ የሰው ልጆች መካከል፡ በፈጠራቸው፡ በሚመግባቸውና በሚጠብቃቸው፡ በአንዱ እግዚአብሔር አምላካቸው፡ አምነውና ሥርዓቱን ተከትለው ለኖሩት፡ የዘለዓለም ሕይወት ይኾንላቸዋል። የፈጠራቸውን፡ የሚመግባቸውንና የሚጠብቃቸውን፡ እግዚአብሔርን ክደውና ዲያብሎስን ተከትለው ለኖሩት ደግሞ፡ የዘለዓለም ሥቃይ ይኾንባቸዋል።

የሙታን ትንሣኤ የተጀመረውና በግልጽ የታወቀው፡ አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በምሥጢረ ሥጋዊው፡ ለፍጥረቱ የወጠነውንና እውን ያደረገውን ቸርነቱን፡ በምሥጢረ ጥምቀትና በምሥጢረ ቊርባን ገሃድ ካደረገ በኋላ፡ ከዲያብሎስና ከሰዎች፡ በፈቃዱ በተቀበላቸው ፈተናዎች፡ መከራዎችና ሥቃዮች፡ ክፋትን፡ ኃጢአትንና ሞትን፡ በመቃብር መበስበስንም፡ በታላቅ ኃይልና ሥልጣን፡ ድል አድርጎና ደምስሶ፡ ሽሮና አጥፍቶ፡ ከሙታን ተለይቶ በተነሣ ጊዜ ነው። በእርሱ አምነውና ተጠምቀው፡ በእውነተኛ ንስሐም፡ ቅዱስ ሥጋውንና ክቡር ደሙን እየተቀበሉ የሚኖሩ ጸድቃን፡ ያን፡ እርሱ የተነሣበትን አዲስ አካል ለብሰውና “እናንተ የአባቴ ቡሩካን!” ተብለው፡ ዓለም ከተፈጠረበት ጊዜ ጀምሮ፡ የተዘጋጀላቸውን የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊወርሱ፡ እርሱን ክደው፡ ዲያብሎስን የተከተሉትም ኃጥአን፡ የማይጠፋውን አካል ለብሰውና “እናንተ ርጉማን!” ተብለው፡ ለሰይጣንና ለመላእክቱ ወደተዘጋጀው ወደዘለዓለም እሳት ሊጣሉ፡ በፍጥረት ዓለሙ ፍጻሜ፡ ሙታን ኹሉ የሚነሡት ትንሣኤ፡ “ምሥጢረ ትንሣኤ ሙታን” ይባላል።

የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ።

ጥያቄ፡- የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ እንዴት እንደነበረ ብትነግረን?

መልስ፡- ቀድሞ፡ “እግዚአብሔር፡ ከእንቅልፍ እንደሚነቃና የወይን ስካር እንደተወው ኃያል ተነሣ! ጠላቱንም፡ አሳድዶ ገደለው!” ተብሎ በነበያት ተነግሮ እንደነበረው፡ ኋላም፡ ራሱ አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ “እነሆ፡ ወደኢየሩሳሌም እንወጣለን፤ የሰው ልጆች፡ ለካህናት አለቆችና ለጳጮች ይሰጣል፤ የሞት ፍርድም ይፈርዱበታል፤ ሊዘገቡበትና ሊገርፉት፡ ሊሰቅሉትም፡ ለአሕዛብ አሳልፈው ይሰጡታል፤ በሦስተኛውም ቀን ይነሣል!”

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“የኖሰ፡ በዓሣ አንበሪ ሆኖ፡ ሦስት ቀንና ሦስት ሌሊት እንደነበረ፡ እንዲሁ፡ የሰው ልጅ፡ በምድር ልብ፡ ሦስት ቀንና ሦስት ሌሊት ይኖራል፡፡” “ነፍሴን በፈቃዴ አኖራታለሁ እንጂ፡ ከእኔ ማንም አይወስዳትም፡፡ ሳኖራት ሥልጣን አለኝ፡ ደግሞም፡ ሳነሣት ሥልጣን አለኝ፡፡” ብሎ፡ ለደቀ መዛሙርቱ፡ አስቀድሞ እንዳስተማራቸው፡ ሕማማተ መስቀሉን ፈጽሞ፡ የሞት ጽዋውን ተቀበለ፡፡

በአንድ በኩል፡ መለኮት በተዋሐዳት ነፍሱ፡ ወደሲኦል ወርዶ፡ የምሥራቹን ቃል፡ ለጸድቃን ነፍሳት ካሰማቸው በኋላ፡ ከዚያ የመርገም እሥራት፡ ነጻ ሲያወጣቸው፡ በሌላ በኩል ደግሞ፡ መለኮት በተዋሐደው ሥጋው፡ ወደመቃብር ወርዶ፡ በዚያ፡ ፫ መዓልትና ፫ ሌሊት በማደር፡ የሥጋ መበሰበሰን ካጠፋ በኋላ፡ “መግንዝ ፍቱልኝ! መቃብር ክፈቱልኝ!” ሳይል፡ ከሙታን ተለይቶ ተነሣ! የተነሣውም፡ “ሥጋና ደም፡ የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊወርሱ አይችሉም፡ የሚበሰብሰውም፡ የማይበሰብሰውን አይወርስም!” በሚለው አምላካዊ ቃል መሠረት፡ በማይሞተውና በማይበሰብሰው፡ በማይለወጠውና በማይጠፋው፡ ሊገለጽና ሊሠወር በሚችለው፡ ለዘላለም በሚኖረው፡ በአዲሱ የትንሣኤ መንፈሳዊ አካል ነው፡፡

ይህ ኹሉ የኾነው፡ አያሌ የተለያዩ ታላላቅ ፈተናዎችንና መከራዎችን ተቀብሎ፡ የክፋት መንፈስ የኾነውን፡ ዲያብሎስን፡ ሰውን ከእግዚአብሔር የለየውን፡ ኃጢአትንና የኃጢአት ዋጋ የኾነውን ሞትን ድል ካደረገ በኋላ ነው፡፡ የኢየሱስ ክርስቶስ ፈተናዎችና መከራዎች መገለጽ የጀመሩት፡ ድንግል ማርያም፡ የእግዚአብሔር ወልድን፡ የትስብእቱን ምሥራች፡ በቤተ ዮሴፍ፡ ከመልአኩ፡ ከቅዱስ ገብርኤል ከመስማቷ አስቀድሞ፡ “ቤተ መቅደሳችንን ታረክሰብናለች” ብለው፡ ክፉዎች አይሁድ፡ ለ፲፪ ዓመታት ከኖረችበት ቤተ መቅደስ፡ እርሷን ባስወጡበት ጊዜ ሲኾን፡ ከዚያም፡ ሕፃን ልጇን፡ በበረት እስከወለደችበትና በሄሮድስ የግፍ አዋጅ ምክንያት፡ እርሱን ታቅፋ እስከተሰደደችበት ዘመን ቀጥሏል፡፡

ሕፃኑ ኢየሱስ፡ ካደገ በኋላ፡ በገሊላ ናዝሬት ዋሻዎችና በየአገሩ በመንከራተት፡ ከዲያብሎስ፡ በገዳመ ቆሮንቶስ፡ ከአይሁድ ሊቃነ ካህናትም፡ በኢየሩሳሌም የተዘጋጁለትን ፈተናዎች አስተናግዶ፡ ወደመጨረሻው የመስቀል መከራው ተላለፈ፡፡ በዚያም፡ የሰድብ ናዳንና የምራቅ ትፋትን መታገሥን፡ የፊጥኝ መታሠርን፡ በጥፊ መመታትን፡ ከልብስ መራቆትን፡ በገመድ መጉተትን፡ በምድር ላይ መውደቅን፡ በእግር መረገጥን፡ ከወዲያ ወዲህ መገፋትን፡ በራቁትነት መገረፍን፡ የራስ መደብደብን፡ የሾህ አክሊል መድፋትን፡ መስቀል መሸከምን፡ የእግርና የእጅ መቸንከርን፡ በእንጨት ላይ መሰቀልን፡ መራራ ሐሞትን መጠጣትን፡ በፍጻሜውም፡ የሞት ጽዋን መቅመስንና ጌንን በጦር ተወግቶ፡ የራሱን ደም ማፍሰስን፡ እኒህን ኹሉ መከራዎች ተቀበለ፡፡

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ትንሣኤ ሙታን።

ለሰው ልጆች፡ ከሙታን ተለይቶ የመነሣት ጸጋና ክብር የተገኘው፡ ሰው የሆነው አምላክ፡ እኒህን ፈተናዎችና መከራዎች፡ ስለእናንተና ስለእኔ፡ እኛን ስለመሰሉ የሰው ልጆች ሹሉ ሲል፡ እስከመጨረሻ በጸና ትእግሥት በመቀበሉ መኾኑን፡ ዘወትር ማስታወስ ይገባናል።

“አሁን ግን፡ ክርስቶስ፡ ሳንቀላቀሳት፡ በሰረር ሽና፡ ከሙታን ተለይቶ ተነሥቷል! ሞት፡ በሰው በኩል ስለመጣ፡ ትንሣኤ ሙታንም፡ በሰው በኩል ሽኗልና። ሹሉ፡ በአጻም እንደሚሞቱ፡ እንዲሁ፡ ሹሉ፡ በክርስቶስ ደግሞ፡ ሕይዋን ይኾናሉና። የሰው ሹሉ ትንሣኤ፡ በየሥርዓቱ ይኾናል፡ ከሙታን ተለይቶ የተነሣው ክርስቶስ፡ ቀዳሚ ነው፡ ከዚህ በኋላ፡ የክርስቶስ የሾኑት ናቸው፡ ያም፡ በምጽአቱ ጊዜ ይኾናል።”

እንዲህ ተብሎ እንደተጻፈ፡ ይህ የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ፡ በዳግም ምጽአቱ፡ ለሰው ልጆች ሹሉ ለሚኾነው፡ ለመጨረሻው ትንሣኤ፡ የመጀመሪያው ኾነ! ከእርሱ ቀጥሎ፡ የዚህ ትንሣኤ፡ ተከታይዋና ሹለተኛዋ ባለዕድል ሽና፡ ይኸው ትንሣኤ የተፈጸመላት፡ በዜና ፍልሰታዋ እንደሚነገረው፡ እናቱ፡ ቅድስት ድንግል ማርያም ናት።

አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከሙታን ተለይቶ ስለመነሣቱ፡ ገና በሕይወተ ሥጋ ሣለ፡ ለደቀ መዛሙርቱ በነገራቸው መሠረት፡ እኛን፡ እያንዳንዳችንና ፍጥረተ ዓለሙን ለማዳን ሲል፡ በተፈጥሮው፡ መስቀልኛ የኾነው ዕርቃን ሥጋውን፡ በእንጨት ላይ አመሳቅሎ፡ በሾህ እክሊሉ ደም የተሸፈነ ራሱንና ፊቱን፡ ወደላይ አቅንቶ፡ በመስቀሉ ግማዶች ላይ፡ ወዲያና ወዲህ የተወጠሩትን፡ የቀኝና የግራ እጆቹን መዳፎች፡ ወደታች የተሳበ እግሮቹንም፡ ከእንጨቱ ጋር በብረት ችንካር አስጠርቆ፡ በጀርባው ከተዘረጋና የሞት ጽዋውን ከተጉነጨ በኋላ፡ እንዴት፡ ከመስቀል ወርዶ እንደተገነዘ፡ እንደተቀበረና በመጨረሻ እንደተነሣ፡ እንዲህ የሚለው፡ የወንጌላውያኑ ቃል፡ በሚበቃ ያስረዳል፡-

“ስድስት ሰዓትም ያህል ነበረ፡ ጨለማም፡ እስከዘጠኝ ሰዓት በምድር ሹሉ ላይ ኾነ! ፀሐይም ጨለመ! የቤተ መቅደስ መጋረጃም፡ ከመካከሉ ተቀደደ። ጌታችን ኢየሱስም፡ በታላቅ ድምፅ ጮኸ፡ ‘አባት ሆይ! ነፍሴን በእጅህ አደራ እሰጣለሁ!’ አለ፡ ይህንም ብሎ፡ ነፍሱን ሰጠ።

“...እነሆም፡ በጎና ጻድቅ፡ የሸንጎም አማካሪ የኾነ፡ ‘የቤፍ’ የሚባል ሰው ነበረ፡ እርሱም፡ [በአይሁድ] በምክራቸውና በሥራቸው አልተባበረም ነበር፡ ‘እርማትያስ’ ከምትባልም፡ ከአይሁድ ከተማ ሽና፡ እርሱ ደግሞ፡ የእግዚአብሔርን መንግሥት ይጠባበቅ ነበር። ወደጳላጠስም ቀርቦ፡ የጌታችን ኢየሱስን ሥጋ ለመነው፡ [በአፈቀደለት፡ ከመስቀል] አውርዶ፡ በተልባ እግር [ከተልባ ልጥ ክር የተሠራ ጠንካራ ጨርቅ] ልብስ ከፈነው፡ ማንም፡ ገና ባልተቀበረበት፡ ከዓለትም በተወቀረ መቃብር አኖረው።

“...ከገላላም፡ ከእርሱ [ከኢየሱስ] ጋር የመጡት ቤቶች፡ ተከትለው፡ መቃብሩን፡ ሥጋውንም፡ እንዴት እንዳኖሩት አዩ። ተመልሰውም፡ ሽቱና ቅባት አዘጋጁ። በሰንበትም፡ [ቅዳሜን] እንደትእዛዙ ዐረፉ።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“የዚጋጃትን ሸቱ ይዘው፡ ከእነርሱም ጋር አንዳንዶቹ፡ ከላምንቱ በመጀመሪያው ቀን፡ [እሁድ]፡ እጅግ ማልደው፡ ወደመቀብሩ በመጡ ጊዜ ግን፡ ድንጋዩን፡ ከመቀብሩ ተንከባልሎ አገኙት። ገብተውም፡ የጌታችን የኢየሱስን ሥጋ አላገኙም። እነርሱም፡ በዚህ ሲያመነቱ፡ እነዞ፡ ሹለት ሰዎች፡ የሚያንጸባርቅ ልብስ ለብሰው፡ ወደእነርሱ ቀረቡ፡ ፈርተውም፡ ፊታቸውን ወደምድር አቀርቅረው ሣሉ፡ እንዲህ አሏቸው፡ “ሕያውን፡ ከሙታን መካከል፡ ስለምን ትፈልጋለህ? ተነሥቷል እንጂ፡ በዚህ የለም! የሰው ልጅ፡ በኃጢአተኞች እጅ፡ አልፎ ሊሰጥና ሊሰቀል፡ በሦስተኛውም ቀን ሊነሣ ግድ ነው!” እያለ፡ ገና በገሊላ ሣለ፡ ለእናንተ እንደተናገረ አስቡ!” እነርሱም ቃላቶችን አሰቡ። ከመቀብሩም ተመልሰው፡ ይህን ሹሉ፡ ለአሥራ አንዱና ለሌሎች ሹሉ ነገሩአቸው።”

“ስለዚህ፡ ጴጥሮስና ሌላው ደቀ መዝሙር [ዮሐንስ]፡ ወጥተው፡ ወደመቀብሩ ሄዱ፡ ሹለቱም፡ አብረው ሮጡ፡ ሌላው ደቀ መዝሙርም፡ ከጴጥሮስ ይልቅ፡ ፈጥኖ፡ ወደፊት ሮጠና፡ አስቀድሞ፡ ከመቀብሩ ደረሰ፡ ዝቅም ብሎ ቢመለከት፡ የተልባ እግሩን ልብስ [የተገነዘበትን ጨርቅ] ተቀምጦ አየ፡ ነገር ግን፡ አልገባም።

“ስምየን ጴጥሮስም፡ ተከትሎት መጣ፡ ወደመቀብሩም ገባ፡ የተልባ እግሩም ልብስ ተቀምጦ አየ፡ ደግሞም፡ በራሱ የነበረውን ጨርቅ፡ ለብቻው፡ በእንድ ሥፍራ ተጠምጥሞ እንደነበረ እንጂ፡ ከተልባ እግሩ ልብስ ጋር ተቀምጦ እንዳልነበረ፡ አየ። በዚያን ጊዜ፡ አስቀድሞ፡ ወደመቀብር የመጣውም፡ ሌላው ደቀ መዝሙር ገባ፡ እየም፡ አመነም፡ ‘ከሙታን ተለይቶ ይነሣ ዘንድ እንዲገባው’፡ የሚለውን፡ የመጽሐፉን ቃል፡ ገና አላወቀም ነበርና። ደቀ መዛሙርቱም፡ ወደቤታቸው ተመለሱ።

[መግደላዊት] ማርያም ግን፡ እያለቀሰች፡ ከመቀብሩ በስተውጭ ቆማ ነበር። ስታለቅስም፡ ወደመቀብር ዝቅ ብላ ተመለከተች፡ ሹለት መላእክትም፡ ነጭ ልብስ ለብሰው፡ የጌታችን ኢየሱስ ሥጋ ተኝቶበት በነበረው እንደ በራሱ ሌላውም በግርጌ ተቀምጠው አዩች። እነርሱም፡ “እንቺ ሴት! ስለምን ታለቅሺያለሽ?” አሏት። እርሷም፡ “ጌታዬን ወስደውታል፡ ወዴትም እንዳየሩት አላውቅም።” አለቻቸው። ይህንም ብላ ወደኋላ ዘመር ስትል፡ ጌታችን ኢየሱስን ቆሞ አዩቸው፡ ጌታችን ኢየሱስም እንደሆነ አላወቀችም። ጌታችን ኢየሱስም፡ “እንቺ ሴት! ስለምን ታለቅሻለሽ? ማንንስ ትፈልጋለሽ?” አላት። እርሷም፡ የአትክልት ጠባቂ መስሏት፡ “ጌታ ሆይ! እንተ ወስደኸው እንደሆነህ፡ ወዴት እንዳየሩኸው ንገረኝ፡ እኔም ወስጂ፡ ሸቱ እንድቀባው!” አለችው። ጌታችን ኢየሱስም፡ “ማርያም!” አላት። እርሷም፡ ዘመር ብላ፡ በዕብራይስጥ፡ “ረቡኒ!” አለችው፡ ትርጓሜውም፡ ‘መምህር ሆይ!’ ማለት ነው። ጌታችን ኢየሱስም፡ “ገና፡ ወደአባቴ አላረግሁምና፡ አትንኪኝ! ነገር ግን፡ ወደወንድሞቼ ሄደሽ፡ እኔ፡ ወደአባቴና ወደአባታችሁ፡ ወደአምላኬና ወደአምላካችሁ ዐርጋለሁ!” ብለሽ ንገራቸው!” አላት። መግደላዊት ማርያም መጥታ፡ ጌታን እንዳዩች፡ ይህንም እንዳላት፡ ለደቀ መዛሙርቱ ነገረች።

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ትንሣኤ ሙታን።

“እነሆም፡ ከእነርሱ ጉላቱ፡ በዚያ ቀን፡ ከኢየሩሳሌም፡ ሰድሳ ምዕራፍ ያህል ወደሚርቅ፡ “ኤማሁስ” ወደሚባል መንደር ይሄዱ ነበር። ስለዚህም፡ ስለሆነው ነገር ጉሉ፡ እርስ በርሳቸው ይነጋገሩ ነበር። ሲነጋገሩና ሲመራመሩም፡ ጌታችን ኢየሱስ ራሱ ቀርቦ፡ ከእነርሱ ጋር ይሄድ ነበር። ነገር ግን፡ እንዲያውቁት፡ ዓይናቸው ተይዞ ነበር። እርሱም፡ “እያጠወሰኝኩ ስትሄዱ፡ እርስ በርሳቸው የምትነጋገሩዋቸው፡ እነዚህ ነገሮች፡ ምንደር ናቸው?” አላቸው።

“ቀለዮጳ የሚባለውም አንዱ፡ መልሶ፡ “እንተ፡ በኢየሩሳሌም፡ እንግዳ ሽንህ፡ ለብቻህ ትኖራለህን? በእነዚህ ቀኖች፡ በዚያ የሽንሁን ነገር አታውቅምን?” አለው። እርሱም፡ “ይህ ምንደር ነው?” አላቸው። እነርሱም፡ እንዲህ አሉት፡ “በእግዚአብሔርና በሕዝቡ ጉሉ ፊት፡ በሥራና በቃል፡ ብርቱ ነበይ ስለነበረው፡ ስለናዝሬቱ ኢየሱስ፡ እርሱንም፡ የካህናት አለቆችና መኳንንቶቻችን፡ ለምት ፍርድ፡ እንዴት አሳልፈው እንደሰጡትና እንደሰቀሉት ነው። እኛ ግን፡ እስራኤልን እንዲቤዝ ያለው፡ እርሱ እንደሆነ፡ ተስፋ አድርገን ነበር። ደግሞም፡ ከእርሱ ጉሉ ጋር ይህ ከሆነ፡ ዛሬ ሦስተኛው ቀን ነው።

“ደግሞም፡ ከእኛ ውስጥ ማልደው፡ ከመቃብሩ ዘንድ የነበሩት አንዳንድ ሴቶች አስገረሙን፡ ሥጋውንም ባጡ ጊዜ፡ “ሕያው ነው! የሚሉ፡ የመላእክትን ራእይ ደግሞ አያን! ሲሉ መጥተው ነበር። ከእኛም ጋር ከነበሩት፡ ወደመቃብር ሄደው፡ ሴቶቹ እንደተናገሩት ሆኖ አገኙት፡ እርሱን ግን፡ አላገኙትም።

“እርሱም፡ “እናንተ የሚታስተውሉ! ነቢያትም የተናገሩትን ጉሉ፡ ልባችሁ ከማመን የዘገዩ! ክርስቶስ፡ ይህን መከራ ይቀበል ዘንድና ወደከብሩ ይገባ ዘንድ፡ ይገባው ያለምን?” አላቸው። ከሙሴና ከነቢያት ጉሉ ጀምሮ፡ ስለእርሱ፡ በመጻሕፍት ጉሉ የተጻፈውን ተረጉመላቸው።

“ወደሚሄዱበትም መንደር ቀረቡ፡ እርሱም፡ ሩቅ የሚሄድ መሰላቸው። እነርሱም፡ “ከእኛ ጋር እደር! ማታ ቀርቧልና፡ ቀኑም ሊመሽ ጀምሮአል።” ብለው ግድ አሉት። ከእነርሱም ጋር ሊያድር ገባ። ከእነርሱም ጋር በማዕድ ተቀምጦ ግላ፡ እንጀራውን አንሥቶ ባረከው፡ ቄርሶም ሰጣቸው፡ ዓይናቸውም ተከፈተ፡ አወቁትም፡ እርሱም፡ ከእነርሱ ተወወረ።

“እርስ በርሳቸውም፡ “በመንገድ ሲናገረን፡ መጻሕፍትንም ሲከፍትልን፡ ልባችን ይቀጠልብን አልነበረምን?” ተባባሉ። በዚያችም ሰዓት ተነሥተው፡ ወደኢየሩሳሌም ተመለሱ፡ አሥራ አንዱና ከእነርሱ ጋር የነበሩትም፡ “ጌታ፡ በእውነት ተነሥቷል! ለስምዖንም ታይቷል!” እያሉ፡ በአንድነት ተሰብስበው አገኛቸው። እነርሱም፡ በመንገድ የሆነውን፡ እንጀራውንም በቂረስ ጊዜ፡ እንዴት እንደታወቀላቸው፡ ተረኩላቸው።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“ይህንም ሲነጋገሩ፡ ጌታችን ኢየሱስ ራሱ፡ በመካከላቸው ቆሞ፡ “ሰላም ለእናንተ ይኹን!” አላቸው። ነገር ግን፡ እነርሱ፡ ደነገጡ፡ ፈሩም፡ መንፈስም ያዩ መሰላቸው። እርሱም፡ “ሰላምን ትደነግጣላችሁ? ሰላምንስ አሳብ በልባችሁ ይነሣል? እኔ ራሴ እንደኾንኩ፡ እጆቼንና እግሮቼን እዩ! በእኔ እንደምታዩት፡ መንፈስ፡ ሥጋና አጥንት የለውምና፡ እኔን፡ ዳስሳችሁ እዩ!” አላቸው። ይህንም ብሎ፡ እጆቼንና እግሮቼን አሳያቸው። እነርሱም፡ ከደስታ የተነሣ፡ ገና ሰላላመኑ፡ ሲደነቁ ሃሉ፡ “በዚህ፡ እንዳች የሚበላ አላችሁን?” አላቸው። እነርሱም፡ ከተጠበሰ ፃሣ፡ አንድ ቀራጭ፡ ከማር ወለላም ሰጡት፡ ተቀብሎም በፊታቸው በላ።

“ነገር ግን፡ ከአሥራ ሹለቱ አንዱ፡ ‘ዲዲሞስ’ የሚሉት ቶማስ፡ ጌታችን ኢየሱስ በመጣ ጊዜ፡ ከእነርሱ ጋር አልነበረም። ሌሎቹ ደቀ መዛሙርት፡ “ጌታን አይተነዋል!” አሉት። እርሱ ግን፡ የችንካፍን ምልክት፡ በእጆቹ ካላየሁ፡ ጣቴንም፡ በችንካፍ ምልክት ካላገባሁ፡ እጄንም፡ በጎኑ ካላገባሁ፡ አላምንም!” አላቸው።

“ከሰምንት ቀን በኋላም፡ ደቀ መዛሙርቱ ደግመው፡ በውስጥ ነበሩ፡ ቶማስም ከእነርሱ ጋር ነበረ። ደጆች ተዘግተው ሣሉ፡ ጌታችን ኢየሱስ መጣ፡ በመካከላቸውም ቆሞ፡ “ሰላም ለእናንተ ይኹን!” አላቸው። ከዚያ በኋላም፡ ቶማስን፡ “ጣትህን ወደዚህ አምጣና፡ እጆቼን እይ! እጅህንም አምጣና፡ በእኔ አግባው! ያመንህ እንጂ፡ ያላመንህ አትኹን!” አለው። ቶማስም፡ “ጌታዬ! እምላኬም!” ብሎ መለሰለት።

“ጌታችን ኢየሱስም፡ “ሰላዋኸኝ፡ እምነሃል፤ ሳያዩ የሚያምኑ፡ ብዑዓን ናቸው!” አለው።”

“ጌታችን ኢየሱስም፡ ከእናንተ ጋር ሃለሁ፡ “በሙሴ ሕግና በነቢያት፡ በመዝሙራትም፡ ስለእኔ የተጻፈው ሹሉ፡ ይፈጸም ዘንድ ይገባል!” ብዬ የነገርኋችሁ ቃሌ ይህ ነው!” አላቸው። በዚያን ጊዜ፡ መጽሐፍትን ያስተውሉ ዘንድ፡ አእምሮአቸውን ከፈተላቸው፡ እንዲህም አላቸው፡- “ክርስቶስ መከራ ይቀበላል! በሦስተኛውም ቀን፡ ከሙታን ተለይቶ ይነሣል! በሰሙም፡ ንስሐና የኃጢአት ሥርየት፡ ከኢየሩሳሌም ጀምሮ በአሕዛብ ሹሉ ይሰበካል!” ተብሎ፡ እንዲሁ ተጽፎአል። እናንተም፡ ለዚህ፡ ምስክሮች ናችሁ! እነሆም፡ አባቴ፡ የሰጠውን ተሰፋ፡ እኔ እልክላችኋለሁ! እናንተ ግን፡ ከላይ፡ ኃይልን እስክትለብሱ ድረስ፡ በኢየሩሳሌም ከተማ ቆዩ!”

“እስከዚህ ታያም አወጣቸው። እጆቹንም አንሥቶ ባረካቸው። ሲባርካቸውም፡ ከእነርሱ ተለየ፡ ወደሰማይም ዐረገ። እነርሱም፡ ሰንዱለትና በብዙ ደስታ፡ ወደኢየሩሳሌም ተመለሱ፡ ዘወትርም፡ እያመሰገኑና እየባረኩ፡ በመቅደስ ኖሩ።”

የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ፡ አማናዊው የትንሣኤው ምሥራችና ዜናው፡ ደግሞም፡ በእርሱ የሚያምኑ፡ እውነተኛች ወገኖቹ፡ እንዲቀጽሩት ያስገኘላቸው፡ ዘላለማዊው የትንሣኤ ሕይወት፡ እንግዲህ ይህ ነው።

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።
ምሥጢረ ትንሣኤ ሙታን።

የሦስት መዓልትና የሦስት ሌሊት ስሌት።

ጥያቄ፡- አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በሰውነቱ ሞቱና ተቀብሮ፡ በዚያ መቃብሩ ውስጥ፡ “፫ መዓልትና ፫ ሌሊት ካደረ በኋላ፡ ከሙታን ተለይቶ ተነሣ” የሚለው የቀኑና የሌሊቱ ስሌት፡ ከዓርብ ምሽት ጀምሮ እስከእሑድ ጠዋት ድረስ ያለው ጊዜ፡ በተለመደው መሥፈርት ሲታሰብ፡ እንዴት ትክክል ሊመጣ ይችላል? ይህን ጥያቄ፡ እባክህ፡ እዚህ ላይ አያይዘህ ብታብራራልን?

መልስ፡- “ሦስት መዓልትና ሦስት ሌሊት” የሚለው የጊዜ ስሌት፡ በኹለት መንገዶች ሊታሰብ ይቻላል፡

፩ኛው መንገድ፡ አንድ ዕለት፡ “፩ መዓልት” እና “፩ ሌሊት” ተብለው፡ እኩል የተከፈሉ፡ የብርሃንና የጨለማ ጊዜያትን የያዘ የጳፀ ሰዓቶች የጊዜ መጠን ስለሆነ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በከርሠ መቃብር ውሎ ካደረበት፡ ከሙሉዉ የቅዳሜ አንድ ቀን ጋር፡ ተሰቅሎና ሙቶ የተቀበረበትን፡ ዓርብንና በሌሊት አጥቢያዋ፡ ከሙታን ተለይቶ የተነሣበትን እሑድን፡ እያንዳንዳቸውን፡ እንደአንዳንድ ሙሉ ቀን፡ ማለትም፡ ኹለቱን ዕለታት፡ እንደኹለት ሙሉ ቀኖች በመቁጠር፡ ጌታችን፡ በመቃብር ውስጥ፡ “፫ መዓልትና ፫ ሌሊት ካደረ በኋላ፡ ከሙታን ተለይቶ ተነሣ” የሚለው አስተሳሰብ፡ የሚያስኬድ ይኾናል።

፪ኛው መንገድ፡ አንድ መዓልት፡ ማለትም፡ የብርሃኑ ጊዜ፡ ሰዓቱ፡ ፲፪ ሲሆን፡ የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ስቅለቱ፡ ሞቱና ቀብሩ የተፈጸመበት፡ የዓርብ ዕለት፡ መዓልቷ፡ ከ፫ ተከፍሏል። ከነግሁ (ከጧቱ) ፩ ሰዓት አንሥቶ፡ እስከቀትር ፮ ሰዓት ድረስ፡ ሰዓቱ፡ ፬ ነው፡ በመስቀል ላይ የተሰቀለውን የፈጣሪያቸውን ዕርቃን ለመሸፈን፡ ፀሐይና ጨረቃ፡ ከቀትር አንሥቶ፡ እስከ፱ ሰዓት ድረስ፡ ብርሃናቸውን ባለመስጠታቸው፡ ዓለሙ ኹሉ ጨልሞ ስለነበረ፡ ከነግህ እስከቀትር ያለውና ብርሃን ኾኖ የቆየው ጊዜ፡ ፩ መዓልት ተብሎ ተቆጥሩዋል። በዚህ መሠረት፡ ከቀትር እስከ፱ ሰዓት ያለው፡ የጨለመው ጊዜ ደግሞ፡ ፩ ሌሊት ተብሎ ተቆጥሩዋል። ከ፱ ሰዓት አንሥቶ እስከሠርክ ፲፪ ሰዓት ድረስ፡ ሰዓቱ፡ ፬ ነው፡ ያም ጊዜ፡ እንደገና፡ በፀሐይ ብርሃንነት ስለቀጠለ፡ ፩ መዓልት ተብሎ ተቆጥሩዋል፤ እስከዚህ ባለው ስሌት፡ የዓርብ ዕለት፡ መዓልቱ፡ ፪፡ ሌሊቱ፡ ፩ ይኾናል። ከዓርብ ሠርክ አንሥቶ እስከቅዳሜ አጥቢያ ያለው የጨለማ ጊዜ፡ ፲፪ ሰዓት ኾኖ፡ ፩ ሙሉ ሌሊት በመኾኑ፡ የዕለተ ዓርቡን ሌሊት ቁጥር፡ ወደ፪ ከፍ ሰላደረገው፡ ሌሊቱ፡ ፪ ይኾናል። ከነግህ እስከሠርክ ያለው የዕለተ ቅዳሜው መዓልት፡ ማለትም፡ የብርሃኑ ጊዜ፡ በሙሉ ለ፲፪ ሰዓት የቀጠለ በመኾኑ፡ ፩ መዓልት ተብሎ፡ ከዓርቡ የ፪ መዓልት ቁጥር ጋር ሲደመር፡ ፫ መዓልት ይኾናል። በመጨረሻ፡ ከቅዳሜ ሠርክ እስከእሑድ አጥቢያ ያለው የጨለማው ጊዜ፡ ፩ ሙሉ ሌሊት ስለሆነ፡ እስከቅዳሜ አጥቢያ፡ ፪ የነበረው የሌሊት ቁጥር፡ ወደ፫ ከፍ ብሎ፡ ሌሊቱን ፫ ያደርገዋል።

**ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?**

እንግዲህ፡ በኹለቱም መንገድ፡ “ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከሙታን ተለይቶ ከመነሣቱ በፊት፡ በመቃብር፡ ፫ መዓልትና ፫ ሌሊት አደረገ” ያሰኘው፡ የጊዜ አቈጣጠር፡ ይህ ነው።

የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ፡
ለመዋቲው ሰው፡ ያቀዳጀው የድል አክሊል።

ጥያቄ፡- የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ፡ ከአልዓዛር ትንሣኤ የሚለይበትንና የሚበልጥበትን ባሕርይ ገልጸህ ብታስረዳን?

መልስ፡- አዎን! የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ፡ ከአልዓዛር ትንሣኤ ይልቅ፡ እጅግ ከፍ ያለ ብልጫና ልዩነት አለው፤ ይኸውም፡ የአልዓዛር ትንሣኤ፡ ጊዜያዊ፡ ሥጋዊና ምድራዊ ስለነበረ ነው፤ ማለትም፡ አልዓዛር፡ ሙቶና ተገንዞ፡ ከተቀበረ በኋላ፡ ራሱ፡ “ትንሣኤና ሕይወት እኔ ነኝ!” ብሎ፡ ላሰነሣው ፈጣሪ፡ ምስክርና ማስረጃ ይኾን ዘንድ፡ እንደገና፡ በምድር ላይ፡ ለተወሰነ ዕድሜ፡ በሥጋው ኖሮ፡ እንደገና ለመሞት፡ የተነሣው፡ ለጊዜያዊ ትንሣኤ ስለነበረ ነው። የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ግን፡ ዘለዓለማዊ፡ መንፈሳዊና ሰማያዊ ነው።

ያ፡ ጊዜያዊ የትንሣኤ ተአምር፡ በአልዓዛር ላይ እንዲፈጸም አስፈላጊ የኾነው፡ በመለኮታዊው የተስፋ ቃልና በነቢያት ትንቢት መሠረት፡ አምላክ፡ ሰው ኾኖ በምድር ላይ መገለጹን፡ እርሱም፡ ኢየሱስ ክርስቶስ መኾኑን፡ ደግሞም፡ የጊዜያዊዉ ኾነ የዘለዓለማዊው፡ የሥጋዊዉ ኾነ የነፍሳዊው ትንሣኤና ሕይወት፡ ባለቤቱ፡ ሠራውና ሰጪው፡ ራሱ መኾኑን፡ በዘመኑ ለነበረው የሰዎች ትውልድ አረጋግጦ ለማሳየት ነበር።

ይህም፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ “ማርያም” እና “ማርታ” የተባሉት የአልዓዛር እንቶች፡ ወንድማቸው፡ በጠና ታምሞ፡ ሊሞት በተቃረበ ጊዜ፡ ስለላኩበት፡ ወደእነርሱ መጥቶ ሣለ፡ አልዓዛር፡ ሙቶና ተቀብሮ፡ አራት ቀን ኾኖት ነበረና፡ ኹለቱም እንቶቹ፡ ለየብቻ ሲያገኙት፡ “ጌታ ሆይ! አንተ፡ በዚህ ኖረህ ብትኾን፡ ወንድማችን ባለሞተም ነበር!” ካሉት በኋላ፡ በተለይ፡ ከማርታ ጋር በተለዋወጣቸው፡ እንዲህ በሚሉት ቃላት ታውቋል፡- “አሁንም፡ ከእግዚአብሔር የምትለምነውን ኹሉ፡ እግዚአብሔር እንዲሰጥህ አውቃለሁ!” አለችው። ኢየሱስም፡ ‘ወንድምሽ ይነሣል!’ አላት፤ ማርታም፡ ‘በመጨረሻው ቀን፡ በትንሣኤ እንዲነሣ አውቃለሁ!’ አለችው። ኢየሱስም፡ ‘ትንሣኤና ሕይወት፡ እኔ ነኝ! የሚያምንብኝ፡ ቢሞት እንኳ፡ ሕያው ይኾናል፤ ሕያው የኾነም፡ የሚያምንብኝም ኹሉ፡ ለዘለዓለም አይሞትም፤ ይህን ታምኛለሽ?’ አላት። እርሷም፡ ‘አዎን! ጌታ ሆይ! አንተ፡ ወደዓለም የሚመጣው፡ ክርስቶስ፡ የእግዚአብሔር ልጅ እንደኾንህ፡ እኔ አምናለሁ!’ አለች።”

ምዕራፍ ፫፤ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

ምሥጢረ ትንሣኤ ሙታን።

የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ፡ ለመዋቲው ሰው፡ ያቀዳጀው የድል አክሊል።

ጥያቄ፡- “የሚያምንብኝ፡ ቢሞት እንኳ፡ ሕያው ይኾናል፤ ሕያው የኾነም፡ የሚያምንብኝም ኹሉ፡ ለዘለዓለም አይሞትም።” የሚለው የጌታ ቃል ስለረቀቀብን፡ በቀላል ሊገባን አልቻለምና፡ ብታብራራልን?

መልስ፡- ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከተከተሉት ደቀ መዛሙርት መካከል፡ አንዱ፡ “አስቀድሜ ልኼድና፡ አባቴን እቀብር ዘንድ ፍቀድልኝ!” ባለው ጊዜ፡ “ሙታናቸውን እንዲቀብሩ፡ ሙታንን ተዋቸው! እንተሰ፡ ተከተለኝ! ኼደህም፡ የእግዚአብሔርን መንግሥት ሰበክ!” ባለው መሠረት፡ ከእግዚአብሔር እምነትና ምግባር ውጭ ኾኖ፡ በምድር ላይ፡ በሕይወት ሥጋ የሚንቀሳቀስ ሰው ኹሉ፡ በእግዚአብሔር ዘንድ፡ ሞቶ እንደተቀበረ፡ እንደሬሳ የሚቆጠር ነው።

ሰዎች፡ በየግል ፍላጎታቸው መርጠው፡ ዕድል ፈንታቸው ያደረጉትን፡ እንዲህ ያለውን፡ የምውትነት ኹኔታ፡ ወደሕያውነት ሊመልሱ የሚችሉበት ኃይል ተሰጥቷቸዋል፡ ይህም ኃይል፡ ይህንኑ ምውትነት፡ በቤዛነቱ፡ ፈጽሞ አድሶ በለወጠው፡ በኢየሱስ ክርስቶስ መድኃኒትነትና በቅድስት ድንግል ማርያም እናትነት ማመን ነው፡ አዎን! ሰዎች፡ ይህን ሃይማኖት ተቀብለው፡ ምግባሩንም አጽንተው በሚኖሩበት ጊዜ፡ ይህ ምውትነታቸው ተወግዶ፡ ሕያዋን ይኾናሉ። አለዚያ፡ በኢየሱስ ክርስቶስ በተገኘው ሃይማኖትና ምግባር ጸንተው ለመኖር ካለመፍቀዳቸው የተነሣ፡ በተያዙበት ኃጢአታቸው ምክንያት፡ የሚጠብቃቸው፡ የሥጋውም፡ የነፍሱም ሞት ስለኾነ፡ በምውትነታቸው ይቀጥላሉ።

በዚህ አንጻር፡ በኢየሱስ ክርስቶስ በተገኘው ሃይማኖትና ምግባር ጸንታ በመኖርዋ፡ ሕያው የኾነችው፡ የሰዎች ነፍስ፡ ከሥጋዋ ብትለይና የኖረችበት ሥጋ፡ ወደመቃብር ቢወርድም፡ እርሷ፡ በለበሰችው፡ የክርስቶስ መንፈሳዊ አካል ምክንያት፡ ሕያው ኾና፡ ዛሬ፡ ወደገነት ገብታ፡ በዚያ ትቆያለች፤ ጓላ ደግሞ፡ በዚህ ሕያውነቷ፡ በገነት የቆየችበትን ሕይወቷን፡ በመጨረሻው ትንሣኤ፡ አዲሱን የትንሣኤ አካል ለብላ በገባችበት፡ በእግዚአብሔር መንግሥት ትቀጥላለች፤ የእግዚአብሔር ሕይወት ባለቤት ኾና፡ ለዘለዓለም ትኖራለች ማለት ነው።

ስለትንሣኤ ዘጉባዔ።

ጥያቄ፡- ጠቅላላው፡ የሰው ዘር የኾነው ፍጡር፡ ከሞተና ከተቀበረ፡ ከበሰበሰም በኋላ፡ የሚነሣበትና ከመቃብር የሚወጣበት፡ “ትንሣኤ ዘጉባዔ” የሚባለው፡ የሙታን ትንሣኤ ምሥጢርስ እንደምንድር ነው?

መልስ፡- የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ፡ ለሰዎች ኹሉ ትንሣኤ በኩር፡ ማለትም፡ በር ከፋች፡ መጀመሪያ ነው።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ይህ እውነታ፡ ቀደም ብሎ፡ በነቢያት ትንቢት፡ ኋላም፡ በሐዋርያት ስብከት ከተላለፈው መለኮታዊ መልእክት ጋር፡ ራሱ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ “መልካም ያደረጉ፡ ለሕይወት ትንሣኤ፡ ከፉ ያደረጉም፡ ለፍርድ ትንሣኤ ይወጣሉ!” ሲል በተናገረው ቃሉ አረጋግጧል።

“ትንሣኤ ሙታን የለም!” የሚሉ ሰዶቃውያን፡ ሊፈትኑት፡ “...መምህር ሆይ! ሙሴ፡ “እንድ ሰው፡ ልጅ ሳይወልድ ቢሞት፡ ወንድሙ፡ ሚስቱን አግብቶ፡ ለወንድሙ ዘር ይተካ!” አለ። ሰባት ወንድማማች፡ እንዲት ሴትን በተራ እግብተዋት፡ ሰባቱም፡ ከእርሷ ሳይወልዱ፡ ከኹሉ በኋላ ሴቲቱ ሞተች። ኹሉም አግብተዋታልና፡ በትንሣኤ ቀን፡ ከሰባቱ፡ ለማናቸው ሚስት ትኾናለች?” ብለው፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን በጠየቁት ጊዜ፡ “ቅዱሳት መጻሕፍትንና የእግዚአብሔርን ኃይል አታውቁምና፡ ትስታላችሁ። በትንሣኤስ፡ እንደእግዚአብሔር መላእክት፡ በሰማይ ይኾናሉ እንጂ፡ እንደሥጋውያንና ምድራውያን ሰዎች፡ አያገቡም፡ አይጋቡምም። ስለትንሣኤ ሙታን ግን፡ እኔ፡ የአብርሃም አምላክ፡ የይስሐቅም አምላክ፡ የያዕቆብም አምላክ ነኝ!” የሚል፡ ከእግዚአብሔር ዘንድ፡ ወደእናንተ የተባለውን አላነበባችሁምን? እግዚአብሔር፡ የሕያዋን አምላክ ነው እንጂ፡ የሙታን አምላክ አይደለም!” ብሎ በሰጣቸው መልስ፡ የሙታን ትንሣኤ መኖሩንና ከትንሣኤ በኋላ ያለው ሕይወት፡ የእነማንን እንደሚመስል ገልጧል።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከመጨረሻ ምጽአቱ ጋር በሚከሰተው የሙታን ትንሣኤ፡ የሰው ልጆች ዕድል ፈንታ፡ ምን ዓይነት እንደሚኾን፡ ያም ትንሣኤ፡ እንዴት እንደሚካሄድ፡ መልካም ዘርን በዘራ ገበሬና ከፋ ዘርን በዘራ ጠላት፡ በእርሻና በዘር፡ በስንዴና በእንክርዳድ፡ በአሜጆችና በመከር እየመሰለ ባስተማራቸው ትምህርቶች አስረድቷል።

“ትንሣኤና ሕይወት እኔ ነኝ!” ያለው ጌታ፡ እነዚህን የምሳሌ ትምህርቶችን ሲተረጎም፡ “መልካምን ዘር የዘራው፡ የሰው ልጅ [ኢየሱስ ክርስቶስ] ነው፡ እርሻውም፡ ዓለም ነው፡ መልካሙም ዘር፡ የመንግሥት [የእግዚአብሔር] ልጆች ናቸው፡ እንክርዳዱም፡ የክፉው [የዲያብሎስ] ልጆች ናቸው፡ [ከፋውን ዘር] የዘራውም ጠላት፡ ዲያብሎስ ነው፡ መከሩም፡ የዓለም መጨረሻ ነው፡ አሜጆችም፡ መላእክት ናቸው። እንግዲህ፡ እንክርዳድ ተለቅሞ፡ በእሳት እንደሚቃጠል፡ በዓለም መጨረሻ፡ እንዲሁ ይኾናል።” አለ። ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ይህንኛውን ትርጓሜውን የጨረሰው፡ እናንተና እኔ፡ እኛንም የመሰሉት ኹሉ፡ ልብ ብለን እንድናስተውለው በሚፈልገው፡ “የሚሰማ ጆሮ ያለው፡ ይሰማ!” በሚለው የማስጠንቀቂያ ቃሉ ስለኾነ፡ ይህ መለኮታዊ ቃል፡ የዘወትር ማንቂያ ደወል ሊኾን ይገባል።

ይህ ትርጓሜው፡ ጌታችን፡ ስለዳግም ምጽአቱ፡ ለደቀ መዛሙርቱ ካመለከታቸው፡ እንዲህ ከሚለው ቃሉ ጋር ይስማማል፡- “ከዚያች ወራትም መከራ በኋላ፡ ወዲያው ፀሐይ ይጨልማል፤ ጨረቃም፡ ብርሃኗን አትሰጥም፤ ከየከብትም፡ ከሰማይ ይወድቃሉ፤ የሰማያት ኃይላትም ይናወጣሉ። በዚያን ጊዜም፡ የሰው ልጅ ምልክት፡ በሰማይ ይታያል።

ምዕራፍ ፫፡ አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት፡፡

ምሥጢረ ትንሣኤ ሙታን፡፡

ስለትንሣኤ ዘጉባዔ፡፡

“በዚያን ጊዜም፡ የምድር ወገኖች ኹሉ፡ “ዋይ! ዋይ!” ይላሉ፡ የሰው ልጅንም፡ በኃይልና በብዙ ክብር፡ በሰማይ ደመና ሲመጣ ያዩታል፡፡ መላእክቱንም፡ ከታላቅ መለከት ድምፅ ጋር ይልካቸዋል፡ ከሰማያትም ዳርቻ እስከዳርቻው፡ ከአራቱ ነፋሳት፡ ለእርሱ የተመረጡትን ይሰበስባሉ፡፡”^{፲፭}

ጥያቄ፡- ይህ፡ የትንሣኤ ሙታን ትምህርትህ፡ አሁንም፡ ምሥጢርነቱ፡ ገና እንደረቀቀብን ነው፡ ለመኾኑ፡ የሙታን ትንሣኤ፡ እንዴት ሊኾን ይችላል? ማለትም፡ በመቃብር ጉድጓድ ውስጥ ተጥሎና አፈር ኾኖ በስብሶ መቅረትን፡ ከእኛ በፊት በሞቱት እያየንና እያረጋገጥን፡ እንደገና፡ ሕይወቱን፡ በአዲስ አካል መነሣት፡ “ይቻላል!” ብሎ ማመን፡ ለእኛ ብጤ፡ በእርግጥ ይከብዳል፡ አንተስ አይመስልህም?

መልስ፡- እንደቀሩት ምሥጢራት ኹሉ፡ አዎን! ይህም፡ የትንሣኤ ምሥጢር፡ ሊረቅቅባችሁና ሊከብድባችሁ ይችላል፡፡ ነገር ግን፡ ይህን ምሥጢር፡ እንደሌሎቹ ምሥጢራት ኹሉ፡ ልትርረዱት፡ አውቃችሁ በሃይማኖት ልትቀበሉትም የምትችሉት፡ በመንፈሳዊው አእምሮአችሁ ኾኖ፡ ከዚያ ጋር ደግሞ፡ “ለእግዚአብሔር፡ የሚሳነው ነገር የለም!” የሚለውን መልአካዊ ቃል፡ በሃይማኖታዊ ምግባር ላይ ስታውሉት መኾኑን፡ ባለፈው ወይይታችን ጊዜ፡ ቀደም አድርጌ አቅርቤላችሁ ከነበረውና በየልዩነትህ ከተመዘገበው ሐተታ፡ ልታስታውሱት ትችላላችሁ፡፡

ይህን የረቀቀ ምሥጢር፡ በቀላሉ አውቃችሁና ተረድታችሁ፡ ለማመን ትችሉ ዘንድ፡ “እንቅልፍ” ስለሚባለው ትንግርት፡ እስኪ፡ ለጥቂት አፍታ፡ ጠለቅ ብለን ለመመራመር እንሞክር! አብሮን የሚኖር ኹነታ ስለኾነና ስለተላመድነው፡ እኛ ሰዎች፡ “እንቅልፍን”፡ እንደተራ ነገር እንቁጥረዋለን እንጂ፡ “ምን ምሥጢር ነው?” ብለን፡ ከቀላም ነገር አስገብተንና ጊዜ ሰጥተን፡ ልናጤነው እንኳ እንፈልግም፡፡

የቀደሙት አባቶቻችንና እናቶቻችን ግን፡ እንቅልፍን፡ “የሞት ታናሽ ወንድም” እያሉ፡ በከፍተኛ ግምት ያውቁት እንደነበረ፡ ከልጅ ልጅ በተላለፈልን ትውፊት ተረድተናል፡፡ አዎን! እናንተም፡ እኔም፡ በዚህ “እንቅልፍ”፡ በየቀኑ ምሽት፡ ከጨለማው ጋር ተወስደንና እንደሞተ ሰው በድን ኾነን ካደርን በኋላ፡ በየማለዳው ደግሞ፡ ከፀሐይ ብርሃን ጋር፡ ባንነን፡ ወይም፡ አውቀን፡ ወይም፡ በአንዳች ነገር ተቀስቅስን እንነቃና እንነሣለን፡፡ ታዲያ! ፈጣሪያችን፡ በዚህ፡ በ“እንቅልፍ” አማካይነት፡ ከሌሎቹ ምክንያቶቹ ጋር፡ በየዕለቱ፡ ምን ትንግርትን እያሳየንና እያስተማረን ይመስለናል? እንዲሁም፡ አዝርዕትና አትክልት፡ ዕጽዋትና ሌሎችም ተንቀሳቃሽ ፍጥረታት፡ “ጠፉ! ደረቁ!” ከተባሉ በኋላ፡ እንደገና ብቅ ብቅ እንዲሉና አንሠራርተው እንዲነሡ፡ እንዲያቁጠቀጡም በሚያደርግባቸው፡ በበጋውና በክረምቱ፡ በበልጉና በአበባው ወራት አማካይነት፡ ከቶ ምንድር “ምሥጢር”ን እየገለጸልን ይኾን? እኛን ስለሚመለከተው፡ ስለትንሣኤ ሙታን አይደለምን? አዎን! ነው እኮ!